

RESULTATEN VAN DE GEWESTELIJKE VEILIGHEIDSENQUÊTE 2022

Inwoners, pendelaars en toeristen
in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

CAHIER N°7
van het Observatorium

Auteur

Lucas Leprince

Projectbeheer van de enquête

Bérengère Nobels, Naomi Van Gassen

Coördinatie

Sophie Croiset

Dankwoord

Dank aan al onze partners - de leden van de begeleidingscomités, deskundigen en proeflezers - die stuk voor stuk hebben bijgedragen aan de kwaliteit van dit cahier en zonder wie het niet had kunnen bestaan. In het bijzonder dank aan:

- de directie van de politionele informatie en de ICT-middelen (DRI) en de dienst Beleid en Beheer (BIPOL) van Patrizia KLINCKHAMERS van de federale politie, evenals de PJFGP, en in het bijzonder aan Stefaan CAMMAERT, Isabelle VAN DEN STEEN;
- de lokale politiezones van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het bijzonder aan Laurent DECONINCK, Philippe MAQUESTIAU, Laurent MASSET, Mireille REX, Catherine BUGGENHOUT, Anaëlle COMPERE, Sarah GOESART, Margot SMETS, Judith DIEUDONNE;
- Benoît STOQUART van het parket van Brussel;
- de gemeentelijke preventiediensten van het BHG en in het bijzonder Thierry HENDRICXK van de Stad Brussel;
- Olivier PICOU van Leefmilieu Brussel, Jasmine BOUMRAYA van Equal Brussels, Olivier POUPAERT van het BISA, Geneviève QUEECKERS en Emma VANDEN WYNGAERD van de MIVB en de TEC, Delphine BEATSE van de NMBS;
- Johan OTTE van UNIA.

Dank ook aan alle medewerkers van safe.brussels die binnen het Observatorium en binnen alle andere directies hebben bijgedragen aan het schrijven, nalezen en opmaken van dit document.

RESULTATEN VAN DE GEWESTELIJKE VEILIGHEIDSENQUÊTE 2022

**Inwoners, pendelaars en toeristen
in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

CAHIER N°7

van het Observatorium

INHOUD

AFKORTINGEN	07
WOORDENLIJST	07
I. INLEIDING	08
II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	08
III. METHODOLOGISCHE ASPECTEN	09
A. Algemene structuur van het onderzoek	09
B. Opstelling van de vragenlijsten	09
C. Manieren van gegevensinzameling en kwaliteitscontrole	09
D. Planning van het project en perioden van gegevensinzameling	10
E. Gegevensverwerking	11
1. Invoer en opschonen van de enquêtegegevens	11
2. Omzetting van gegevens en hercodering	11
3. Analyse van de gegevens	11
F. Steekproeven	13
G. Presentatie van de resultaten en uitleg over het lezen van de grafieken	16
DEEL 1 INWONERS	18
A. VEILIGHEIDSGEVOEL	19
1. Algemeen beeld van de veiligheid	19
2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel	21
3. Meest gevreesde feiten	24
4. Frequentie van de confrontatie met probleemsituaties	25
5. Getuige zijn van slachtofferschap	26
6. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel	27
7. Situaties die worden vermeden	27
8. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit	29
B. SLACHTOFFERSCHAP	30
1. Algemeen overzicht	30
2. Poly-slachtofferschap	32
3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel	32
4. Focus op discriminatie / belaging / inbraak	33
C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP	36
1. Aangifte van de feiten	36
2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie	37
3. Ervaren impact	39
D. BESCHERMINGSMATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID	40
1. Beveiliging van de woning	40
2. Persoonlijke veiligheid	40
3. Beveiliging van digitale gegevens	40
4. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten	41
DEEL 2 PENDELAARS	42
A. VEILIGHEIDSGEVOEL	43
1. Beoordeling van de veiligheid	43
2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel	44
3. Meest gevreesde feiten	46

4. Frequentie van de confrontatie met probleemsituaties	47
5. Getuige zijn van slachtofferschap	48
6. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel	48
7. Vermijdingsgedrag	49
8. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit	51
B. SLACHTOFFERSCHAP	52
1. Algemeen overzicht	52
2. Poly-slachtofferschap	53
3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel	55
4. Focus op discriminatie / belaging	56
C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP	59
1. Aangifte van de feiten	59
2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie	60
3. Ervaren impact	62
D. BESCHERMINGSMAATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID	62
1. Persoonlijke veiligheid	62
2. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten	63
DEEL 3 TOERISTEN	64
A. VEILIGHEIDSGEVOEL	65
1. Beoordeling van de veiligheid	65
2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel	67
3. Verandering van het veiligheidsgevoel	68
4. Meest gevreesde feiten	69
5. Frequentie van geconfronteerd te worden met probleemsituaties	70
6. Getuige zijn van slachtofferschap	70
7. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel	71
8. Vermijdingsgedrag	72
9. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit	73
B. SLACHTOFFERSCHAP	74
1. Algemeen overzicht	74
2. Poly-slachtofferschap	76
3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel	76
4. Focus op discriminatie / belaging	77
C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP	78
1. Aangifte van de feiten	78
2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie	79
3. Ervaren impact	80
D. BESCHERMINGSMAATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID	81
1. Persoonlijke veiligheid	81
2. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten	81
BIJLAGEN	84
Bijlage 1. Groeperingen en hercoderingen	84
Bijlage 2. Multivariate analyse	86
Bijlage 3. Beschrijving van de steekproef: inwoners	87
Bijlage 4. Beschrijving van de steekproef: pendelaars	88
Bijlage 5. Beschrijving van de steekproef: toeristen	89
LIJST VAN TABELLEN	90
LIJST VAN FIGUREN	92

AFKORTINGEN

BPV	Brussel Preventie en Veiligheid
GVE	Gewestelijke veiligheidsenquête
BISA	Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
BOPV	Brussels Observatorium voor Preventie en Veiligheid
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest

WOORDENLIJST

Titel	Afkorting	Beschrijving	Detail van de categorieën
Leeftijd	Leeftijd	Leeftijd van de respondenten gegroepeerd volgens vooraf gedefinieerde intervallen	16-24, 25-34, 35-44, 45-64, 65+ [jaren]
Geslacht	Geslacht	Geslacht van de respondenten	Man, Vrouw, Anders
Cluster	Cluster	Cluster van inwoners	Cluster 1, 2, 3, 4, 5
Opleidingsniveau	Opleidingsniveau	Niveau van hoogste diploma	Low, medium, high
Beroepssituatie	Beroepssituatie	Beroepssituatie van inwoners	Student, inactief, werkzoekend, werkend
Verblijfsduur in het BHG	BHG	Verblijfsduur op het Brussels grondgebied	<5 jaar, 6 tot 10 jaar, >10 jaar
Woonsituatie	Huurd./Eig.	Woningbezit	Huurder, eigenaar
Gezinssituatie	Gezinssit.	Gezinssituatie van inwoners	Alleenstaand zonder kinderen, alleenstaand met kind(eren), koppel zonder kinderen, koppel met kind(eren)
Enquêtemethode	Enquêtemethode	Afnamemethode van enquêtes bij respondenten	CAWI, CAPI, CATI
Perceptie van de veiligheid	Veilig	Veiligheidsbeoordeling van respondenten	Positief (zeer goed en goed), neutraal (noch goed, noch slecht), negatief (slecht en zeer slecht)
Onveiligheidsgevoel	Onveilig	Frequentie van onveiligheidsgevoel	Meestal (altijd en vaak), af en toe (soms en zelden), nooit
Slachtofferschap	Slachtoffer	Aantal keer slachtoffer	Geen slachtoffer (0 feiten), slachtoffer van 1 feit, polyslachtofferschap (slachtoffer van 2 feiten of meer)
Vervoerswijze in het BHG	[...] in Brussel	Vervoerswijze om zich te verplaatsen in het BHG van inwoners en pendelaars	MOTOR IN BRUSSEL (gemotoriseerd voertuig), OV IN BRUSSEL (openbaar vervoer), FIETS IN BRUSSEL (fiets), TE VOET IN BRUSSEL (te voet)
Vervoerswijze naar het BHG	[...] to Brussel	Vervoerswijze om zich naar het BHG te verplaatsen van pendelaars	TREIN TO BRUSSEL (trein), OV TO BRUSSEL (openbaar vervoer), AUTRE TO BRUSSEL (andere dan trein en OV)
Type beroep	Professionele sit.	Professionele categorie van pendelaars	Zelfstandigen, bedienden en ambtenaren, arbeiders
Reisgezelschap	Reist	Reisgezelschap van toeristen	Alleen, koppel, familie, groep
Reden om naar het BHG te gaan	Reden	Reden/ motivatie om het BHG te bezoeken voor toeristen	Enkel professioneel, andere redenen (naast professionele redenen)
Bezoek aan het BHG	Bezoek	Eerste bezoek aan het BHG van toeristen	Eerste keer, niet de eerste keer
Nationaliteit	Oorsprong	Nationaliteit van toeristen	België, EU, buiten EU

I. INLEIDING

Sinds 2018 voert het Observatorium een enquête uit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, afwisselend bij particulieren (inwoners, toeristen en pendelaars) en bedrijven (rechtspersonen en natuurlijke personen), om het veiligheidsgevoel¹ en slachtofferschap² van verschillende categorieën personen die vaak op het grondgebied aanwezig zijn op een geheel nieuwe manier te benaderen. De enquê-

tes zijn een bron van informatie en geven meer inzicht in de criminaliteit en het veiligheidsgevoel op het grondgebied van het BHG, doordat ze de gegevens van de geregistreerde criminaliteit aanvullen en helpen om een beeld te schetsen van de criminele fenomenen. In 2022 werd voor de derde keer de gewestelijke veiligheidsenquête 'natuurlijke personen' gehouden.

II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK

De politiediensten vormen een van de belangrijkste bronnen van gegevens en statistieken over de geregistreerde criminaliteit (naast de gerechtelijke statistieken) – hoewel bepaalde feiten door administratieve diensten kunnen worden vastgesteld en geregistreerd. In het verleden was de meting van criminaliteit (of *delinquentie*) gebaseerd op administratieve statistieken (gevangeniswezen, justitie, politie). Politie-statistieken weerspiegelen echter niet de 'echte' criminaliteit, maar geven een beeld van de inbreuken die gemeld zijn aan de politie^{3,4,5}, waarvan de beperkingen goed beschreven zijn in de literatuur⁶. Op zichzelf laten ze geen volledige meting van criminele fenomenen toe, in die zin dat ze de inbreuken weergeven die zijn geregistreerd door de actoren van preventie en veiligheid, hetzij na indiening van een klacht ('gemelde criminaliteit'), hetzij als een gevolg van het proactief optreden van agenten voor bepaalde zaken (afhankelijk van de prioriteiten van het criminaliteitsbeleid⁷). Ze zijn dus in grote mate afhankelijk van de bereidheid van slachtoffers om klacht in te dienen, van de registratie van die klachten (praktijken, instrumenten, capaciteit) en, voor bepaalde feiten, van de aanwezigheid en het proactief optreden van de diensten. In de politie-statistieken zijn immers de feiten die niet zijn gemeld door slachtoffers of waarvan de politiediensten niet op de hoogte zijn omdat er geen slachtoffer is ('dark number') niet terug te vinden; net zomin als de feiten die aan de autoriteiten zijn gemeld en die niet zichtbaar zijn in de officiële statistieken ('grey number') (bijvoorbeeld doorverwijzing naar een dienst voor slachtofferhulp zonder dat een klacht wordt ingediend enz.). Daarnaast laat de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG)⁸ momenteel niet toe om te beschikken over geconsolideerde gegevens over slachtoffers (met uitzondering van zeldzame gevallen zoals vermiste personen)⁹.

Daarom "hebben aanhoudende twijfels over de toereikendheid van institutionele tellingen om de delinquentie te kennen ertoe geleid dat werd gezocht naar vergelijkings-elementen in niet-strafrechtelijke registraties van dezelfde gebeurtenissen"¹⁰. "Uiteindelijk heeft men beslist om zich niet te beperken tot het lenen van gegevens van beheerders, maar zelf gegevens te produceren"¹¹. Dus werden andere meetinstrumenten ontwikkeld om de feiten in kaart te brengen die niet in de officiële statistieken voorkomen. Vanaf de jaren zestig werd een benadering ontwikkeld die "van het slachtoffer een bevoorrechte bron van informatie maakte over de aard en omvang van de criminaliteit, om te getuigen van de delinquentie"¹²: de metingen van zelf-

gerapporteerd slachtofferschap. Die enquêtes laten toe om gegevens te verzamelen over feiten waar mensen het slachtoffer van waren gedurende een referentieperiode¹³. Daarenboven kan er ook voor worden gekozen om hen te ondervragen over hun meningen, angsten of percepties op het gebied van veiligheid, of bijvoorbeeld over de acties die de overheid onderneemt in de strijd tegen criminaliteit. Die methoden om informatie te verzamelen worden over het algemeen als meer geschikt beschouwd om bepaalde trends op het gebied van criminaliteit in kaart te brengen, in het bijzonder voor minder ernstige vormen van criminaliteit.

Het gevoel van personen is ook een belangrijk element in de manier waarop veiligheidskwesties worden behandeld, in die zin dat "het onveiligheidsgevoel, zodra het wordt uitgesproken, potentieel een zoeken naar veiligheid is. Als dat niet zo was, zouden we gewoon over de delinquentie spreken"¹⁴. Over dat onderwerp werden dus vanaf de eerste enquête onder natuurlijke personen¹⁵ vragen gesteld aan de verschillende doelgroepen, en het thema kwam terug bij de tweede enquête¹⁶. Het is belangrijk om het onderscheid te maken tussen onveiligheid en onveiligheidsgevoel: "Onveiligheid is een objectieve situatie waarin het risico op slachtofferschap bestaat. Het onveiligheidsgevoel is een subjectieve perceptie van dat risico. Men zou kunnen denken dat het gevoel verband houdt met een objectieve situatie van blootstelling aan onveiligheid. Dat is echter niet noodzakelijk het geval"¹⁷. De manieren om in te spelen op het veiligheidsgevoel variëren afhankelijk van de oorzaken (collectief of individueel, objectief of subjectief). Net als de geregistreerde misdaadgegevens hebben de enquêtes naar slachtofferschap beperkingen die in de literatuur uitvoerig worden beschreven^{18,19}.

Dankzij de enquêtes rond zelfgerapporteerd slachtofferschap en veiligheidsgevoel kunnen gegevens over de slachtoffers worden ingezameld die in de officiële bronnen nog niet veel voorkomen. Ze geven tot op zekere hoogte ook een beeld van het vertrouwen dat de inwoners hebben in de actoren van de preventie- en veiligheidsketen. Ze kunnen ook helpen een aantal factoren te identificeren die het individuele onveiligheidsgevoel en de bezorgdheid over veiligheid voeden, om zo een beter inzicht te krijgen in de behoeften op veiligheidsgebied en de mogelijke gevolgen van slachtofferschap voor het individu.

In dat kader van een verbetering van de beeldvorming rond criminaliteit en veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk

Gewest heeft het Observatorium van safe.brussels dus een alternatieve cyclus van enquêtes rond veiligheid en slachtofferschap opgezet. Zo werd de eerste Gewestelijke Veiligheidsenquête (GVE) “Uw mening over veiligheid” in 2018 uitgevoerd bij de Brusselse bevolking²⁰, terwijl de tweede enquête in 2020 werd uitgevoerd in een speciale context²¹.

III. METHODOLOGISCHE ASPECTEN

A. Algemene structuur van het onderzoek

De evaluatie van het veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) bij natuurlijke personen is gebaseerd op de bevraging van drie verschillende populaties, die elk het grondgebied op een andere manier ervaren: *inwoners, pendelaars en toeristen*.

Voor dit onderzoek is de referentiepopulatie dus voor iedere doelpopulatie anders. Ze omvat:

- Voor de inwoners: personen vanaf 16 jaar die verblijven in particuliere huishoudens in het BHG, ongeacht hun nationaliteit. Het gaat om 976.063 inwoners op 1 januari 2022²².
- Voor de pendelaars: personen die minstens twee dagen per week in het BHG werken en buiten het BHG wonen (in Vlaanderen of Wallonië). De referentiepopulatie wordt geraamd op 399.559 personen²³.
- Voor de toeristen: personen die gewoonlijk buiten het BHG wonen en die op het tijdstip van de enquête ten minste één nacht (en minder dan een jaar) in het BHG hebben doorgebracht. Voor de verdeling van de referentiepopulatie werd rekening gehouden met het land van herkomst²⁴.

De drie doelpopulaties van het onderzoek werden tegelijkertijd en op kwantitatieve wijze bevragd volgens verschillende methodologieën en op basis van een semigestructureerde vragenlijst van gesloten vragen.

De studie werd uitgevoerd door het marktonderzoeksbureau *Incidence*²⁵ in samenwerking met *AQ Rate*²⁶, onder toezicht van safe.brussels. Er werd een begeleidingscomité opgericht, dat werd uitgenodigd op drie werkvergaderingen.

B. Opstelling van de vragenlijsten

De vragenlijst werd opgesteld door safe.brussels op basis van eerdere edities van de gewestelijke veiligheidsenquête en aangepast voor elke doelpopulatie. Die vragenlijsten zijn vergelijkbaar met vorige edities van de enquête om vergelijkingen te vergemakkelijken, maar bevatten niettemin enkele kleine aanpassingen (extra vragen, bepaalde vragen die anders werden geformuleerd). *Incidence* en *AQ Rate* kregen de opdracht om de nodige aanpassingen te doen aan elke bevragingmethode. De vragenlijsten werden ter goedkeuring voorgelegd aan het begeleidingscomité.

Dit cahier behandelt alle methodologische aspecten van de derde gewestelijke veiligheidsenquête ‘natuurlijke personen’ en de resultaten voor elk van de drie bevragde doelgroepen.

Voordat werd gestart met de gegevensinzameling werd elke versie van de vragenlijst voor elke populatie getest bij een tiental personen, er waren in totaal 46 tests (waaronder 20 tests voor de inwoners (10 telefonisch, 10 face-to-face)). Het doel van die tests was:

- controleren of de respondenten de vragen goed begrepen en in staat waren om precieze en bruikbare antwoorden te geven;
- gegevens verzamelen om de mogelijke antwoorden op de vragen zo nauwkeurig mogelijk vooraf te coderen;
- nagaan hoelang het gemiddeld duurde om de vragenlijst af te nemen;
- en de opeenvolging van de vragen, bewoordingen en instructies goedkeuren.

Na die tests werden de vragenlijsten voltooid en goedgekeurd voor de inzamelfase.

C. Manieren van gegevensinzameling en kwaliteitscontrole

Iedere doelpopulatie werd onafhankelijk bevragd volgens een specifieke methodologie (cfr. *infra*), in de lijn van de vorige editie. Ongeacht de doelpopulatie of gegevensverzamelingsmethode begint de vragenlijst met een *screeener*²⁷ en sociodemografische vragen om de quota²⁸ en selectiecriteria te bevestigen.

Voorafgaand aan de gegevensinzameling werd elke enquêteur uitgenodigd voor een uitgebreide briefing. Tijdens die briefing werden de enquêteurs geïnformeerd over de context van het onderzoek, de specifieke uitvoeringsomstandigheden en de selectiecriteria voor de respondenten. De enquêteurs kregen ook een opleiding in het gebruik van het materiaal en het afnemen van de vragenlijst, via rollenspellen.

1. Inwoners

Om de Brusselse bevolking te kunnen bereiken en tot een representatieve steekproef te komen, werd net als bij de vorige edities gekozen voor een multimodale benadering: online-enquêtes (CAWI²⁹), telefonische enquêtes (CATI³⁰) en face-to-face enquêtes (CAPI³¹, op een tablet). Het doel voor die doelpopulatie was 2.500 respondenten.

De online-enquêtes werden aanvankelijk uitgevoerd zonder quota voor representativiteit wat betreft leeftijd of geslacht,

maar door te streven naar een minimum van 20% van het doel per gemeente (cfr. *infra* voor een uitvoerige beschrijving van de steekproeven). De respondenten werden geselecteerd via het panel van AQ Rate (ongeveer 10.000 leden in het BHG). De selectiecriteria voor die doelpopulatie zijn gebaseerd op leeftijd (ouder dan 15) en postcode (inwoner van het BHG).

Vervolgens werden telefonische enquêtes uitgevoerd om profielen te bevragen die moeilijker te bereiken waren met CAWI en om de steekproef aan te vullen. De respondenten werden geselecteerd op basis van bestanden die speciaal voor dit onderzoek werden samengesteld en gehuurd bij Infobel³². Die bestanden bevatten vaste en vooral mobiele telefoonnummers, ingedeeld op postcode.

Tot slot werd de fase van gegevensinzameling aangevuld met face-to-face enquêtes met quota³³ om ervoor te zorgen dat bepaalde doelgroepen niet oververtegenwoordigd waren:

- eenvoudige quota voor de 19 gemeenten
- gekruiste quota: geslacht per Belfius-cluster³⁴ en leeftijd per Belfius-cluster.

De 22 geselecteerde locaties waren:

Mini-Europa	Museum voor Natuurwetenschappen
Brussels Expo	Choco-Story
Kunstberg	Museum van de Belgische Brouwers
Muziekinstrumentenmuseum	Koninklijk Legermuseum
Bozar	Autoworld
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten	Museum Kunst & Geschiedenis
Stripmuseum	MOOF
Grote Markt	Parlamentarium
Winterpret	Het Huis van de Europese geschiedenis
Beurs	Train World

Voor die doelpopulatie was geen quotum bepaald voor het profiel van de respondenten. Er werden echter niet-proportionale quota per locatie vastgesteld, met een minimum van 12 enquêtes per locatie.

D. Planning van het project en perioden van gegevensinzameling

1. Inwoners

De proeffase vond plaats op 7, 8 en 12 december 2022 voor 10 telefonische enquêtes en op 14 en 16 december voor 10

Dankzij de face-to-face enquêtes konden alle quota worden gehaald en konden we geografische gebieden en respondent-profielen, die we met de eerste twee methodologieën niet hadden kunnen contacteren of bereiken, compleet maken.

2. Pendelaars

Alle enquêtes werden online uitgevoerd, via het panel van *AQ-Rate*. De selectiecriteria waren, naast de quota, dat de respondenten niet in Brussel wonen maar er minstens twee keer per week heen gaan om professionele redenen. De doelstelling voor die doelpopulatie was om 600 antwoorden in te zamelen.

3. Toeristen

Toeristen werden alleen face-to-face bevraged, door drietalige enquêteurs. De vragenlijst werd afgenomen in het Nederlands, Frans of Engels. De deelnemers zijn niet-ingesetenen van Brussel die ten minste één nacht en maximaal twaalf maanden in het BHG hebben doorgebracht (criteria om in aanmerking te komen). Het doel was om 400 toeristen te interviewen op verschillende toeristische locaties in Brussel, geïdentificeerd en bepaald door safe.brussels en het begeleidingscomité.

face-to-face enquêtes. De gegevensinzamelingsfase liep van 22 december 2022 tot 6 maart 2023.

2. Pendelaars

De proeffase vond plaats op 20 december (10 enquêtes). De gegevensinzamelingsfase liep van 22 december 2022 tot 31 januari 2023.

3. Toeristen

De testfase vond plaats op 16 en 18 december 2022 (16 enquêtes). De gegevensinzamelingsfase liep van 18 december 2022 tot 27 januari 2023.

E. Gegevensverwerking

1. Invoer en opschonen van de enquêtegegevens

Voordat kan worden gestart met de analyse van gegevens, moet de database worden voorbereid en de kwaliteit ervan worden nagegaan. Alle gegevens waarmee de respondent kan worden geïdentificeerd, werden door de dienstverlener verwijderd om te garanderen dat de database geanonimiseerd is en dat de Algemene verordening gegevensbescherming strikt wordt nageleefd.

Om de database op te schonen, werden alle onvolledige vragenlijsten verwijderd. Vervolgens werden de volgende kwaliteitsanalyses toegepast:

- **totale duur van de vragenlijst** : respondenten die geen slachtoffer waren geweest van een feit en die er minder dan vijf minuten over hadden gedaan om de vragenlijst te beantwoorden, werden verwijderd. Voor respondenten die slachtoffer waren geweest van ten minste één

feit, werden vragenlijsten met een antwoordtijd van minder dan 40% van de mediaan ook verwijderd;

- **consistentie van de antwoorden** : respondenten die zichzelf tegenspraken of inconsistente antwoorden gaven, werden verwijderd (bijvoorbeeld een heel positief beeld hebben van de veiligheid in het BHG en slachtoffer zijn geweest van 25 van de 25 feiten).
- **terugkerende antwoorden** : respondenten met terugkerende antwoorden werden ook verwijderd. Het ging onder meer om:
  - "straightliners", die systematisch (> 75%) hetzelfde antwoord gaven;
  - "flatliners" of twijfelaars, die alleen (> 75%) neutraal of 'geen mening' antwoorden.
- **duplicaten** : respondenten met hetzelfde socio-demografische profiel die sterk gelijkende antwoorden hebben.

In de onderstaande tabel wordt het opschonen van de database samengevat:

Tabel 1: Aantal vragenlijsten per doelpopulatie en per filter.

	 INWONERS			 PENDELAARS	 TOERISTEN
Methodologie	CAWI	CATI	CAPI	CAWI	CAPI
Gemiddelde tijd (minuten)	16'	27'	21'	11'	12'
Ruwe gegevens (volledige vragenlijsten)	1.228	1.002	503	643	402
Duplicaten				9	
Inconsistente antwoorden	13	2	4	17	
Te snelle antwoorden	29				
Straightliner/Flatliner	20	2		16	
Opgeschoonde gegevens	1.166	998	499	601	402

Er werden analyses uitgevoerd om de methodologische verschillen (afhankelijk van de manier van afnemen) voor de inwoners te observeren (zie bijlage).

2. Omzetting van gegevens en hercodering

De antwoorden op de open vragen werden geanalyseerd en gehercodeerd om te veel variabiliteit in de antwoordcategorieën die de individuele antwoorden bundelen, te vermijden.

Om de analyses uit te voeren, werden bepaalde variabelen omgezet en gehercodeerd. De details staan in de bijlage.

3. Analyse van de gegevens

Alle gegevens werden voor elke doelpopulatie geanalyseerd op univariate en bivariate wijze. Er werden ook multivariate analyses gemaakt, die worden beschreven in de bijlage.

De analysecriteria die worden gebruikt voor de bivariate analyses variëren afhankelijk van de doelpopulatie en zijn de volgende:

— voor de **inwoners**:

Cluster van gemeenten (5 Belfius-clusters)	Beoordeling van de veiligheid in het BHG	Confrontatie met gebeurtenissen: 0-9; 10-24; 25-39
Gemeente	Onveiligheidsgevoel	Getuige van feiten: 0-2; 3-5; 6-12
Geslacht	Slachtofferschap	
Leeftijdscategorie		
Gezinssituatie		
Eigenaar vs huurder		
Opleidingsniveau		
Beroepscategorie		
Verblijfsduur in het BHG		
Vervoerswijze in het BHG		

— voor de **pendelaars**:

Gewest	Beoordeling van de veiligheid in het BHG	Confrontatie met gebeurtenissen: 0-12; 13-25; 26-39
Geslacht	Onveiligheidsgevoel	Getuige van feiten: 0-2; 3-6; 7-12
Leeftijdscategorie	Slachtofferschap	
Opleidingsniveau		
Type beroep		
Bezoeken aan het BHG		
Redenen voor bezoeken aan het BHG		
Vervoerswijze om naar het BHG te gaan		
Vervoerswijze naar het BHG		

— voor de **toeristen**

Oorsprong	Beoordeling van de veiligheid in het BHG	Confrontatie met gebeurtenissen: 0-4; 5-7; 8-12
Geslacht	Onveiligheidsgevoel	Getuige van feiten: 0; 1; 2-4
Leeftijdscategorie	Evolutie van het veiligheidsgevoel	
Reisgezelschap	Slachtofferschap	
Reden van verblijf		
Opleidingsniveau		
Is dit het eerste bezoek aan het BHG of niet?		

Significantietests (Chi²) werden uitgevoerd op alle analyses. Dat is een statistische test die werd ontwikkeld om te bepalen of het verschil tussen twee verdelingen toe te schrijven is aan toeval of dat het statistisch significant is. Er wordt dus aangenomen dat er, met een gegeven foutenrisico, een verschil is in de populatie tussen de groepen die worden ver-

geleken voor de onderzochte variabele. Waar er significante verschillen zijn, worden die in kleur weergegeven in de analysetabellen. We hebben de significantie van de analyses beperkt tot een p-niveau van 0,05 (lichte kleuren) en een p van 0,01 (donkere kleuren), wat betekent dat we uitgaan van een foutenrisico van respectievelijk 5% en 1%.

F. STEEKPROEVEN

1. Inwoners

De totale steekproef bestond uit 2.663 inwoners³⁵ (1.166 CAWI, 998 CATI, 499 CAPI). De steekproef werd gewogen om hem strikt representatief te maken voor de referentiepopulatie met

de volgende variabelen: gemeente, geslacht per cluster (gekruist quotum), leeftijd per cluster (gekruist quotum)³⁶.

De steekproef voor inwoners wordt als volgt beschreven:

Tabel 2: Steekproef van inwoners per gemeente.

	GEMEENTE	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL	% (GEWOGEN)	WERKELIJK TOTAAL	GEWOGEN TOTAAL	% (GEWOGEN)
Cluster 1	Sint-Agatha-Berchem	37	54	2,0%	373	360	14%
	Evere	105	94	3,5%			
	Ganshoren	54	54	2,0%			
	Jette	134	112	4,2%			
	Koekelberg	43	46	1,7%			
Cluster 2	Oudergem	96	77	2,9%	624	550	21%
	Ukkel	217	192	7,2%			
	Watermaal-Bosvoorde	64	57	2,1%			
	Sint-Lambrechts-Woluwe	160	131	4,9%			
	Sint-Pieters-Woluwe	87	93	3,5%			
Cluster 3	Etterbeek	114	112	4,2%	468	488	18%
	Elsene	201	205	7,7%			
	Sint-Gillis	106	112	4,2%			
	Sint-Joost-ten-Node	47	59	2,2%			
Cluster 4	Anderlecht	244	256	9,6%	791	855	32%
	Vorst	112	123	4,6%			
	Sint-Jans-Molenbeek	184	198	7,4%			
	Schaarbeek	251	278	10,4%			
Cluster 5	Brussel	407	410	15,4%	407	410	15%
Totaal		2.663	2.663	100%	2.663	2.663	100%

Tabel 3: Steekproef van inwoners per cluster met de wegingswaarden (cluster*geslacht; cluster*leeftijd).

	AANTAL	MAN	VROUW	16-17	18-29	30-44	45-64	65 +	TOTAAL
Cluster 1	Werkelijk	166	207	6	68	92	129	78	373
	Gewogen	172	188	11	70	102	109	68	360
	% (gewogen)	6,5%	7,1%	0,4%	2,6%	3,8%	4,1%	2,6%	14%
Cluster 2	Werkelijk	285	339	12	95	139	206	172	624
	Gewogen	253	297	15	102	140	170	123	550
	% (gewogen)	9,5%	11,2%	0,6%	3,8%	5,3%	6,4%	4,6%	21%
Cluster 3	Werkelijk	225	243	14	119	156	123	56	468
	Gewogen	240	248	9	124	164	131	60	488
	% (gewogen)	9,0%	9,3%	0,3%	4,7%	6,2%	4,9%	2,3%	18%
Cluster 4	Werkelijk	399	392	30	188	237	229	107	791
	Gewogen	420	435	28	184	260	255	128	855
	% (gewogen)	15,8%	16,3%	1,1%	6,9%	9,8%	9,6%	4,8%	32%
Cluster 5	Werkelijk	199	208	4	93	122	129	59	407
	Gewogen	209	201	11	96	127	120	56	410
	% (gewogen)	7,8%	7,5%	0,4%	3,6%	4,8%	4,5%	2,1%	15%
Totaal	Werkelijk	1.274	1.389	66	563	746	816	472	2.663
	Gewogen	1.294	1.369	74	576	793	785	435	2.663
	% (gewogen)	49%	51%	3%	22%	30%	29%	16%	100%

De maximale foutmarge³⁷ (voor een waargenomen frequentie van 50%) voor de doelpopulatie inwoners bedraagt 1,9%.

2. Pendelaars

De totale steekproef bestaat uit 601 pendelaars³⁸ (CAWI). De steekproef werd gewogen om hem strikt representatief te maken voor de referentiepopulatie, rekening houdend met de volgende variabelen: gewest waar men woont, geslacht en leeftijd³⁹. Diezelfde variabelen werden gewogen.

De steekproef voor pendelaars wordt als volgt beschreven:

Tabel 4: Steekproef pendelaars naar gewest, geslacht en leeftijd.

	AANTAL	WERKELIJK	GEWOGEN	% (GEWOGEN)
Gewest	Wallonië	288	214	36%
	Vlaanderen	313	387	64%
Geslacht	Man	310	316	53%
	Vrouw	288	282	47%
	Anders	3	3	0%
Leeftijd	< 25 jaar	28	28	5%
	25-49 jaar	321	369	61%
	50-64 jaar	229	181	30%
	> 64 jaar	23	23	4%
	Totaal	601	601	100%

De maximale foutmarge (voor een waargenomen frequentie van 50%) voor de doelpopulatie pendelaars bedraagt 4,0%.

3. Toeristen

De totale steekproef bestaat uit 402 toeristen⁴⁰ (CAPI). We hebben ervoor gezorgd dat de steekproef representatief is voor de populatie van toeristen (met een verblijf van minstens één nacht in Brussel) volgens herkomst (Belgische, Europese en niet-Europese toeristen). Er werd geen weging toegepast omdat die quota werden bereikt.

De steekproef voor toeristen wordt als volgt beschreven:

Tabel 5: Steekproef toeristen naar land van herkomst, geslacht en leeftijd.

		AANTAL	%
Land van herkomst	België	68	17%
	EU	201	50%
	Buiten de EU	91	27%
	Niet bepaald	41	6%
Geslacht	Man	310	310
	Vrouw	288	288
	Anders	3	3
Leeftijd	< 25 jaar	28	28
	25-44 jaar	321	321
	45-64 jaar	229	229
	> 64 jaar	23	23
	Totaal	402	100%

De maximale foutmarge (voor een waargenomen frequentie van 50%) voor de doelpopulatie toeristen bedraagt 4,9%.

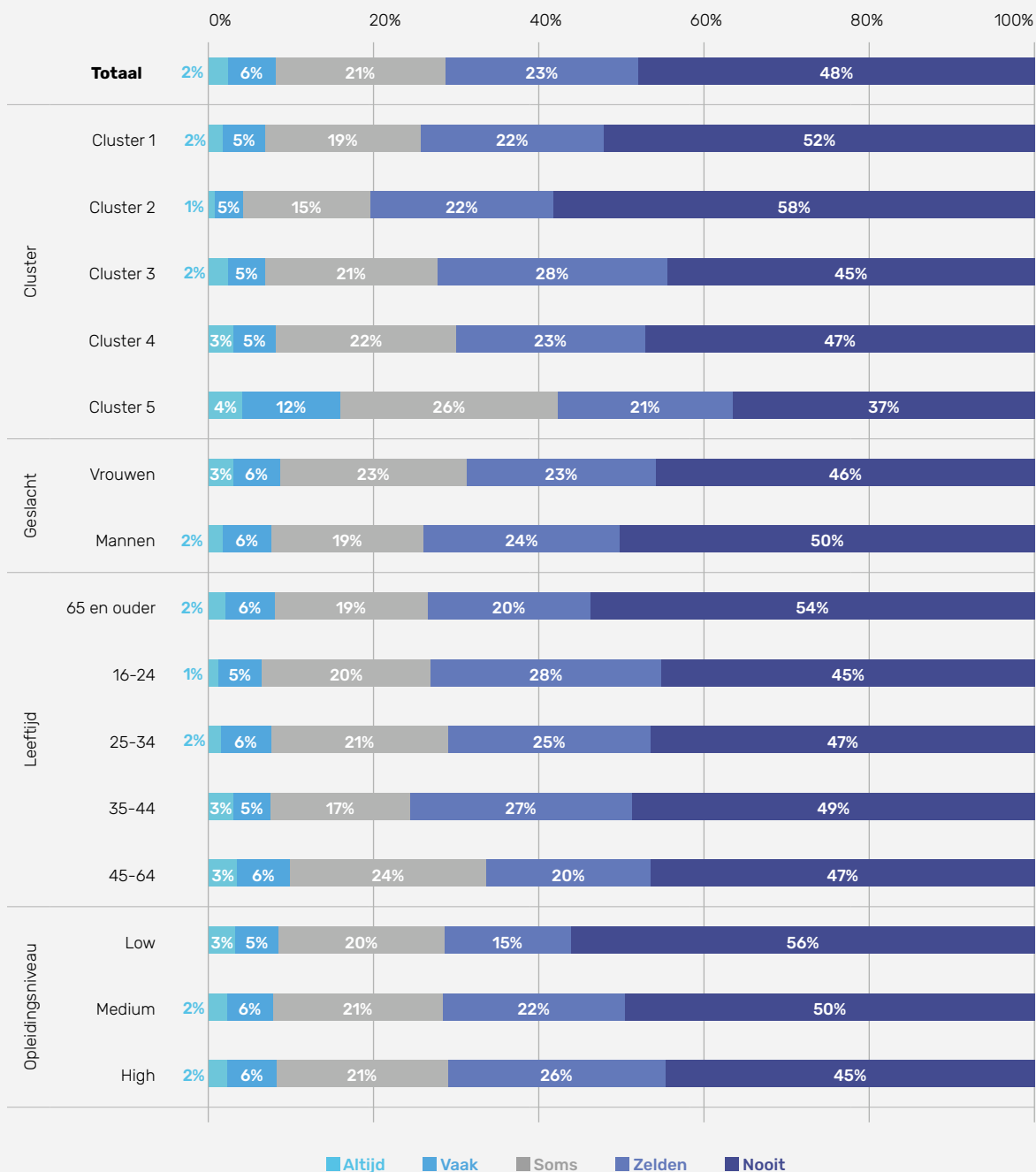
G. Presentatie van de resultaten en uitleg over het lezen van de grafieken

Voor alle figuren en tabellen wordt de vraag zoals die in de vragenlijst werd gesteld, vermeld in de titel.

Het is belangrijk op te merken dat in de figuren en tabellen bepaalde elementen van antwoorden werden weggelaten omwille van de leesbaarheid van dit rapport, maar die antwoorden waren wel degelijk volledig toen de vragenlijst werd ingediend.

Voor het type grafiek dat hieronder wordt weergegeven, moeten de resultaten per rij worden afgelezen: op elke rij wordt 100% van de respondenten die overeenkomen met de in de titel beschreven categorie weergegeven. De eerste rij is altijd het totale aantal respondenten van elke doelpopulatie, de volgende rijen geven de resultaten volgens de verschillende segmentatiecriteria. De antwoorden op de vraag staan in de legende van de grafiek.

Figuur 1: Illustratie die aangeeft hoe de grafieken moeten worden gelezen.

Voor het type tabel dat hieronder wordt weergegeven moeten de resultaten in de kolommen worden gelezen. In principe geeft de eerste kolom het totale aantal respondenten van de doelpopulatie en zijn de volgende kolommen de segmentaties van de totale steekproef. De percentages geven de frequentie van voorkomen van de respondenten weer (als de som van de percentages op alle rijen groter is dan 100% gaat het om een vraag met meerdere

antwoordmogelijkheden. Zie rij 'Totaal antwoorden (%)' in de verklarende tabel hieronder). Het aantal respondenten wordt altijd vermeld in de rij 'Aantal' onderaan de tabel. De kleur komt overeen met een significant verschil met een p-waarde van 0,05 (lichte kleuren) en een p-waarde van 0,01 (donkere kleuren), wat overeenkomt met een foutenrisico van respectievelijk 5% en 1%.

Tabel 6: Illustratie die aangeeft hoe de tabellen moeten worden gelezen.

	TOTAAL	CLUSTER 1	CLUSTER 2	CLUSTER 3	CLUSTER 4	CLUSTER 5
Bedelarij	69%	64%	69%	70%	71%	67%
Weggebruikers	55%	54%	55%	49%	59%	55%
Gebrek aan netheid	53%	54%	48%	47%	57%	58%
Alcoholgebruik	49%	43%	42%	57%	52%	49%
Druggebruik	37%	32%	28%	38%	43%	41%
Geluidsoverlast	32%	31%	26%	32%	34%	40%
Vandalisme	31%	31%	28%	27%	30%	38%
Gebrek aan openbare verlichting	22%	24%	18%	19%	23%	26%
Drugs dealen	22%	20%	15%	18%	24%	30%
Polariserende meningen	14%	11%	12%	12%	15%	19%
Stadsbendes	9%	8%	6%	6%	10%	15%
Rellen	8%	6%	4%	8%	8%	14%
Prostitutie	8%	5%	3%	9%	7%	15%
Aantal	2.663	360	550	488	855	410
Totaal antwoorden (%)	400%	383%	355%	390%	433%	466%

DEEL 1 INWONERS

Dit deel behandelt alle resultaten van de derde gewestelijke veiligheidsenquête 'natuurlijke personen' in verband met de inwoners⁴¹.

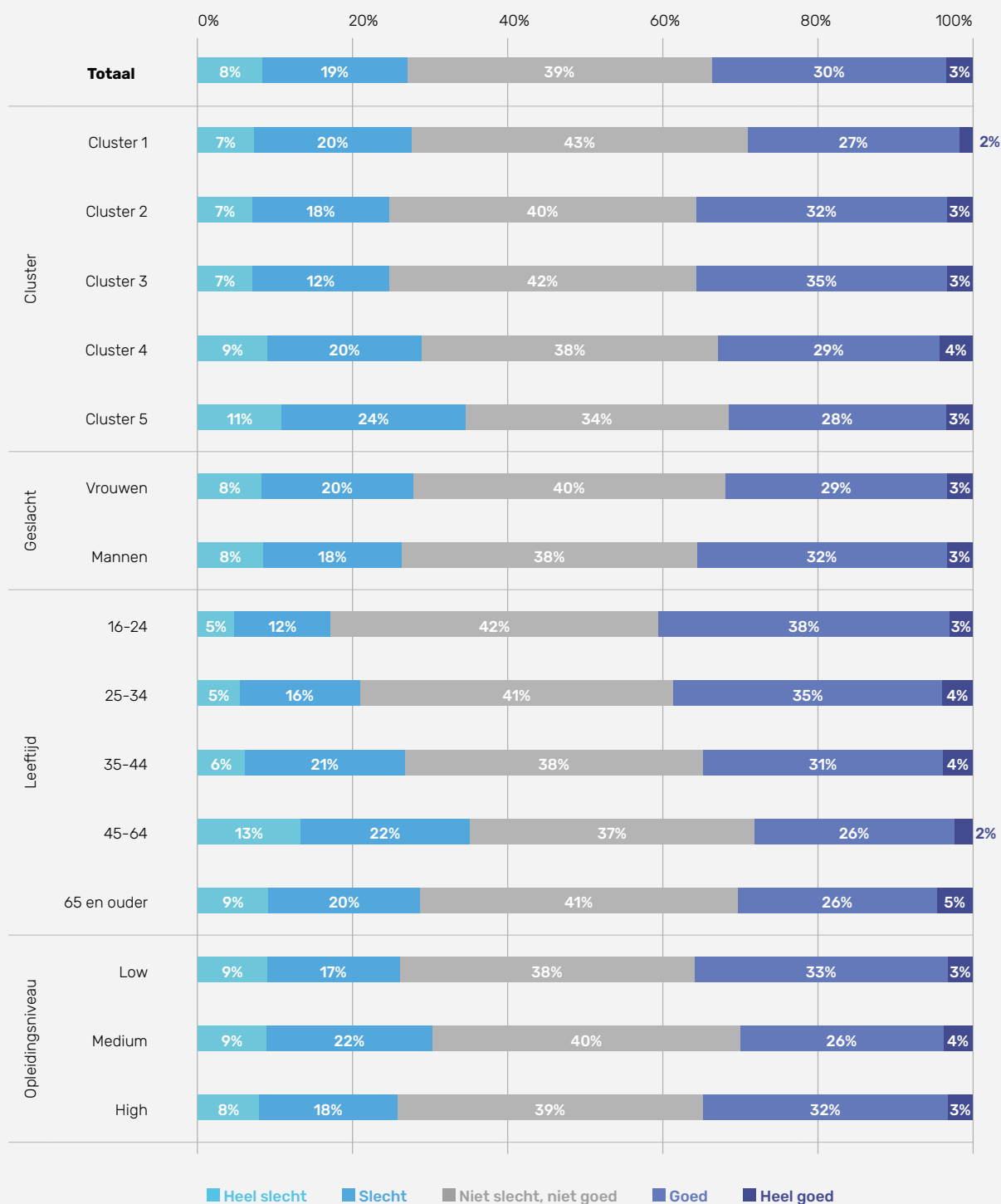

A. VEILIGHEIDSGEVOEL

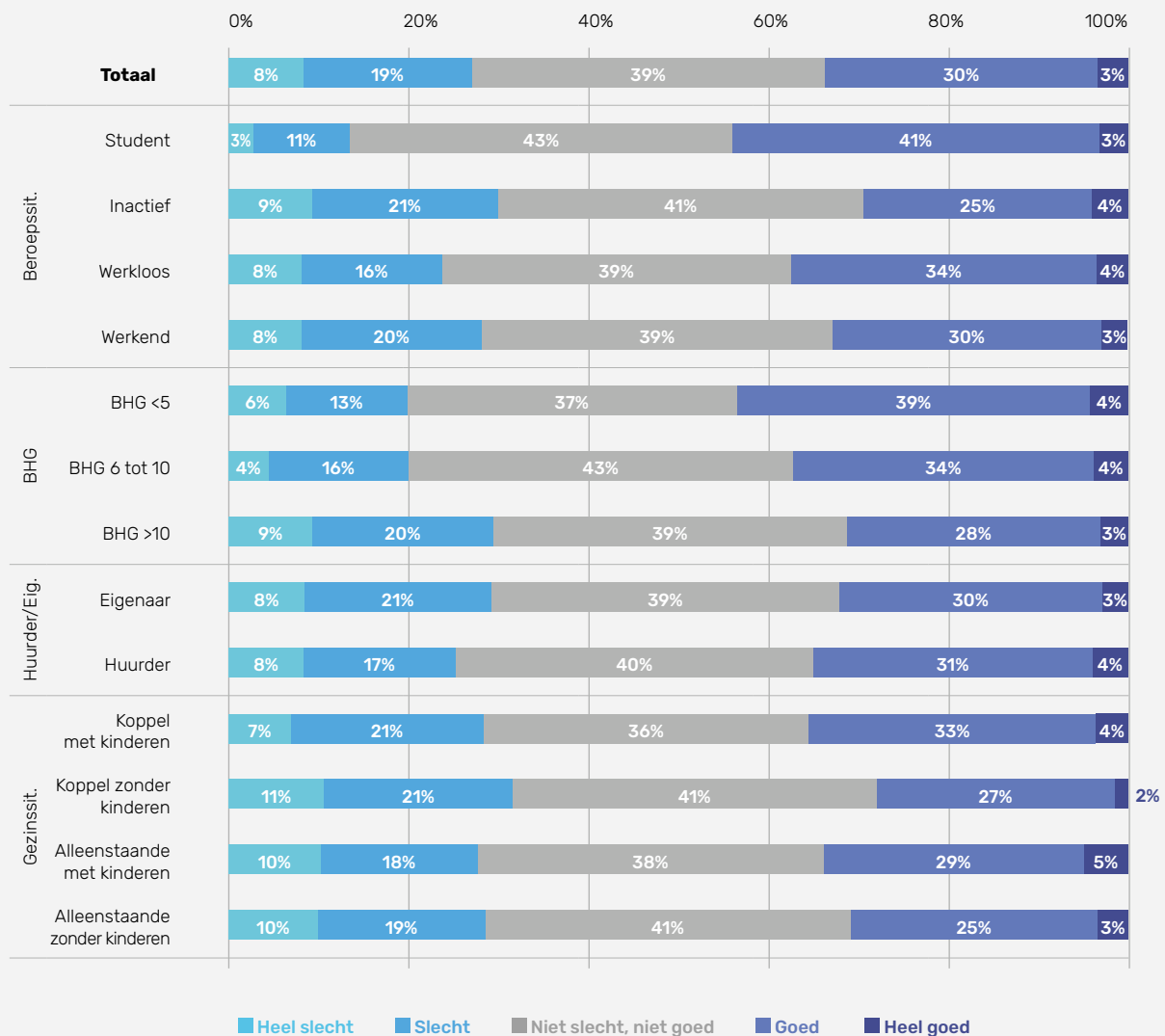
1. Algemeen beeld van de veiligheid

In totaal gaf 34% van de inwoners aan een 'goed' of zelfs 'heel goed' beeld te hebben van de veiligheid in het BHG. Aan de andere kant heeft 27% van de inwoners een 'slecht' of 'heel slecht' beeld van hun gewest, en 39% een eerder neutraal beeld ('niet slecht, niet goed').

Figuur 2: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Inwoners) [1/2]
(Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹.

Figuur 3: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Inwoners) (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

Er is geen grote verandering ten opzichte van de vorige enquête (2020): 33% van de inwoners had ook in 2020 een positief beeld en 32% een negatief beeld.

De perceptie van veiligheid in het BHG varieert, afhankelijk van het profiel van de respondenten. Door ze onder te verdelen in drie categorieën (positief, neutraal, negatief; cf. deel methodologische aspecten), stellen we een meer uitgesproken **positief veiligheidsgevoel** vast bij de volgende inwonersprofielen^[1]:

- inwoners van cluster 3 (38%)
- jongeren onder de 35 (41% voor de 16- tot 24-jarigen en 39% voor de 25- tot 34-jarigen)
- mannen (36%)
- mensen die minder dan vijf jaar in het BHG wonen (44%)
- werklozen (38%) en studenten (44%)

Daarentegen stellen we een significant groter **negatief veiligheidsgevoel** vast bij de volgende inwonersprofielen^[1]:

- inwoners van cluster 5 (35%)
- mensen van 45-64 jaar (35%)
- koppels zonder kinderen (32%)
- mensen die al minstens 10 jaar in het BHG wonen (29%)
- eigenaars (29%)

Inwoners die de veiligheid in het BHG positief beoordeelden, voelden zich ook minder vaak onveilig (60% voelde zich nooit onveilig), waren geen slachtoffer geweest van een feit (42% en 41% van degenen die slachtoffer waren geweest van een

feit), waren geen getuige geweest van diefstal, geweld of agressie (55% of 51% onder de respondenten die weinig getuige waren geweest) en waren met minder probleemsitu-

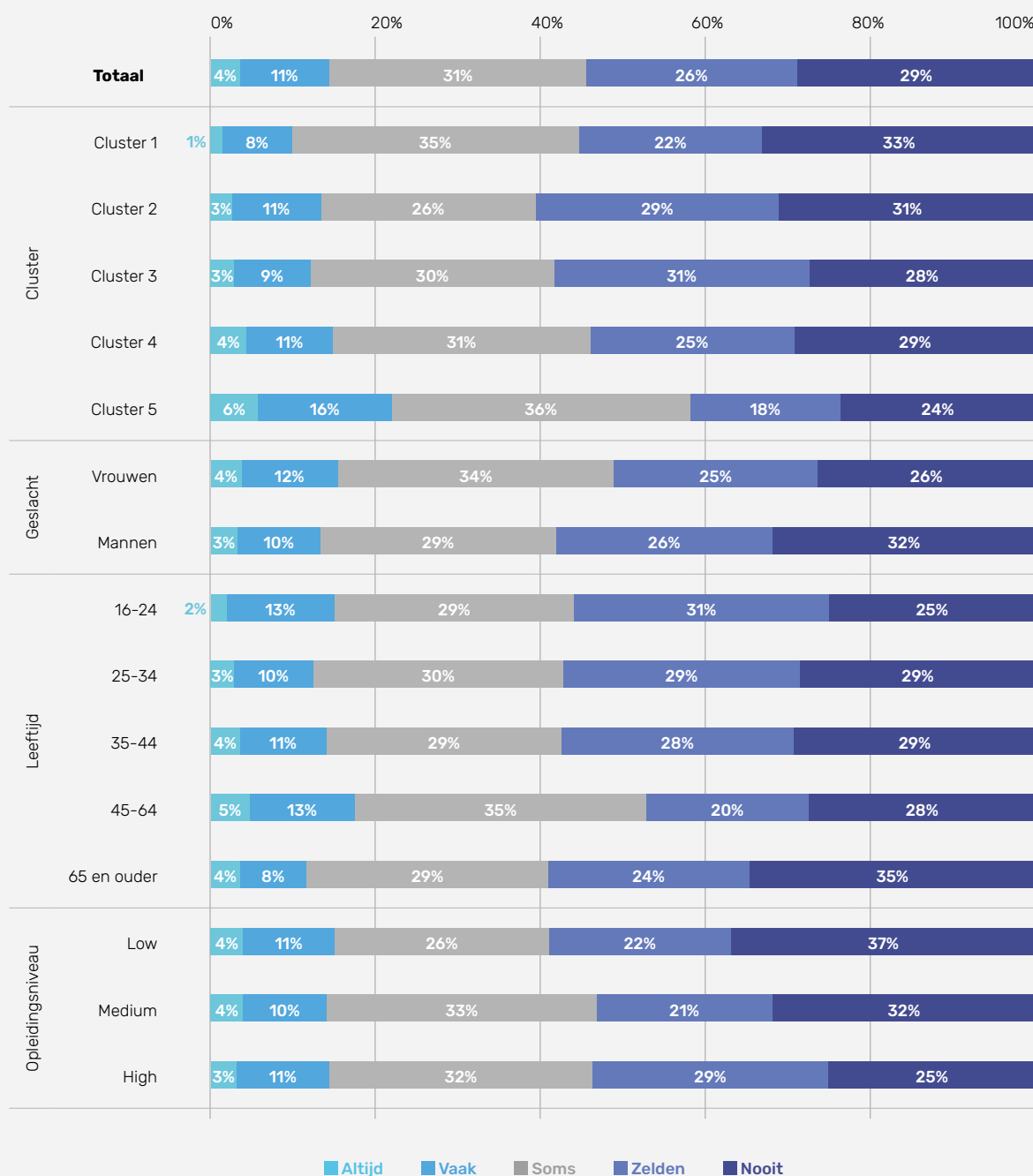
aties geconfronteerd (de respondenten die er weinig mee waren geconfronteerd scoorden 58%)^[1]. Die resultaten worden uitvoeriger besproken in de volgende delen.

2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel

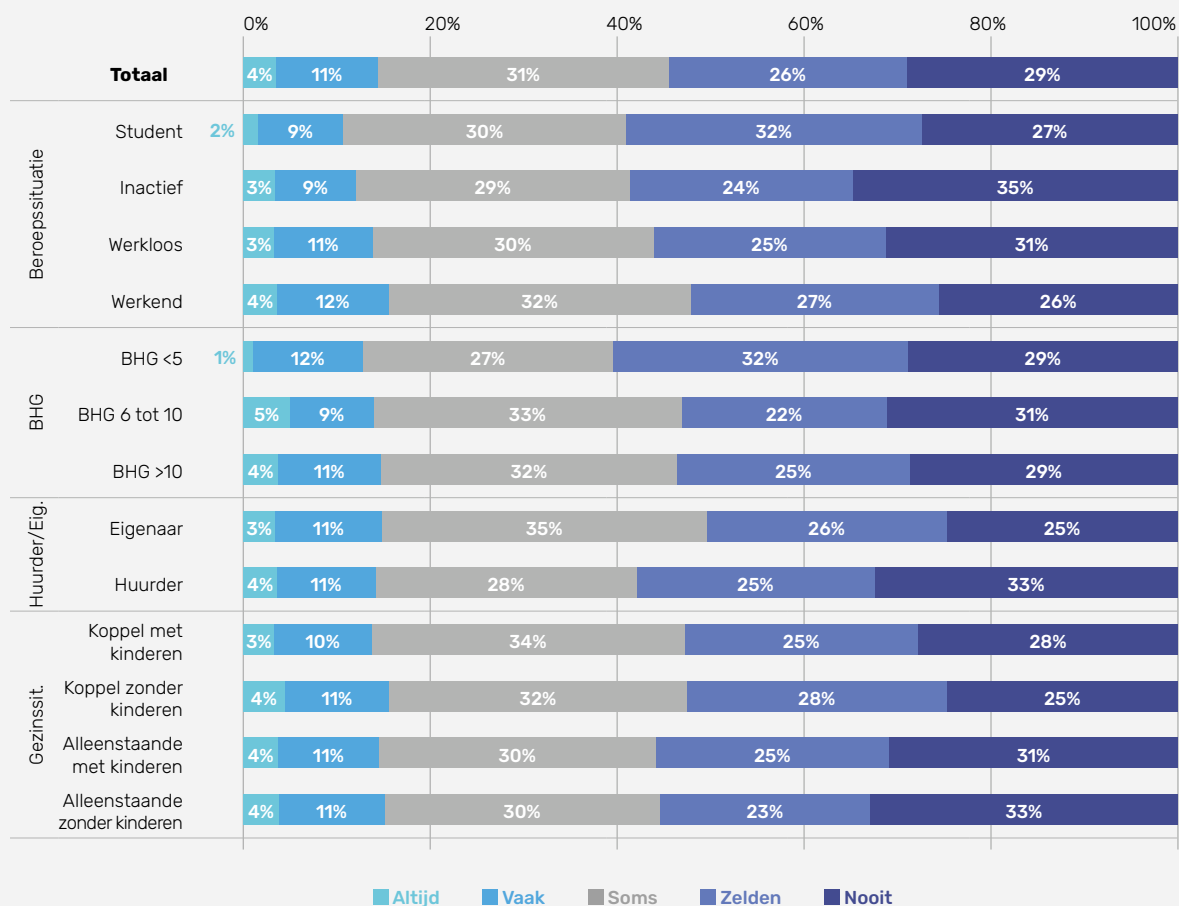
In het BHG

54,5% van de inwoners van het BHG zegt zich 'nooit' of 'zelden' onveilig te voelen, 31% zegt 'soms' en 14,5% 'vaak' of zelfs 'altijd'.

Figuur 4: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [1/2] (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

Figuur 5: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [2/2] (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

De frequentie van het onveiligheidsgevoel in het BHG varieert afhankelijk van het profiel van de respondenten. Door ze te groeperen in drie categorieën (regelmatig, af en toe, nooit; cf. deel methodologische aspecten), zien we dat de respondenten die zich **regelmatig onveilig voelen in het BHG** (gemiddeld: 14% in het BHG) significant^[1] meer behoren tot de:

- inwoners van cluster 5, d.w.z. Brussel-Stad (22%), en ook van Anderlecht (19%);
- mensen tussen 45-64 jaar (17%).

We zien dat de respondenten die zeggen zich **nooit onveilig te voelen in het BHG** (gemiddeld: 29% in het BHG) significant^[1] meer behoren tot de:

- mensen van 65 jaar en ouder (35%)
- mannen (32%)
- alleenstaanden zonder kinderen (33%)
- huurders (33%)

Er is een (negatieve) correlatie tussen het beeld en de frequentie van het veiligheidsgevoel: over het algemeen hebben respondenten die zeggen zich onveilig te voelen een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG. Aan de andere kant voelen respondenten met een positief beeld van de veiligheid in het BHG zich niet onveilig. Die twee variabelen hangen sterk samen. Voor de rest van het rapport nemen we het algemeen beeld van de veiligheid als variabele om redundantie te voorkomen. Bovendien heeft het feit slachtoffer te zijn geweest van een feit in de afgelopen 12 maanden ook invloed op het (on)veiligheidsgevoel: respondenten die geen slachtoffer zijn geweest van een feit voelen zich minder onveilig, terwijl degenen die wel slachtoffer zijn geweest van één of meer feiten zich regelmatig onveilig voelen en een negatievere perceptie hebben van de veiligheid in het BHG^[1].

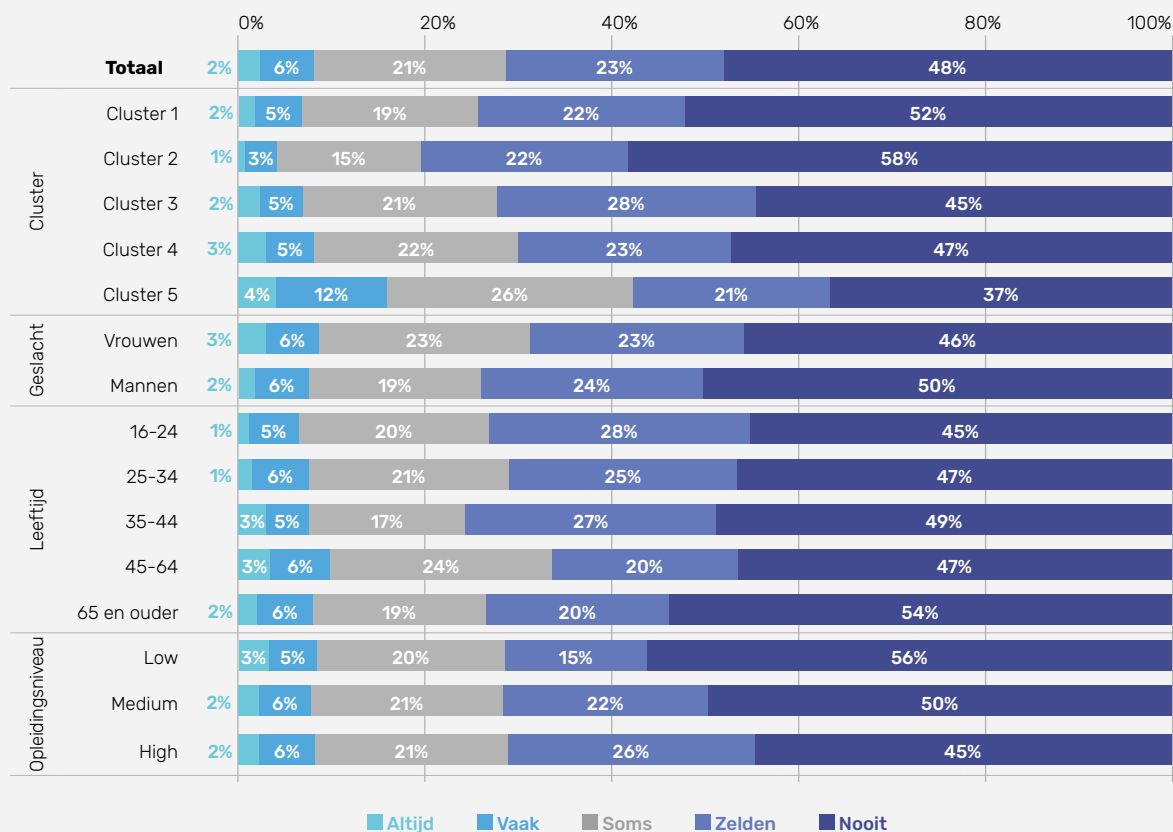
In de eigen buurt

Dezelfde vraag werd een tweede keer gesteld, nu gericht op de eigen buurt (en niet langer op het BHG in het algemeen). We zien dat er minder gevoel van onveiligheid is in de eigen buurt dan in het BHG in het algemeen: 48% van de inwoners zegt zich 'nooit' onveilig te voelen in zijn buurt (29% voor het BHG), 23% 'zelden', 21% 'soms' en 8% 'vaak' of zelfs 'altijd'.

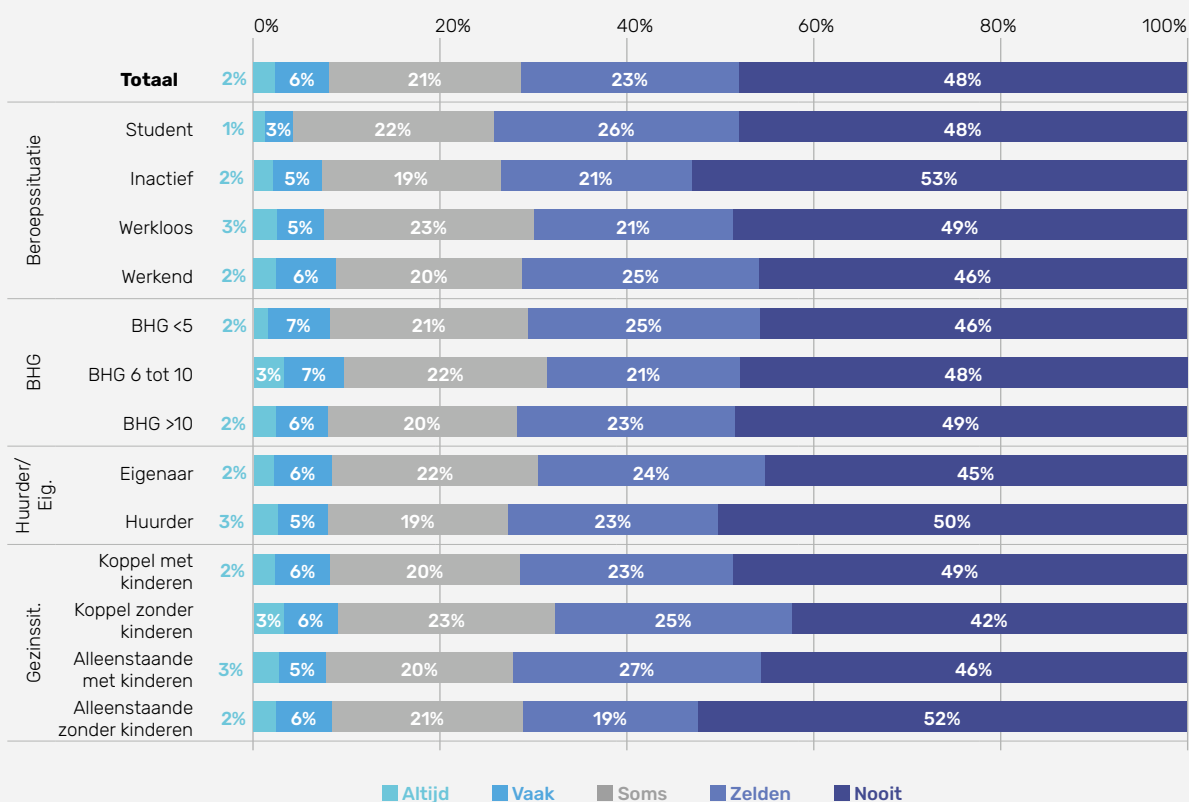

In vergelijking met het onderzoek van 2020 zien we een positieve verandering: in dit onderzoek zeggen meer inwoners zich niet onveilig te voelen (55% tegenover 35% in het onderzoek van 2020).

Figuur 6: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont? (Inwoners) [1/3] (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹.

Figuur 7: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont? (Inwoners) [2/3] (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹.

De frequentie van het onveiligheidsgevoel in de eigen buurt varieert afhankelijk van het profiel van de respondenten. Door ze te groeperen in drie categorieën (regelmatig, af en toe, nooit; cf. deel methodologische aspecten), zien we dat de respondenten die zich **regelmatig onveilig voelen in hun buurt** (gemiddeld: 8% in het BHG) significant meer^[1] behoren tot de:

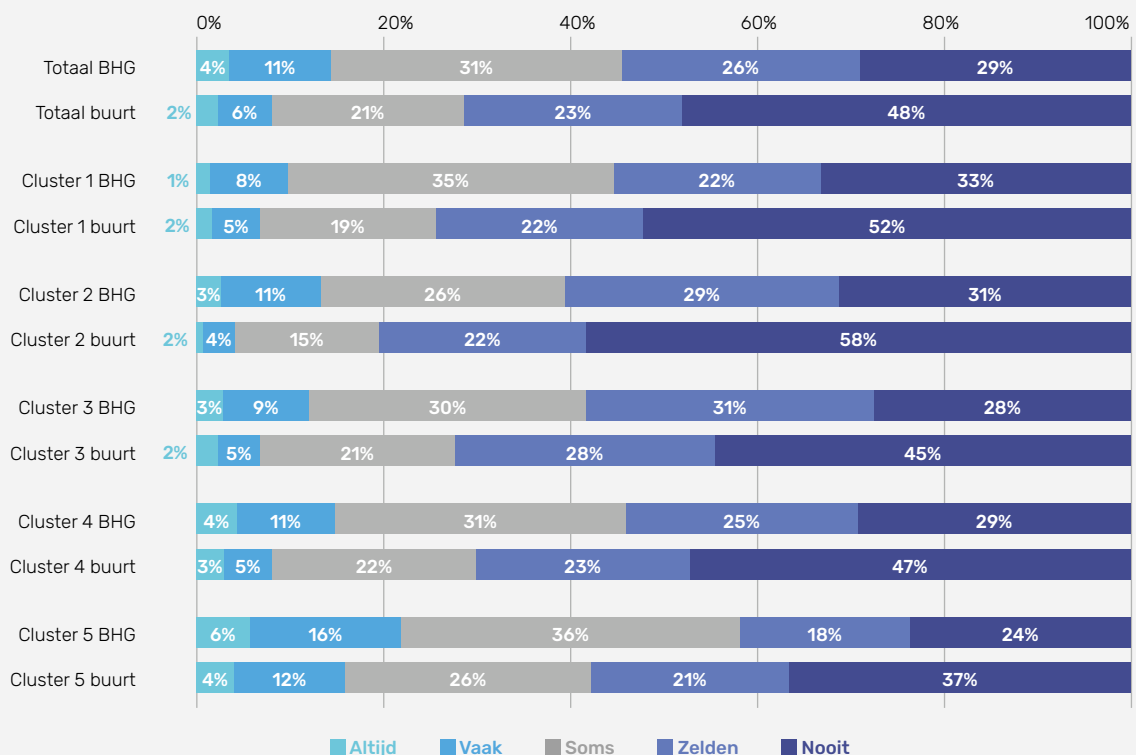
- inwoners van cluster 5 (16%) en Sint-Jans-Molenbeek (13%)
- 45-64-jarigen (10%)

We zien dat de respondenten die zeggen zich **nooit onveilig te voelen in hun buurt** (gemiddeld: 48% in het BHG) significant^[1] meer behoren tot de:

- inwoners van cluster 2 (58%) en de volgende gemeenten: Oudergem (60%), Koekelberg (65%), Schaarbeek (57%), Sint-Lambrechts-Woluwe (58%) en Sint-Pieters-Woluwe (67%)
- mensen ouder dan 64 (54%)
- mannen (50%)
- alleenstaanden zonder kinderen (52%)
- huurders (50%)

Een vergelijking van de resultaten voor de frequentie van het onveiligheidsgevoel in het BHG en in de eigen gemeente laat zien dat het onveiligheidsgevoel minder vaak voorkomt in de eigen buurt, en dat ongeacht de woonplaats.

Figuur 8: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont / op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [3/3] (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

3. Meest gevreesde feiten

De respondenten konden vrij antwoorden op de open vraag waar ze het meest bang voor zijn in het BHG.

Twee feiten springen eruit: 'agressie, fysieke aanval' (41%) en 'diefstal' (28%). De volgende tabel geeft de feiten waar de inwoners van het BHG het meest bang voor zijn⁴².

Tabel 7: (Inwoners) (Aantal: 2663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

	TOTAAL
Agressie, aanvallen	40,6%
Diefstal	27,7%
Verkeersgerelateerde problemen	6,9%
Inbraak	5,9%

Ongeregelde heden op het openbaar vervoer	5,4%
De avond, de nacht	4,5%
Ongeval met een fiets, step	4,4%
Diefstal met geweld	4,2%
Beledigd worden, verbale agressie	3,9%
Drugsverslaafden	3,6%
Lastiggevalen worden	3,1%
Seksuele agressie, seksistische opmerkingen	2,3%
Terroristische aanvallen	2,2%
Dronken mensen	2,2%
Bepaalde buurten	2,2%
Vandalisme	2,1%
Bedelaars, daklozen...	2,0%
...	
Niets in het bijzonder	11,9%

12% van de respondenten zei van niets in het bijzonder bang te zijn. Het gaat meer specifiek om respondenten uit cluster 5, mannen, jongeren van 16-24 jaar en 35-44-jarigen, huurders, mensen die vijf jaar of korter in het BHG wonen, mensen die niet werken, studenten, mensen die geen geweldadig feit (diefstal, fysieke of verbale agressie, belaging)

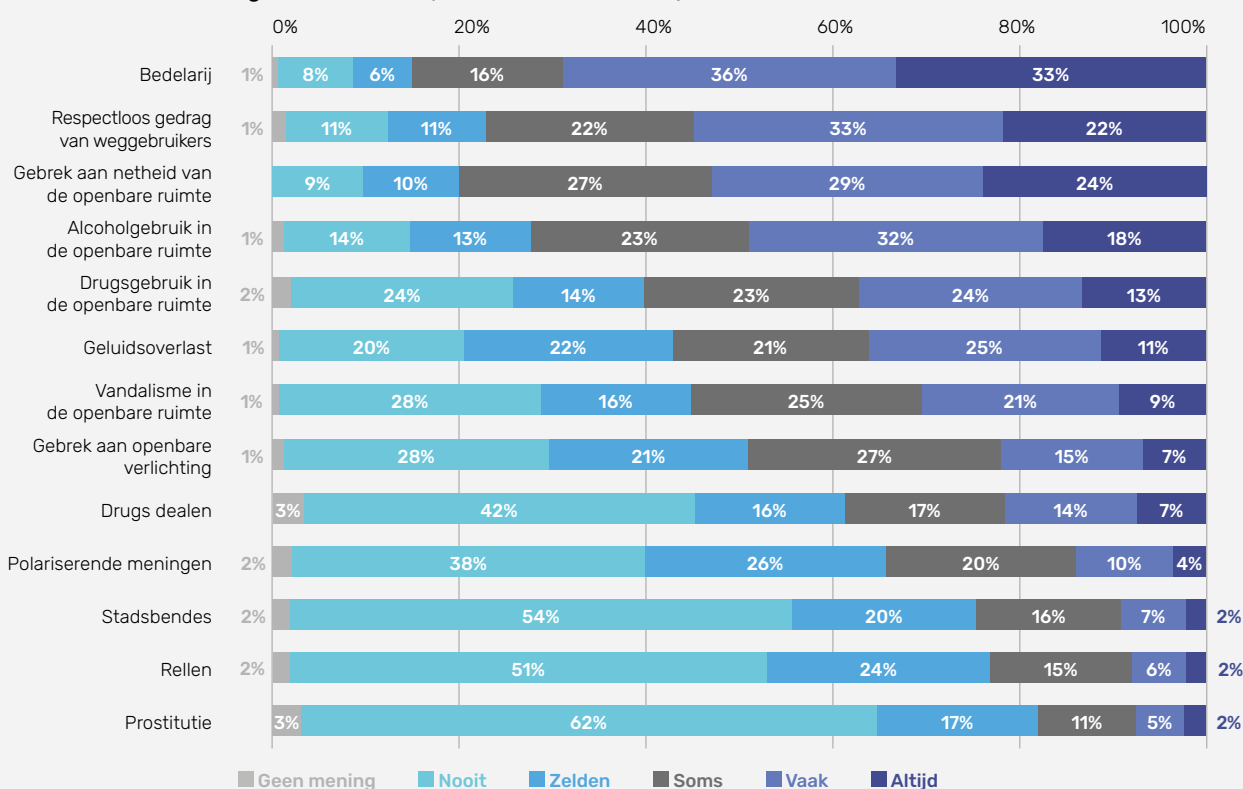
hebben meegemaakt, die een positief beeld hebben van de veiligheid, zich niet onveilig voelen en in de afgelopen 12 maanden niet het slachtoffer waren van een feit.

We stellen een correlatie vast tussen het positieve beeld (i.e. voor niets in het bijzonder bang zijn) en het gevoel van veiligheid.

4. Frequentie van de confrontatie met probleemsituaties

De respondenten kregen een lijst met probleemsituaties voorgelegd om te achterhalen hoe vaak ze ermee waren geconfronteerd. De grafiek *infra* toont de frequentie van confrontatie met de verschillende probleemsituaties.

Figuur 9: Hoe vaak werd u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest persoonlijk geconfronteerd met de volgende situaties? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹.

Als we de verschillende situaties groeperen waarmee de respondenten regelmatig ('vaak' of 'altijd') werden geconfronteerd, zien we dat 90% van de Brusselse inwoners regelmatig met minstens één van de bovenstaande situaties werd geconfronteerd.

Gekruiste analyses van de verschillende variabelen tonen aan dat woonplaats en leeftijd positief gecorreleerd zijn met de frequentie van confrontatie met meerdere van die situaties.

Als we kijken naar de respondenten die met ten minste één van die situaties werden geconfronteerd (90% van de totale steekproef), gaat het vooral om :

- inwoners van cluster 4;
- mensen van 45-64 jaar;
- mensen met een hoger diploma;
- eigenaars;
- mensen die langer dan 10 jaar in het BHG wonen;
- werkenden.

Als we het aantal situaties waarmee de respondenten regelmatig ('altijd' en 'vaak') werden geconfronteerd optellen, krijgen we een gemiddelde van 4,1 situaties voor alle inwoners samen^[1].

We zien dat de volgende respondenten er het vaakst mee werden geconfronteerd^[1]:

- inwoners van cluster 5 (4,7 situaties) en, in mindere mate, van cluster 4 (4,3 situaties, vooral Anderlecht (4,5), Vorst (4,4), Molenbeek (4,6) maar niet Schaarbeek (3,9)), evenals Sint-Joost-Ten-Node (5,0).
- mensen tussen 45 en 64 jaar (4,5 situaties)
- alleenstaanden zonder kinderen (4,4 situaties)
- mensen die al minstens 10 jaar in het BHG wonen (4,2 situaties)

Aan de andere kant zien we dat de volgende respondenten er minder mee werden geconfronteerd^[1]:

- inwoners van cluster 2 (3,6 situaties) en, in mindere mate, van cluster 1 (3,8 situaties), evenals inwoners van Koekelberg en Sint-Pieters-Woluwe, die gemiddeld minder dan drie verschillende situaties opgeven;
- mensen tussen 16 en 24 jaar (3,5 situaties) en, in mindere mate, mensen van 25-34 jaar (3,8 situaties);
- mensen die minder dan vijf jaar in het BHG wonen (3,5 situaties) en, in mindere mate, mensen die sinds 6-10 jaar in het BHG wonen (3,7 situaties);
- studenten en, in mindere mate, werklozen (respectievelijk 3,5 en 3,7 situaties).

Een nadere beschouwing van elke situatie onthult ook significante verschillen tussen de profielen. Die resultaten worden in dit rapport niet in detail vermeld.

5. Getuige zijn van slachtofferschap

Aan de respondenten werd ook gevraagd hoe vaak ze getuige waren geweest van verbale of fysieke agressie, belaging op straat of diefstal. De getuigen vermelden vooral verbale agressie (27%). 16% van de respondenten zei getuige te zijn geweest van belaging op straat, 12% van diefstal en 8% van fysiek geweld^[1] (zie grafiek *infra*).

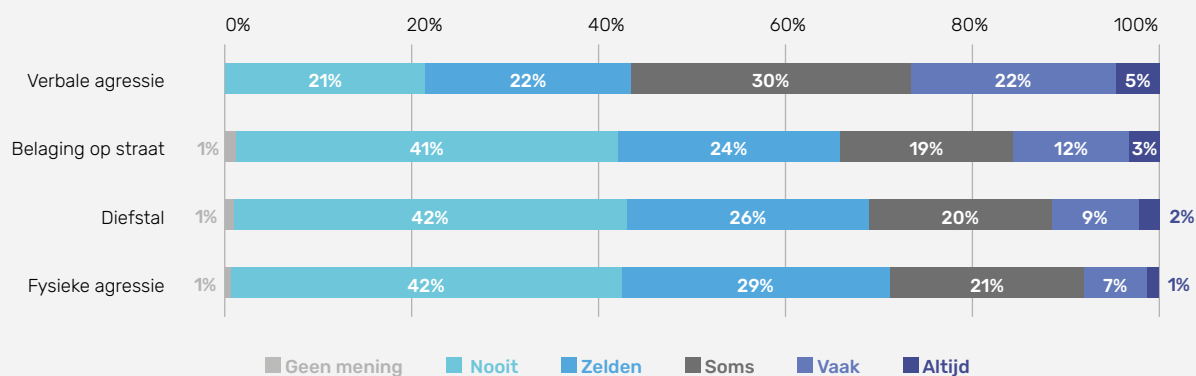
Algemeen zegt één Brusselaar op drie dat hij regelmatig ('altijd' of 'vaak') getuige is van minstens één van die vier situaties. Het gaat vaker om inwoners van cluster 4 en 5 en werkenden. Als we de verschillende feiten waarvan de inwoners getuige waren, samentellen, bedraagt het totale ge-

middelde 0,6 feiten. De inwonersprofielen die vaker getuige waren van feiten zijn de inwoners van cluster 5 (0,8 feiten), de 25-34-jarigen en 46-64-jarigen (0,7) en de werkenden (0,7 feiten).

Als we meer in detail kijken, zien we significante verschillen voor de volgende profielen:

- meer 45-64-jarigen waren getuige van verbale agressie;
- meer vrouwen waren getuige van belaging op straat, evenals jongeren tussen 25 en 34 jaar.

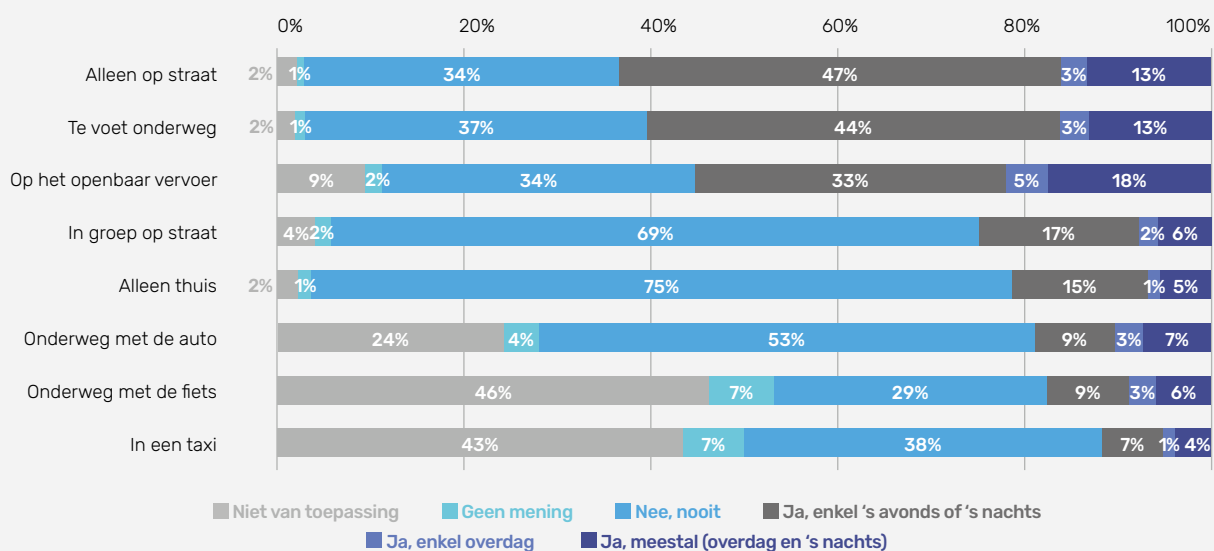
Figuur 10: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

6. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel

Een vraag over onveiligheid ten gevolge van 'angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag' beschreef verschillende omstandigheden evenals het moment van de dag waarop dat gevoel mogelijk kon worden ervaren. De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 11: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen 's avonds of 's nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

Een meerderheid van de Brusselse inwoners zegt zich onveilig te voelen in de volgende situaties, en in die gevallen is de nacht een bepalende factor^[1]:

- alleen op straat (63%)
- te voet onderweg (61%)
- onderweg met het openbaar vervoer (55%)

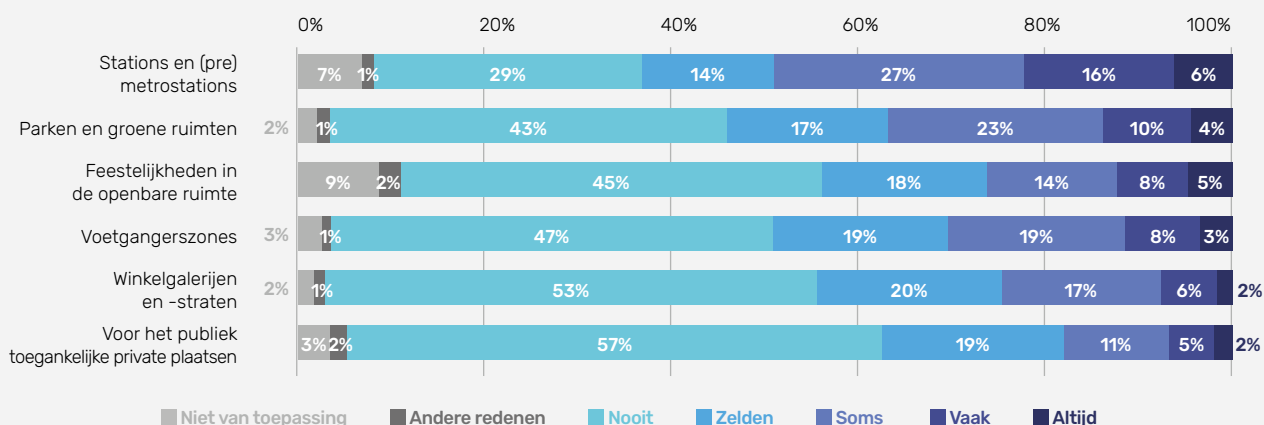
23% van de respondenten zegt zich in geen enkele situatie onveilig te voelen, niet overdag en niet 's avonds⁴³. Het gaat vaker om mannen (32%), huurders (27%) en mensen tussen 35 en 44 jaar (27%). Bovendien hebben ze een positief beeld van de veiligheid in het BHG (40%) en zijn ze geen slachtoffer geweest van een feit (35%).

7. Situaties die worden vermeden

Er werd een reeks vragen gesteld om te achterhalen welke plaatsen en verplaatsingswijzen de respondenten mijden uit angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de plaatsen die worden gemeden.

Figuur 12: Hoe vaak gebeurt het dat u de volgende plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mijdt omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

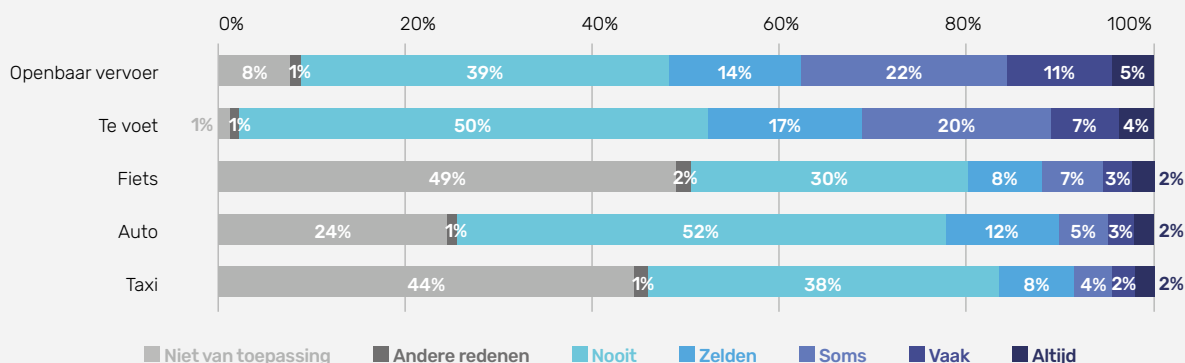

De vraag werd eerst geanalyseerd voor het profiel van respondenten die geen specifieke plaats vermijden uit angst voor onveiligheid: dat waren de respondenten die niet 'soms', 'vaak' of 'altijd' hadden geantwoord (36% van de totale steekproef)^[1]. Die mensen wonen significant meer in cluster 4 (40%, waaronder Schaarbeek: 52%), zijn voornamelijk mannen (44%) en tussen 25 en 34 jaar oud (40%). Ze hebben een positief beeld van de veiligheid in het BHG (52%), voelen zich niet onveilig (62%) en zijn geen slachtoffer geweest van een feit (51%). Ze werden minder geconfronteerd met probleemsituaties en waren geen getuige van agressie of diefstal (59%).

Voor het profiel van de respondenten die regelmatig ('vaak' of 'altijd' als antwoord) bepaalde plaatsen mijden uit angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag stellen we vast dat het gaat om vrouwen, inwoners van cluster 5 en van de leeftijdscategorie 45-64 jaar. Respondenten die een negatief beeld hebben van de veiligheid in het BHG mijden bepaalde plaatsen dubbel zo vaak (degenen die zich meer onveilig voelen mijden nog meer plaatsen), net als degenen die slachtoffer zijn geweest van minstens één feit.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de verplaatsingswijzen die worden gemedend.

Figuur 13: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor agressie, diefstal of overlast? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

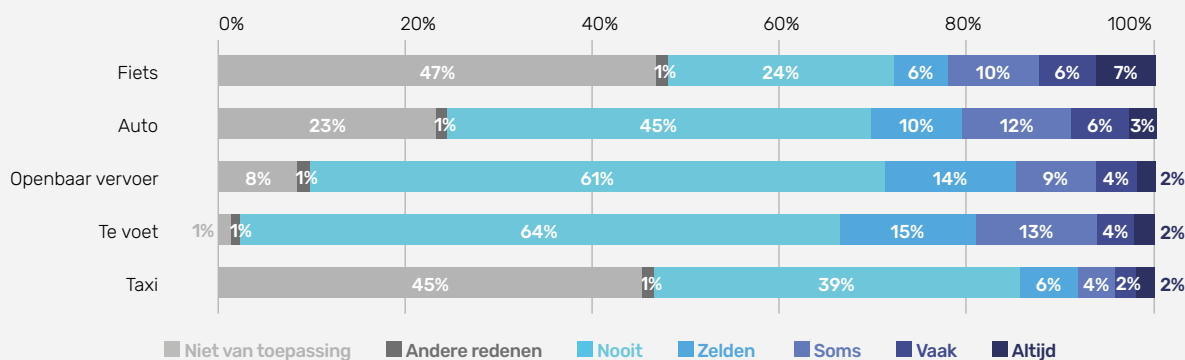
We stellen vast dat 74% van de Brusselse inwoners zegt de verplaatsingswijzen niet regelmatig te mijden uit angst voor onveiligheid (agressie, diefstal of overlast). Onder hen zien we meer inwoners van cluster 2 (79%) en mannen (77%) (en inwoners van Elsene: 82%). In mindere mate (significantie op 95%) gaat het vaker om (vervroegd) gepensioneerden (78%), kortgeschoolden (78%) en huurders (76%). Ze verplaatsen zich regelmatig te voet of met de fiets (77%) en met het openbaar vervoer (76%). Die respondenten hebben meer een neutraal (78%) of positief (85%) beeld, ze zeggen ook dat ze zich niet onveilig voelen (88%), waren geen getuige van diefstal of agressie (89%) en waren in de afgelopen 12 maanden niet het slachtoffer van een feit (82%). Aan de andere kant vermijdt 26% van de Brusselaars minstens één van die verplaatsingswijzen uit angst voor agressie, diefstal of overlast. Het gaat vaker om inwoners van cluster 5 en 4 (respectievelijk 32% en 29%, waaronder Anderlecht met 35%), vrouwen (29%), jongeren tussen 16 en 24 jaar (32%) en

koppels met kind(eren) (30%).

Een laatste vraag was bedoeld om te achterhalen welke verplaatsingswijzen de respondenten zegden te mijden uit angst voor een ongeval. De resultaten staan in de figuur *infra*.

73% van de inwoners verklaart geen enkele verplaatsingswijze te mijden uit angst voor ongevallen (*i.e.* ze duiden noch 'vaak' noch 'altijd' aan). Het gaat vooral om respondenten die ouder zijn dan 65 (80%), die een positief beeld hebben van de veiligheid in het BHG (80%), zich nooit onveilig voelen (85%) en geen slachtoffer zijn geweest van een feit (82%). Aan de andere kant zegt 27% van de inwoners dat ze bepaalde verplaatsingswijzen vermijden uit angst voor ongevallen, al was het soms maar een/meer verplaatsingswijzen. Het zijn veelal werkenden (31%), mensen die een negatief beeld hebben van de veiligheid (37%), die zich vaak onveilig voelen (48%), die slachtoffer zijn geweest van minstens één feit (31%).

Figuur 14: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

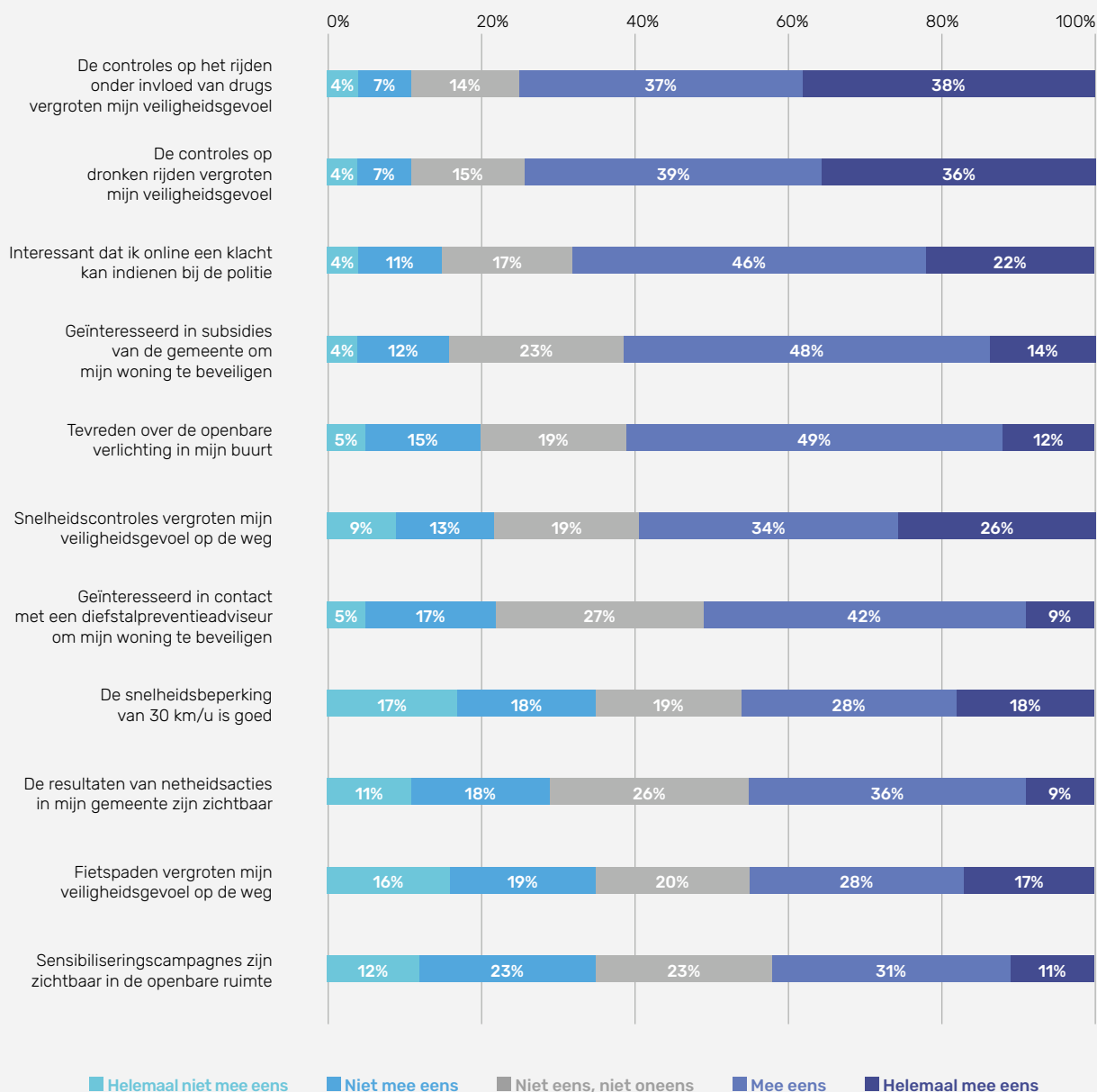

8. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Mate van instemming met bepaalde preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Aan de respondenten werd gevraagd om verschillende maatregelen te beoordelen die in het BHG zijn genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen. De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 15: In welke mate bent u het eens met de volgende voorstellen in verband met maatregelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: safe.brussels^[1].

We zien verschillen tussen de profielen van de respondenten. Eerst bekijken we de som van de percentages van instemming voor alle voorstellen^[1]:

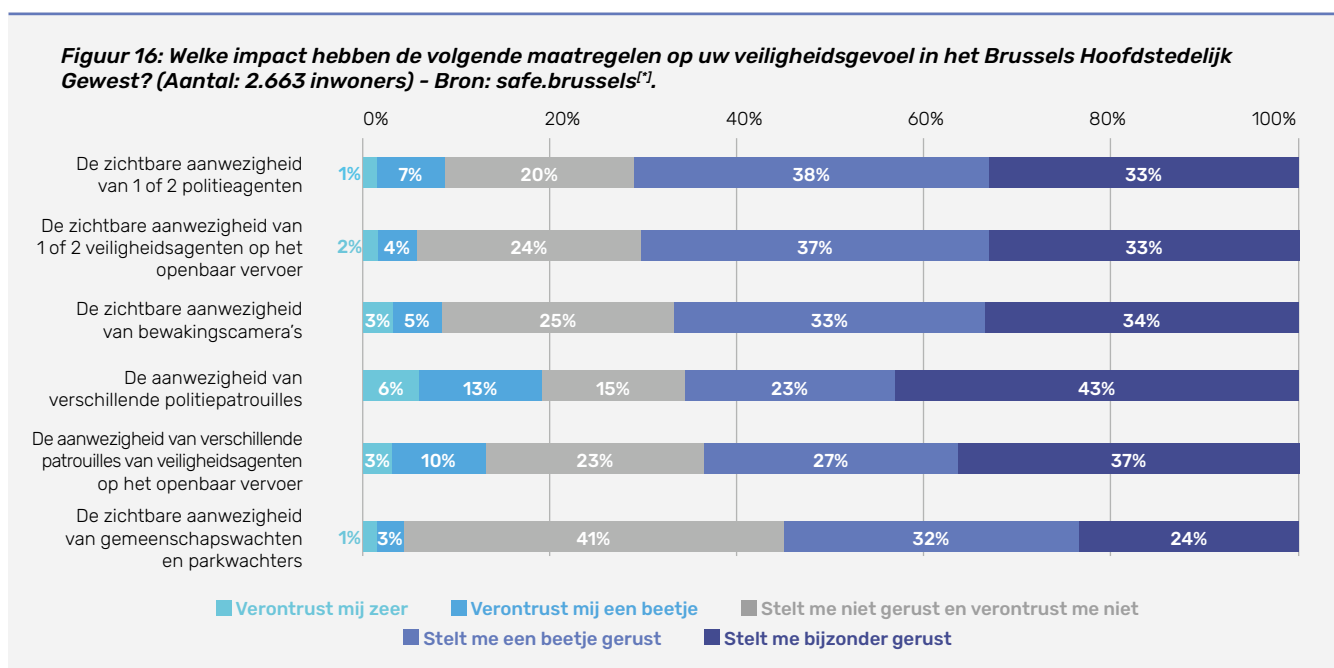
- De respondenten die het meest instemmen ('Mee eens' en 'Helemaal mee eens') hebben over het algemeen het volgende profiel: ze wonen in cluster 3, zijn eerder jong (25-34 en 35-44 jaar), hebben kinderen (als koppel of als

alleenstaande), zijn huurder, wonen sinds kort in het BHG (< 5 jaar en tussen de 6 en 10 jaar), werken niet.

- Respondenten die het minst instemmen ('Niet mee eens' en 'Helemaal niet mee eens') vinden we vooral terug in cluster 4 en 5, zijn 45-64 jaar of ouder, eigenaar en wonen al langer dan 10 jaar in het BHG, zijn beroepsactief.

Impact op het veiligheidsgevoel

De respondenten werd gevraagd om voor een reeks maatregelen de impact op hun veiligheidsgevoel te beoordelen. De resultaten staan in de figuur *infra*.

Het geruststellende aspect van de maatregelen varieert naargelang het profiel van de respondenten^[1]:

- het neemt lineair toe met de leeftijd: hoe ouder de respondenten, hoe meer de maatregelen geruststellen;
- het neemt op lineaire wijze positief toe met de anciënniteit in het BHG;
- het is meer aanwezig bij vrouwen.

B. SLACHTOFFERSCHAP

1. Algemeen overzicht

Aan de respondenten werd een reeks feiten voorgelegd om hun ervaringen met slachtofferschap vast te stellen. De resultaten staan in de tabel *infra*.

73% van de bevroegde inwoners geeft aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête minstens één keer slachtoffer te zijn geweest van een feit in het BHG. Gemiddeld komt dat overeen met 2,1 feiten over het jaar.

De inwoners waren vooral slachtoffer van cybercriminaliteit (50% van de totale steekproef nadat we de verschillende feiten hadden gegroepeerd), gevolgd door discriminatie (19%), belaging op straat (16%), psychologisch geweld buiten de familiale sfeer (16%) en vandalisme (14%).

Het meest voorkomende feit waarvan inwoners slachtoffer

worden is poging tot internetfraude (42%), en dat geldt over het hele grondgebied van het BHG. Merk ook het belang op van andere feiten die verband houden met cybercriminaliteit, zoals fraude (12%), psychologisch geweld (6%), verlies van geld door hacking (6%) en identiteitsdiefstal (4%).

Als we de verschillende vormen van diefstal samenvoegen, stellen we vast dat 29% van de bevroegden het slachtoffer was geweest van minstens één soort diefstal in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête (vaker dus dan van andere feiten, cybercriminaliteit niet meegerekend).

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de feiten waarvan de inwoners in het afgelopen jaar minstens één keer het slachtoffer waren.

Tabel 8: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹.

FEITEN (IN DE 12 MAANDEN VOORAFGAAND AAN DE ENQUÊTE)		TOTAAL
Poging tot internetfraude		41,7%
Discriminatie		18,7%
Belaging op straat		16,1%

Psychologisch geweld buiten de familiale sfeer		15,8%
Vandalisme		13,5%
Internetfraude		11,6%
Diefstal van persoonlijke bezittingen zonder geweld		9,4%
Fysiek geweld buiten de familiale sfeer		8,6%
Poging tot oplichting		7,4%
Poging tot woninginbraak zonder diefstal		6,9%
Psychologisch geweld op internet		6,3%
Psychologisch geweld in de familiale sfeer		5,8%
Hacking: iemand heeft uw persoonlijke account gehackt en u bent geld kwijt		5,7%
Diefstal uit een voertuig		5,5%
Diefstal van een fiets (al dan niet elektrisch)		4,9%
Oplichting		4,6%
Woninginbraak met diefstal		4,5%
Hacking: iemand heeft uw persoonlijke account gehackt en uw identiteit gestolen		4,2%
Politiegeweld		3,5%
Seksueel geweld buiten de familiale sfeer		3,3%
Fysiek geweld binnen de familiale sfeer		3,0%
Diefstal van persoonlijke bezittingen met fysiek geweld of bedreiging		2,6%
Diefstal van een motorvoertuig (auto, motorfiets ...)		2,4%
Diefstal van een step (al dan niet elektrisch)		1,6%
Seksueel geweld binnen de familiale sfeer		1,3%

27% was van geen enkel feit slachtoffer in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête^[1]. We zien significante verschillen volgens leeftijd, opleidingsniveau en verblijfsduur in het BHG. Mensen van 65 jaar en ouder waren significant minder vaak slachtoffer, in tegenstelling tot mensen van 45-64

jaar, net als midden- of hogeschoolden. De verblijfsduur op het grondgebied had ook een invloed: respondenten die minder dan een jaar (42%) of zelfs minder dan 5 jaar (32%) in het BHG wonen, waren minder vaak slachtoffer. Er waren geen significante verschillen tussen de clusters.

Tabel 9: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1]. * < 6 jaar bundelt de respondenten '< 1 jaar' en '1 tot 5 jaar'.

	TOTAAL	16-24	25-34	35-44	45-64	65 EN OUDER	LOW	MEDIUM	HIGH
Slachtoffer van minstens één feit	72,6%	72,5%	74,2%	70,4%	76,5%	66,3%	67,8%	71,7%	74,4%
Geen slachtoffer	27,4%	27,5%	25,8%	29,6%	23,5%	33,7%	32,2%	28,3%	25,6%
Aantal	2.663	360	548	535	785	435	454	710	1.498

	TOTAAL	< 1 JAAR	1 TOT 5 JAAR	< 6 JAAR*	6 TOT JAAR	> 10 JAAR
Slachtoffer van minstens één feit	72,6%	57,8%	70,3%	67,9%	74,3%	73,2%
Geen slachtoffer	27,4%	42,2%	29,7%	32,1%	25,7%	26,8%
Aantal	2.663	73	309	383	284	1.996

2. Poly-slachtofferschap

Het is interessant om het profiel van de respondenten die slachtoffer waren van minstens één feit van naderbij te bekijken volgens de verschillende variabelen (73% van de totale steekproef)^[1]. Statistisch gezien zijn in die groep respondenten tussen 45 en 64 jaar, die werken, die midden- of hooggeschoold zijn in de meerderheid. We stellen vast dat er vanaf het tweede slachtofferschap een impact is op het veiligheidsgevoel (in termen van beeld) en het onveiligheidsge-

voel (in termen van frequentie). Die respondenten:

- hebben een 'heel slecht beeld' of 'slecht beeld' van de veiligheid in het BHG,
- voelen zich vaker onveilig en
- zijn ook vaker getuige van feiten.

In het volgende deel gaan we hier dieper op in.

Tabel 10: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	16-24	25-34	35-44	45-64	65 EN OUDER	LOW	MEDIUM	HIGH
Geen slachtoffer	27,4%	27,5%	25,8%	29,6%	23,5%	33,7%	32,2%	28,3%	25,6%
Slachtoffer van 1 feit	23,4%	20,7%	24,7%	19,6%	24,7%	26,4%	22,4%	23,5%	23,7%
Poly-slachtofferschap	49,2%	51,7%	49,5%	50,8%	51,8%	39,9%	45,4%	48,2%	50,7%
Aantal	2.663	360	548	534	785	435	454	710	1.498

	TOTAAL	V	M	BHG <5*	BHG 6 TOT 10	BHG >10
Geen slachtoffer	27,4%	26,7%	28,1%	32,1%	25,7%	26,8%
Slachtoffer van 1 feit	23,4%	22,3%	24,6%	20,8%	22,9%	24,0%
Poly-slachtofferschap	49,2%	50,9%	47,3%	47,1%	51,4%	49,2%
Aantal	2.663	1.369	1.294	383	284	1.996

3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel

Zoals *supra* vermeld, hangt de perceptie van (on)veiligheid in het BHG samen met het feit dat men slachtoffer is geweest van een feit in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête (zie ook de tabel *infra*).

Tabel 11: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	VEILIG -	VEILIG =	VEILIG +	ONVEILIG ++	ONVEILIG +	ONVEILIG --
Geen slachtoffer	27,4%	18,8%	27,6%	34,1%	13,8%	25,5%	37,9%
Slachtoffer van 1 feit	23,4%	17,1%	23,2%	28,7%	13,4%	23,3%	28,7%
Poly-slachtofferschap	49,2%	64,1%	49,2%	37,2%	72,7%	51,2%	33,4%
Aantal	2.663	720	1.046	898	384	1.507	772

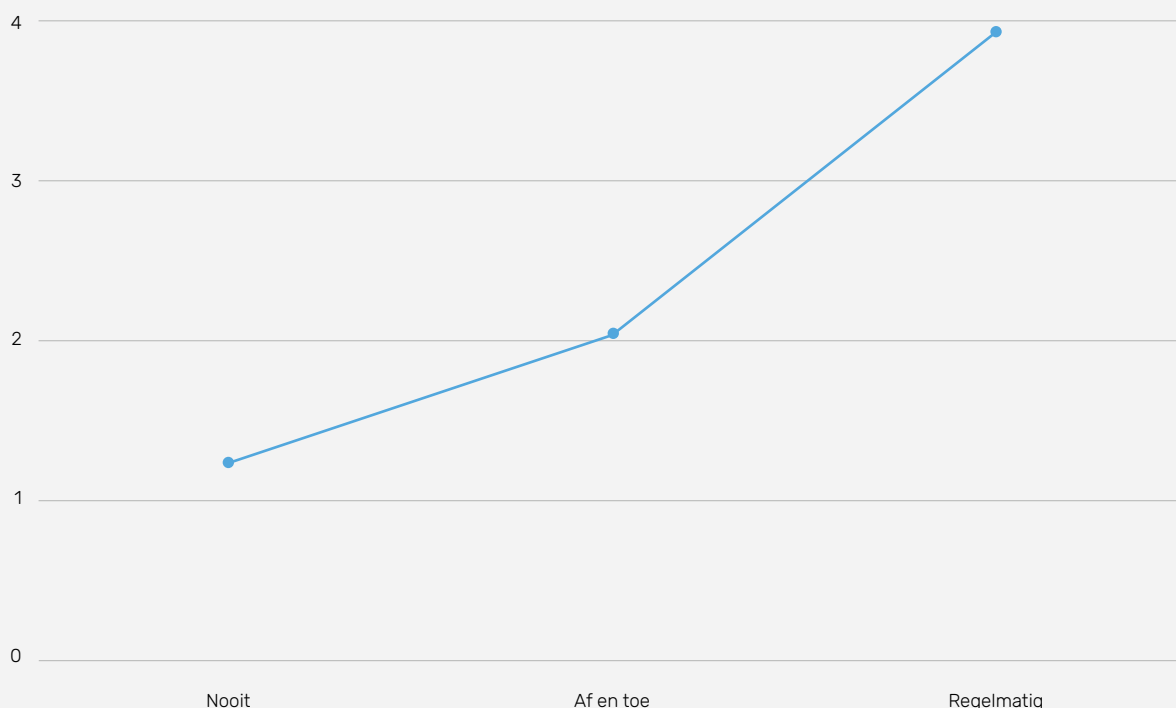

De grafiek hieronder toont hoe het onveiligheidsgevoel (x-as) groeit volgens het aantal feiten waar de respondenten slachtoffer van waren (y-as).

We stellen vast dat respondenten die:

- zich nooit onveilig voelen, slachtoffer waren van gemiddeld één feit;
- zich af en toe onveilig voelen, slachtoffer waren van gemiddeld twee feiten;
- zich regelmatig onveilig voelen, slachtoffer waren van gemiddeld vier feiten.

Figuur 17: Evolutie van het onveiligheidsgevoel naargelang het aantal feiten waar iemand slachtoffer van was. (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels.

4. Focus op discriminatie / belaging / inbraak

Er werden bijkomende vragen gesteld aan slachtoffers van discriminatie, belaging op straat en inbraak. De resultaten staan in de volgende delen.

Discriminatie

19% van de respondenten verklaart minstens één keer het slachtoffer te zijn geweest van discriminatie (2% wenste geen antwoord te geven). We stellen significante positieve verschillen vast bij respondenten met het volgende profiel:

- inwoners van cluster 5 (in tegenstelling tot cluster 2);
- inwoners van de volgende leeftijdscategorieën: 16-24 jaar, 25-34 jaar en 35-44 jaar;
- mensen die maximaal vijf jaar in het BHG wonen;
- inwoners die niet werken (werkzoekend, student, arbeidsongeschikt/gehandicapt);
- huurders.

Slachtoffers van discriminatie hebben een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich vaker onveilig.

Aan de respondenten werd gevraagd of ze in de afgelopen 12 maanden meer dan eens het slachtoffer waren van discriminatie^[1]. In de meeste gevallen (74% van de slachtoffers) worden de slachtoffers van discriminatie herhaaldelijk gediscrimineerd.

Aan de respondenten werd gevraagd of ze klacht hadden ingediend naar aanleiding van het (de) discriminerende feit(en), wat zeer zelden het geval bleek te zijn: 17% had klacht ingediend en 83% niet; 3% als we kijken naar de totale steekproef. Als slachtoffers een klacht indienen, gaan ze meestal naar de politie: van de 72 slachtoffers gingen er 36 naar het politiebureau en hadden er 18 online contact opgenomen met de politie. We stellen vast dat de slachtoffers van discriminatie geen andere actoren of instanties vermelden (andere instanties werden door twee of minder personen genoemd).

Tabel 12: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? In welk kader vond de discriminatie plaats? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

	TOTAAL	
Bij het zoeken naar werk	74	2,8%
Bij het zoeken naar een woning	72	2,7%
Op het werk	113	4,3%
Voor toegang tot het openbaar vervoer	120	4,5%
Voor toegang tot andere goederen en diensten (gezondheidszorg, financiële diensten, horeca, winkels enz.)	99	3,7%
Bij mijn dagelijkse activiteiten (school, supermarkt enz.)	230	8,6%
Andere	59	2,2%
Niet van toepassing	2.166	81,3%

Volgens de slachtoffers van discriminatie zijn de drie belangrijkste redenen 'raciale' criteria, persoonlijke (religieuze of levensbeschouwelijke) overtuigingen of geslacht. De antwoorden staan in de tabel *infra*.

Tabel 13: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Wat was volgens u de reden voor de discriminatie? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels^[1].

	TOTAAL	
Zogeheten 'raciale' criteria	268	10,1%
Religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen	118	4,4%
Geslacht	108	4,1%
Leeftijd	51	1,9%
(Mentale of lichamelijke) handicap	44	1,7%
Seksuele geaardheid	43	1,6%
Taal	41	1,5%
Sociale afkomst (behoren tot een bepaalde sociale klasse)	34	1,3%
Vermogen (het feit van al dan niet over financiële middelen te beschikken)	29	1,1%
Fysieke of genetische kenmerken	28	1,1%
(Huidige of toekomstige) gezondheidstoestand	23	0,9%
Politieke overtuigingen	18	0,7%
Burgerlijke staat (relatiestatus (gehuwd zijn enz.)	14	0,5%
Syndicale overtuigingen	8	0,3%
Geboorte (gebaseerd op de afstamming van een van de ouders)	3	0,1%
Andere	33	1,2%
Niet van toepassing	2.166	81,3%

Tot slot uit discriminatie zich op veel verschillende manieren. De slachtoffers van discriminatie waren het doelwit van discriminerende opmerkingen (12%), werden ongunstig behandeld (7%), uitgesloten (5%) of waren slachtoffer van geweld (4%) of bedreigingen (4%).

Tabel 14: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Of welke manier(en) hebt u zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd gevoeld? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels¹⁷.

	TOTAAL	
Door discriminerende opmerkingen	313	12%
Door ongelijke behandeling, benadeling, bevoordeling van bepaalde groepen	187	7%
Door me genegeerd of buitengesloten te voelen	125	5%
Door geweld of agressief gedrag	110	4%
Door bedreigingen	94	4%
Het was meer een gevoel dan een voorval	54	2%
Door roddels	51	2%
Omwille van een negatief imago / stigma (bijv. in de media)	32	1%
Door vernieling, beschadiging van bezittingen	26	1%
Andere	24	1%
Niet van toepassing	2.166	81%

Belaging op straat

16% van de respondenten was minstens één keer het slachtoffer van belaging op straat (2% wenste geen antwoord te geven). We stellen significante positieve verschillen vast bij respondenten met het volgende profiel:

- vrouwen
- uit de leeftijdscategorieën: 16-24 jaar en 25-34 jaar
- die een beroepsactiviteit uitoefenen of studeren

Daarentegen lijken mannen, respondenten met kinderen, mensen die minstens 10 jaar in het BHG wonen en 65-plussers het minst daarvan slachtoffer te zijn.

De slachtoffers van belaging hebben een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich vaker onveilig.

Aan de respondenten werd gevraagd of ze in de afgelopen 12 maanden meer dan eens het slachtoffer waren geweest van belaging op straat¹⁸. In de meeste gevallen (75% van de slachtoffers) worden de slachtoffers van belaging op straat herhaaldelijk belaagd.

Aan de respondenten werd gevraagd of ze klacht hadden ingediend naar aanleiding van de belaging op straat, wat zeer zelden het geval bleek te zijn: 9% had klacht ingediend en 91% niet; 1,4% als we kijken naar de totale steekproef.

Inbraak

4,5% van de respondenten was minstens één keer het slachtoffer van een woninginbraak met diefstal. We zien significante positieve verschillen tussen de inwoners van cluster 5 (Stad Brussel), waar 7% die situatie had meegemaakt. Op socio-demografisch niveau gaat het meer om eigenaars, respondenten die al minstens 10 jaar in het BHG wonen en mensen van 45-64 jaar. Die respondenten hebben een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich vaker onveilig.

Merk ook op dat ongeveer één op vijf slachtoffers van een inbraak meer dan één feit had meegemaakt in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête.

De grote meerderheid van de slachtoffers van diefstal doet aangifte (82%) en dat voor het overgrote deel op een politiebureau (83% van de slachtoffers).

Er werd een specifieke vraag gesteld aan de slachtoffers van een inbraak, namelijk of een voertuig was gestolen. Bij 7 op 10 slachtoffers was er geen voertuig gestolen tijdens de inbraak, bij 1 op 10 was een fiets gestolen, bij 1 op 10 een motorvoertuig.

C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP

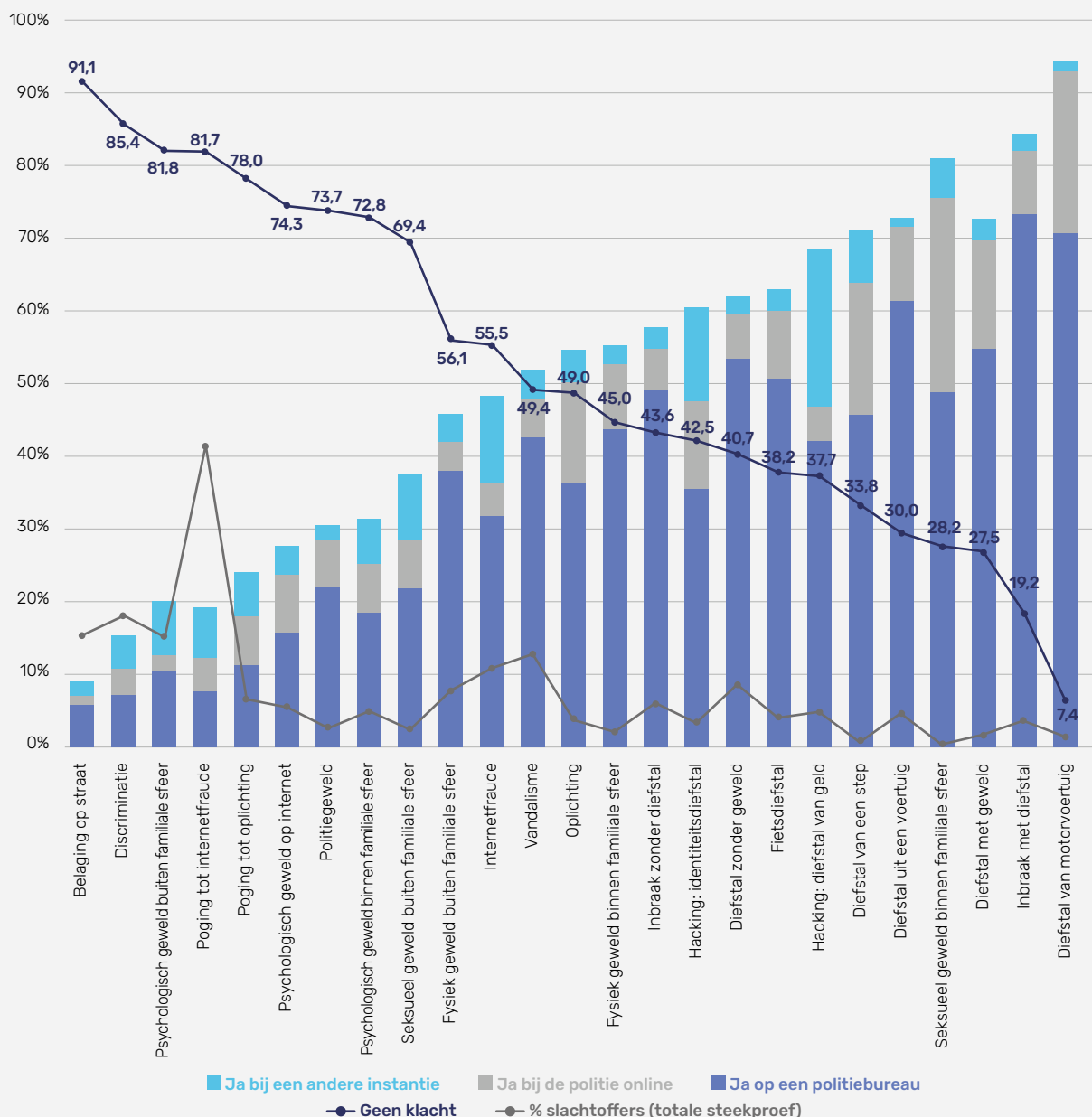
1. Aangifte van de feiten

Of een klacht wordt ingediend, hangt af van het soort feit waar de respondenten het slachtoffer van waren.

De meeste slachtoffers dienen geen klacht in voor de volgende feiten (aangiftepercentage minder dan of gelijk aan 50%, in afnemende volgorde):

- Belaging op straat
- Discriminatie
- Psychologisch geweld buiten familiale sfeer
- Poging tot internetfraude
- Poging tot oplichting
- Psychologisch geweld op internet
- Politiegeweld
- Psychologisch geweld binnen familiale sfeer
- Seksueel geweld buiten familiale sfeer
- Fysiek geweld buiten familiale sfeer
- Internetfraude

Figuur 18: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels.

Aan de andere kant zijn de feiten waarvoor slachtoffers een klacht indienen:

- Diefstal van motorvoertuig
- Inbraak met diefstal
- Diefstal met geweld
- Seksueel geweld binnen familiale sfeer
- Diefstal uit een voertuig
- Diefstal van een step
- Hacking: diefstal van geld
- Fietsdiefstal
- Diefstal zonder geweld
- Hacking: identiteitsdiefstal
- Inbraak zonder diefstal
- Fysiek geweld binnen familiale sfeer
- Oplichting
- Vandalisme

De figuur *supra* toont het aandeel aangiften volgens het soort feit waar de respondenten slachtoffer van waren (de respondenten konden voor eenzelfde feit bij verschillende instanties klacht indienen). Het percentage van niet-aangifte is in het donkerblauw weergegeven. Ter informatie wordt ook de prevalentie van de feiten weergegeven (grijze lijn).

2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie

27% van de totale steekproef was geen slachtoffer geweest van een feit en had dus uiteraard geen klacht ingediend. Van de slachtoffers heeft 43% geen klacht ingediend (*i.e.* nooit klacht ingediend). Als we die twee bij elkaar optellen, komen we voor de totale steekproef uit op 70,8% van de respondenten die nooit een klacht heeft ingediend (waarvan 43% slachtoffers en 27% niet-slachtoffers). Aan de andere kant zei 29% van de bevroegde Brusselaars dat ze een klacht hadden ingediend. Als we alleen naar de slachtoffers kijken, komen we op 60%.

Redenen om aangifte te doen bij de politie

De belangrijkste redenen om een klacht in te dienen bij de politie zijn (% van totale steekproef):

- identificatie/bestrafing van de daders 19%
- omdat het belangrijk is om aangifte te doen 14%
- zodat de daders hun wandaden niet kunnen herhalen 12%
- om vergoed te worden door de daders 9%
- om vergoed te worden door de verzekering 7%
- op advies van de omgeving 4%

De tabel *infra* beschrijft de redenen om aangifte te doen voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit.

Tabel 15: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvoor aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Zodat de daders worden geïdentificeerd en gestraft	19%	26%
Omdat ik vind dat het belangrijk is om aangifte te doen	14%	19%
Om mezelf te beschermen, om te voorkomen dat zoiets nog eens gebeurt	12%	17%
Om een vergoeding, schadeloosstelling te krijgen van de daders	9%	13%
Om een schadevergoeding te krijgen van mijn verzekering	7%	10%
Omdat mijn omgeving het me sterk heeft aangeraden	4%	5%
Andere	2%	3%
Respondenten die nooit aangifte hebben gedaan	43%	60%
Slachtoffers van minstens één feit	73%	100%
Aantal	2.663	1.933

Tevredenheid over het onthaal bij de politie

Er werd de respondenten ook gevraagd wat ze vonden van het onthaal bij de politie toen ze aangifte kwamen doen. 56% van de respondenten was tevreden, terwijl 15% aangaf ontevreden te zijn (zie tabel *infra*).

Tabel 16: Wat vond u van de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 777 inwoners die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL
Zeer tevreden	21%
Tevreden	35%
Niet tevreden, noch ontevreden	22%
Ontevreden	9%
Zeer ontevreden	6%
Klacht ingediend, maar niet bij de politie	8%
Totaal 'heeft klacht ingediend' (n=777)	100%
Totaal tevreden	56%
Totaal ontevreden	15%

Redenen om de feiten niet aan te geven bij de politie

Algemeen gaven de respondenten die slachtoffer waren geweest van minstens één feit waarvoor ze geen aangifte hadden gedaan bij de politie als reden op dat ze er het nut niet van inzagen. De volgende antwoorden werden het vaakst gekozen (% van de totale steekproef):

- “Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben” 36%
- “Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht” 14%
- “Ik heb het zelf opgelost” 11%
- “Ik had geen tijd of geen zin” 9%
- “Dat is geen zaak voor de politie” 8%
- **“Ik heb er op dat moment niet aan gedacht om een klacht in te dienen” 8%**

De tabel *infra* geeft de redenen om geen klacht in te dienen voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit.

Tabel 17: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan geen aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u geen aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben	36%	49%
Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht	14%	19%
Ik heb het zelf opgelost	11%	16%
Ik had geen tijd of geen zin	9%	12%
Dat is geen zaak voor de politie	8%	11%
Ik heb er op dat moment niet aan gedacht om een klacht in te dienen	8%	11%

Ik was bang dat ze me niet zouden geloven, me niet vriendelijk zouden ontvangen, niet naar me zouden luisteren	5%	7%
Ik was bang voor represailles en/of om de situatie erger te maken	5%	6%
Het onthaal bij de politie was slecht	4%	6%
Ik schaamde me	2%	3%
Ik wist niet waar ik een klacht kon indienen	2%	3%
Het was moeilijk voor me om erover te praten en het voorval steeds opnieuw te beleven	1%	2%
De politie heeft het me afgeraden	1%	2%
Ik kan me moeilijk verstaanbaar maken (taalbarrière)	1%	1%
Andere	6%	8%
Respondenten die aangifte hebben gedaan	29%	40%
Slachtoffers van minstens één feit (aantal)	73%	100%
Aantal	2.663	1.933

3. Ervaren impact

Als we alle respondenten samen nemen, zegt 73% het slachtoffer te zijn geweest van een bepaald feit in het BHG in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. 38% van alle respondenten zegt dat ze een 'emotionele, psychologische impact' ondervonden als gevolg van het feit waar ze slachtoffer van waren, 13% vermeldt een 'financiële impact' en 7% een 'fysieke impact of impact op de gezondheid'. 27% van de respondenten zegt ook dat ze geen van bovenstaande zaken hadden ervaren^[1].

De emotionele impact uit zich vooral in:

— zich minder veilig voelen	27%
— een verlies van vertrouwen in vreemden	18%
— angstsymptomen en/of paniekaanvallen, depressie	9%
— het voorval keer op keer opnieuw beleven	5%
— slaapproblemen	5%

D. BESCHERMINGSMAATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID

1. Beveiliging van de woning

61% van de inwoners heeft stappen ondernomen om zijn woning te beveiligen. Het ging in hoofdzaak om de installatie van een alarm en een bekende vragen om de brievenbus te legen bij hun afwezigheid.

Respondenten die aangaven dat ze één of meer maatregelen hadden genomen waren over het algemeen ouder (45 jaar en ouder), eigenaar, midden- of hooggeschoold, woonden samen met een partner (met of zonder thuiswonende kinderen), woonden langer dan 10 jaar in het BHG, waren aan het werk of gepensioneerd, en woonden in cluster 2.

Aan de andere kant zijn de inwoners die hun woning niet of in mindere mate beveiligen over het algemeen jongeren (16-24 jaar en 25-34 jaar), laaggeschoold, huurders, mensen die maximaal vijf jaar in het BHG wonen, alleenstaanden zonder kinderen en mensen die momenteel niet werken (studenten, werkzoekenden, gehandicapten, renteniers).

21% van de inwoners die maatregelen hadden genomen om hun woning te beveiligen (13% van de totale steekproef), had dat gedaan naar aanleiding van een inbraak. 79% had maatregelen genomen zonder dat er noodzakelijk een inbraak was geweest (48% van de totale steekproef).

2. Persoonlijke veiligheid

55% van de respondenten heeft maatregelen genomen om zichzelf te beschermen (45% zegt geen bijzondere maatregelen te hebben genomen om zichzelf te beschermen). Het gaat hier vooral om vrouwen, respondenten van 45 jaar en ouder, die midden- of hooggeschoold zijn en die minstens vijf jaar in het BHG wonen.

De maatregelen zijn de volgende:

— “Ik kom niet meer in bepaalde buurten die ik gevaarlijk vind”	38%
— “Meestal is er iemand bij mij als ik naar buiten ga”	12%
— “Ik kom minder of helemaal niet meer buiten”	12%
— “Ik heb lessen in zelfverdediging gevolgd”	7%
— “Ik heb een hond genomen”	6%
— “Ik draag een zelfverdedigingsspray bij me”	6%
— “Ik draag een blank wapen bij me”	2%
— “Andere”	4%
— “Ik neem geen bijzondere maatregelen om mezelf te beschermen”	45%

24% van de inwoners die maatregelen hadden genomen om zichzelf te beschermen (13% van de totale ondervraagde steekproef), had dat gedaan na een geweldsfeit. 76% had die maatregelen genomen, maar niet als direct gevolg van een geweldsfeit (42% van de totale ondervraagde steekproef).

3. Beveiliging van digitale gegevens

82% van de respondenten heeft al stappen ondernomen om digitale gegevens te beveiligen. Het gaat significant meer om de volgende profielen: cluster 2 en 3, man, 45 jaar en ouder, eigenaar, hoogopgeleid, beroepsactief, woont minstens 10 jaar in het BHG.

Gemiddeld passen de respondenten twee van de in de vragenlijst voorgestelde maatregelen toe. De twee belangrijkste maatregelen die door meer dan de helft van de respondenten worden genoemd, zijn antivirussoftware

(55%) en ‘sterke’ wachtwoorden aanmaken (52%). Daarna volgen regelmatige updates van toepassingen (38%), een firewall (32%) en regelmatig veranderen van wachtwoord (27%).

Respondenten die geen specifieke maatregelen hebben genomen om digitale gegevens te beveiligen zijn vaker respondenten uit cluster 1, vrouwen, mensen tussen 35 en 44 jaar, huurders, alleenstaanden met kind(eren), midden- of laaggeschoold en momenteel niet aan het werk.

4. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten

Ter afsluiting van de enquête werd de respondenten gevraagd wat er volgens hen zou moeten worden gedaan of verbeterd om zich veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het was een open vraag, zonder antwoordsuggesties.

De resultaten werden geklasseerd op basis van de antwoorden van de inwoners. Ze staan in de tabel *infra*.

Tabel 18: Wat zou volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) - Bron: safe.brussels

	TOTAAL
Meer politieagenten, meer veiligheidsagenten zichtbaar	31%
Sensibilisering, preventie	11%
Strenger zijn (in termen van de wet)	10%
Bewakingscamera's in de straten	8%

Mobiliteit: infrastructuur verbeteren, veiliger maken, regelgeving opstellen, controleren	6%
De stadsverlichting verbeteren	5%
Strijden tegen sociale ongelijkheid (vluchtelingen, daklozen, armen enz.)	5%
Meer controle	4%
De politie meer middelen geven (opleiding, bevoegdheden)	4%
De netheid verbeteren	4%
De veiligheid in de stations, de metro verbeteren (spiegels aan de roltrappen om diefstal te voorkomen enz.)	3%
Strijden tegen drugs, alcohol in de openbare ruimte	3%
De veiligheid verbeteren	3%
Klachten beter opvolgen	2%
Strijden tegen overlast	1%
Immigratie verminderen	1%
Meer openbaar vervoer (ook 's nachts)	1%
Andere	10%
Ik weet het niet - geen antwoord	24%

Op preventief vlak werd onder meer het volgende genoemd (door minstens 5% van de respondenten):

- grotere, meer zichtbare aanwezigheid van agenten in uniform (politieagenten, veiligheidsagenten)
- sensibiliseringsacties, preventie
- aanwezigheid van bewakingscamera's
- verbetering van de mobiliteit
- verbetering van de verlichting
- strijd tegen sociale ongelijkheid
- ...

Op repressief vlak vermeldden de respondenten vooral een striktere naleving van de wet (dit was het enige item dat door minstens 5% van de inwoners werd genoemd).

DEEL 2 **PENDELAARS**

Dit deel behandelt alle resultaten van de derde gewestelijke veiligheidsenquête 'natuurlijke personen' in verband met de pendelaars⁴⁴.

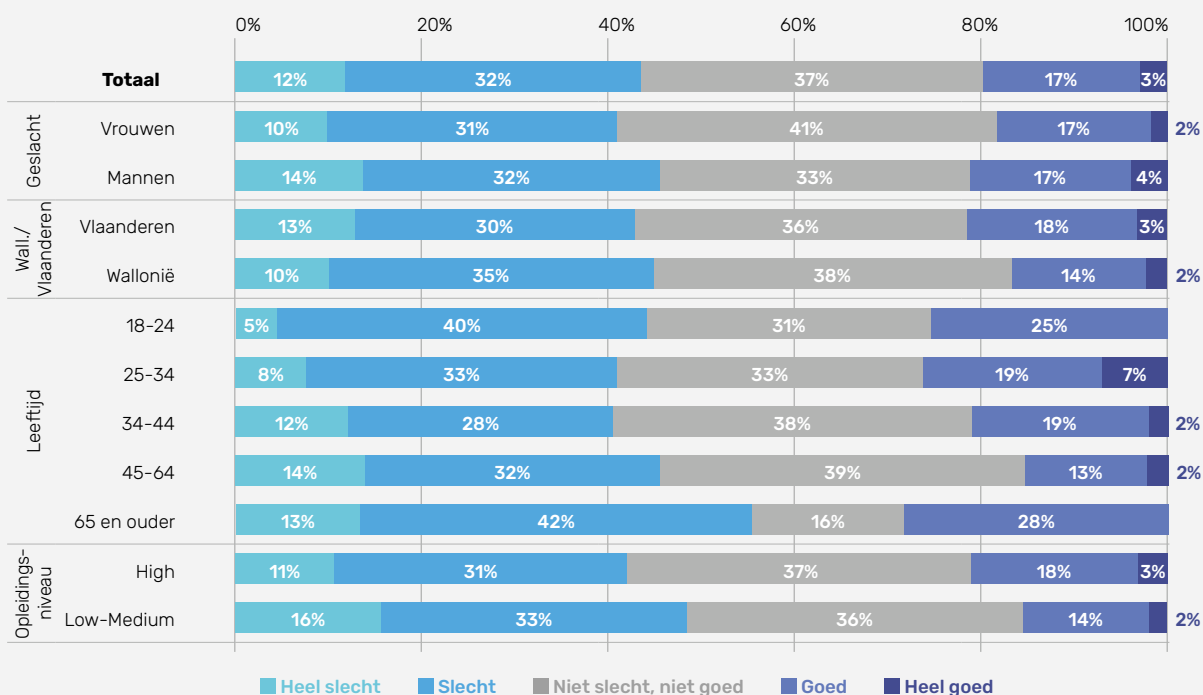

A. VEILIGHEIDSGEVOEL

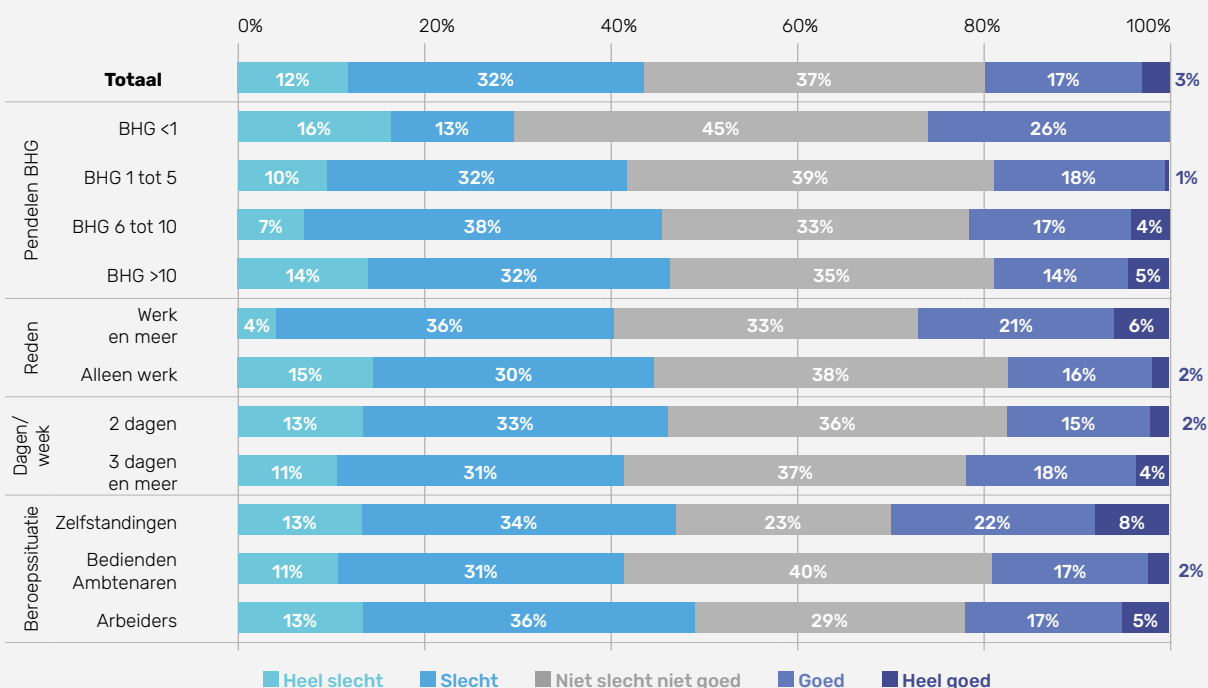
1. Beoordeling van de veiligheid

In totaal gaf 20% van de pendelaars aan een 'goed' of zelfs 'heel goed' beeld te hebben van de veiligheid in het BHG. Daartegenover staat dat 44% van de pendelaars een 'slecht' of 'heel slecht' beeld, en 37% een vrij neutraal beeld ('niet slecht niet goed') heeft.

Figuur 19: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Pendelaars) [1/2]
(Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels¹.

Figuur 20: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Pendelaars)
(Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels¹.

Er is geen grote verandering ten opzichte van de vorige enquête (2020): 20% van de pendelaars had ook in 2020 een positief beeld en 42% een negatief beeld.

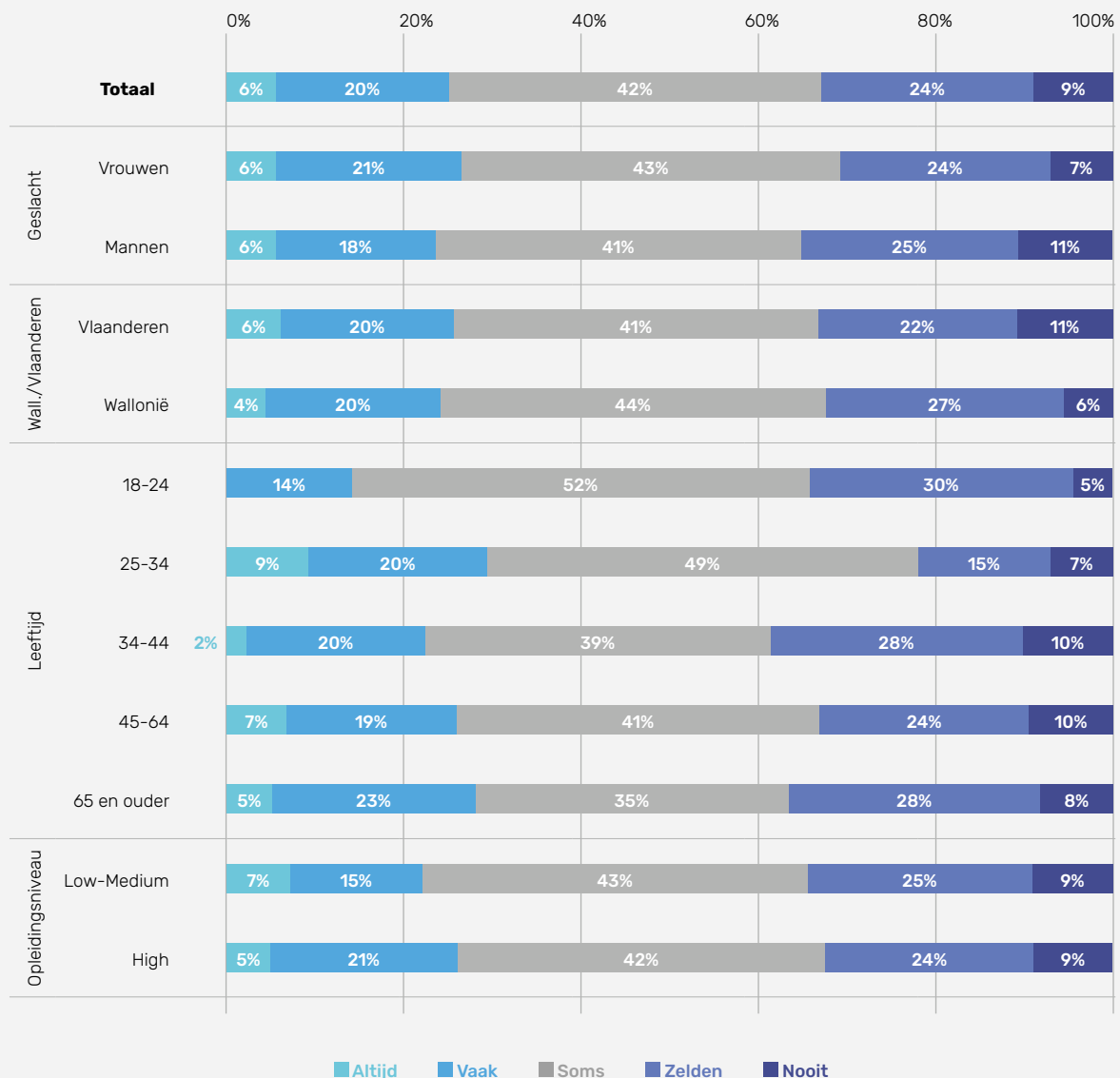
De perceptie van het veiligheidsgevoel in het BHG varieert afhankelijk van het profiel van de respondenten. We zien een meer uitgesproken gevoel van positieve veiligheid bij pendelaars die naast hun werk ook voor hun vrije tijd naar Brussel gaan (27% tegenover 17% bij de pendelaars die uitsluitend voor hun werk naar het BHG gaan).

Er zijn zeer weinig significante verschillen voor de verschillende socio-demografische variabelen, zoals geslacht, leeftijd (het beeld is minder positief bij 45-64-jarigen: 15%) of gewest waar men woont.

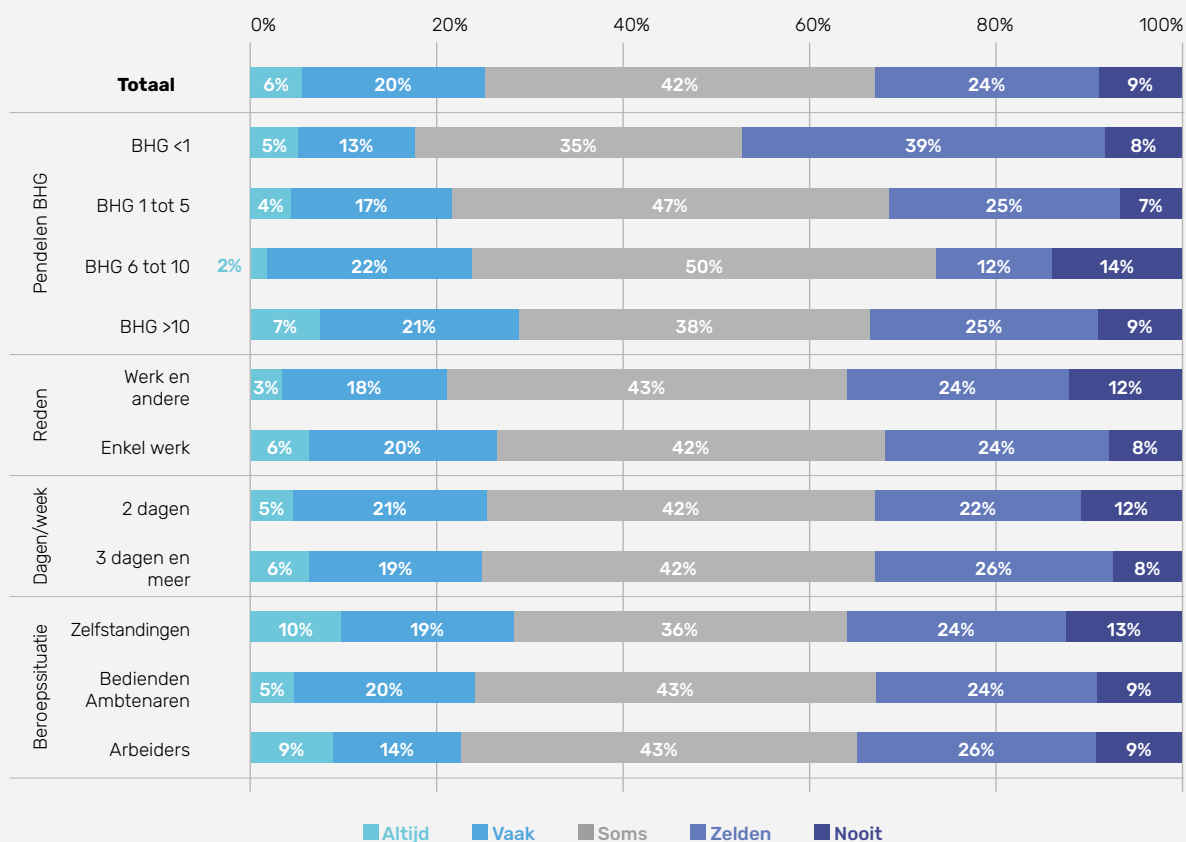
2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel

In het BHG verklaart 33% van de pendelaars zich "nooit" (24%) of "zelden" (9%) onveilig te voelen, 42% zegt "soms" en 26% "vaak" of zelfs "altijd".

Figuur 21: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Pendelaars) [1/2] (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels¹.

Figuur 22: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Pendelaars) [2/2] (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

De frequentie van het onveiligheidsgevoel in het BHG varieert weinig volgens het profiel van de respondenten^[1]. We kunnen vaststellen dat:

- Vlamingen zich minder onveilig voelen (11% nooit tegenover 6% van de Walen) ;
- pendelaars die al meer dan 10 jaar naar het BHG gaan, zich regelmatig onveiliger voelen (29%).

Een vergelijking met het onderzoek in 2020 laat een positieve trend zien: toen had 23% een positief beeld (tegenover 33% in 2022) en 28% een negatief beeld (26% in 2022).

Net als bij de inwoners is er een correlatie tussen de frequentie van onveiligheid en het gevoel van veiligheid^[1]: respondenten die zich vaker onveilig voelen, hebben een negatieve perceptie van veiligheid in het BHG. Bovendien heeft slachtoffer zijn geweest van een feit in de afgelopen

12 maanden ook een impact op het (on)veiligheidsgevoel. Daarnaast is de frequentie van onveiligheid ook gecorreleerd met het feit van geconfronteerd te zijn geweest met bepaalde probleemsituaties in de openbare ruimte en getuige te zijn geweest van agressie, diefstal of belaging.

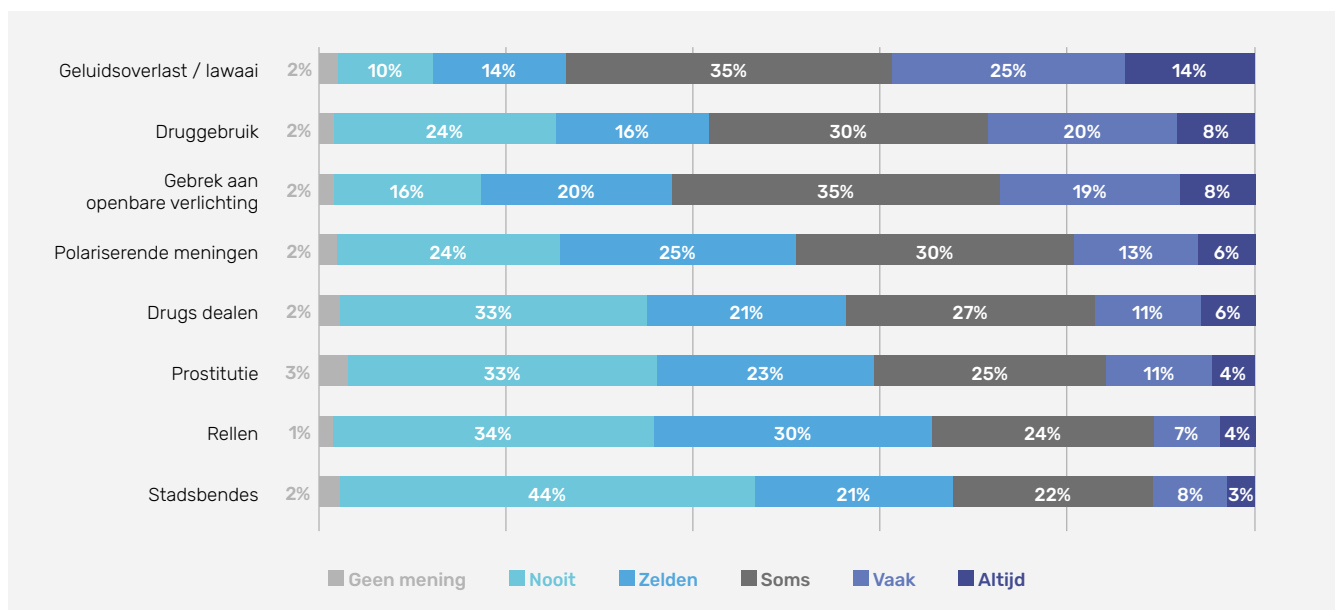
3. Meest gevreesde feiten

De respondenten konden in antwoord op een open vraag opgeven waar ze het meest bang voor zijn in het BHG.

Twee feiten springen eruit: 'diefstal' (42%) en 'agressie' (39%). De volgende tabel toont de feiten waar de pendelaars in het BHG het meest bang voor zijn⁴⁴⁵.

Pendelaars zijn veel minder vaak (tussen 5 en 10%) bang als ze het openbaar vervoer nemen, op de weg (verkeersongevallen met een motorvoertuig), voor delinquentie in het algemeen. Bepaalde groepen van personen worden ook gevisieerd. 2,5% van de respondenten zegt voor niets in het bijzonder bang te zijn.

De overgrote meerderheid van de respondenten (88%) was regelmatig ('altijd' of 'vaak') geconfronteerd geweest met minstens één van de feiten. Logischerwijs worden pendelaars die vaker komen meer geconfronteerd met een van die situaties. We zien geen significante verschillen naar socio-demografische variabelen^[1].

Als we in het algemeen het aantal situaties waar respondenten regelmatig ('altijd' en 'vaak') mee werden geconfronteerd optellen, krijgen we een gemiddelde van 4,7 si-

tuaties voor alle pendelaars samen. Na gekruiste analyses met de verschillende variabelen stellen we zeer weinig significante verschillen vast tussen de profielen.

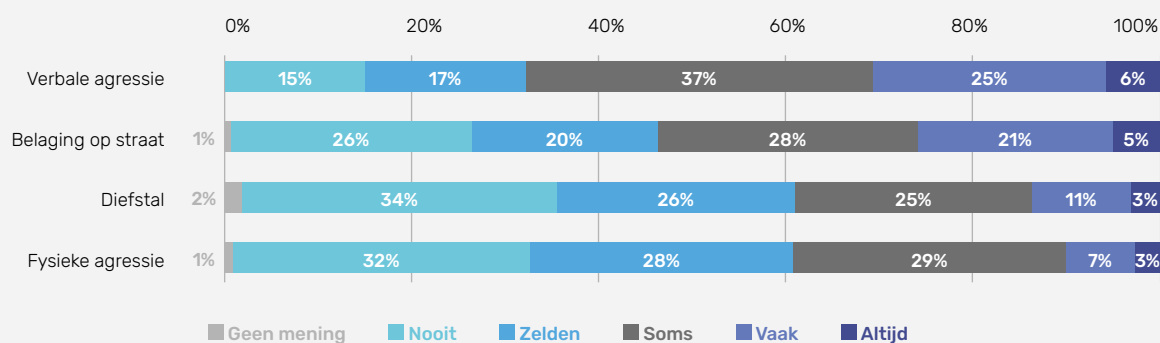
We zien dat 'nieuwe' pendelaars (< 1 jaar' en 'tussen 1 en 5 jaar') gevoeliger zijn voor drugshandel, stadsbendes en rellen, terwijl ze aanzienlijk minder gevoelig zijn voor bedelarij en respectloos gedrag van weggebruikers. Bedelarij wordt vaker genoemd door vrouwen en mensen die al meer dan 10 jaar naar het BHG pendelen.

5. Getuige zijn van slachtofferschap

Aan de respondenten werd ook gevraagd hoe vaak ze getuige waren geweest van verbale of fysieke agressie, belaging op straat of diefstal. De getuigen vermelden vooral verbale agressie (31%). 26% van de respondenten zei getuige te zijn geweest van belaging op straat, 14% van diefstal en 10% van fysieke agressie^[1] (zie grafiek *infra*). Algemeen zegt één pendelaar op tien dat hij regelmatig ('altijd' of 'vaak') getuige is geweest van minstens één van die vier situaties. Het gaat vaker om pendelaars die zich met de fiets verplaatsen (58%), maar minder vaak om de 45-64-jarigen (35%), bedienden/

ambtenaren (37%), pendelaars die met de trein komen (36%) en die zich te voet verplaatsen in het BHG (34%). Als we de verschillende feiten waarvan de pendelaars getuige waren samentellen, bedraagt het totale gemiddelde 0,8 feiten. Het profiel van pendelaars die vaker getuige waren van feiten (in de gevallen waar het gemiddelde significant hoger is) is dat van arbeider (1,2 feiten), in tegenstelling tot bedienden/ambtenaren (0,7 feiten). Er waren zeer weinig significante verschillen tussen de verschillende socio-demografische variabelen.

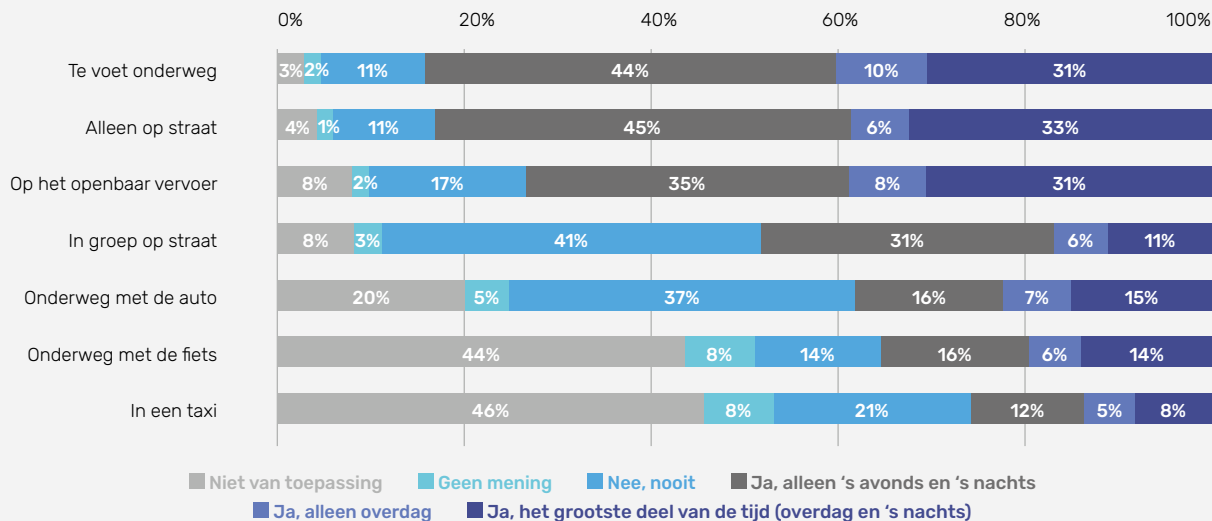
Figuur 24: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

6. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel

Er werd een vraag gesteld over onveiligheid in verband met 'bang zijn voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag', waarbij verschillende situaties en het moment van de dag waarop dat zou kunnen gebeuren, uitvoerig werden beschreven. De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 25: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen 's avonds of 's nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

Amper 9% van de pendelaars zegt zich nooit onveilig te voelen (overdag en/of 's avonds) wanneer ze zich verplaatsen in het BHG.

We stellen vast dat de meerderheid van de pendelaars (75% of meer) een zekere onveiligheid voelt als ze alleen op straat zijn, te voet gaan of zich met het openbaar vervoer verplaatsen. Dat onveiligheidsgevoel ligt op 48% wanneer ze in een groep over straat lopen en is minder dan 40%

bij verplaatsingen met de auto, fiets (36%) of taxi (25%). Respondenten voelen zich het meest onveilig als ze zich 's avonds of 's nachts verplaatsen.

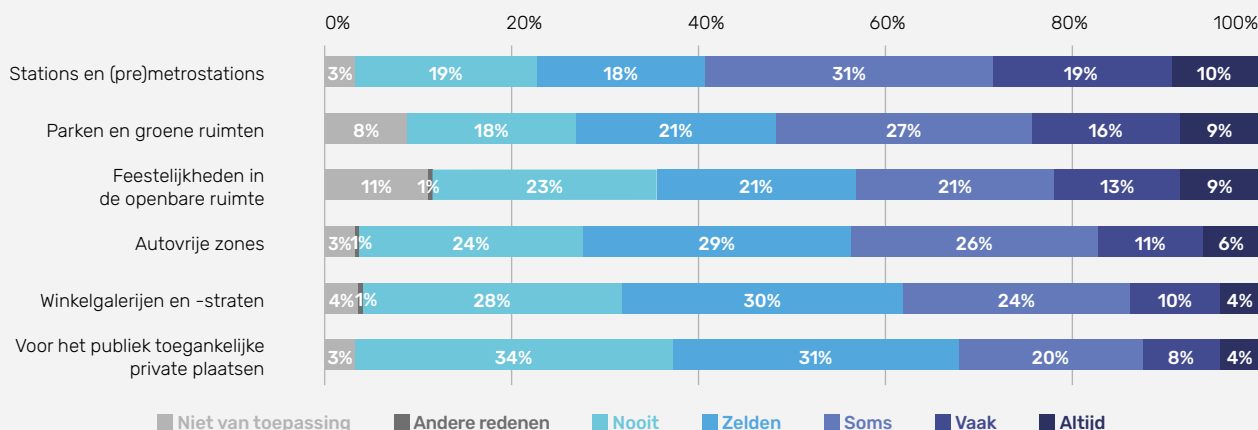
We zien zeer weinig significante verschillen tussen de verschillende socio-demografische variabelen^[1]. Midden- of hoogopgeleide pendelaars hebben de neiging om zich onveilig te voelen, net als jongeren tussen 18 en 24 jaar.

7. Vermijdingsgedrag

Er werd een reeks vragen gesteld om te achterhalen welke plaatsen en vervoerswijzen de respondenten zegden te mijden uit angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de plaatsen die worden gemeden.

Figuur 26: Hoe vaak gebeurt het dat u de volgende plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk mijdt omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

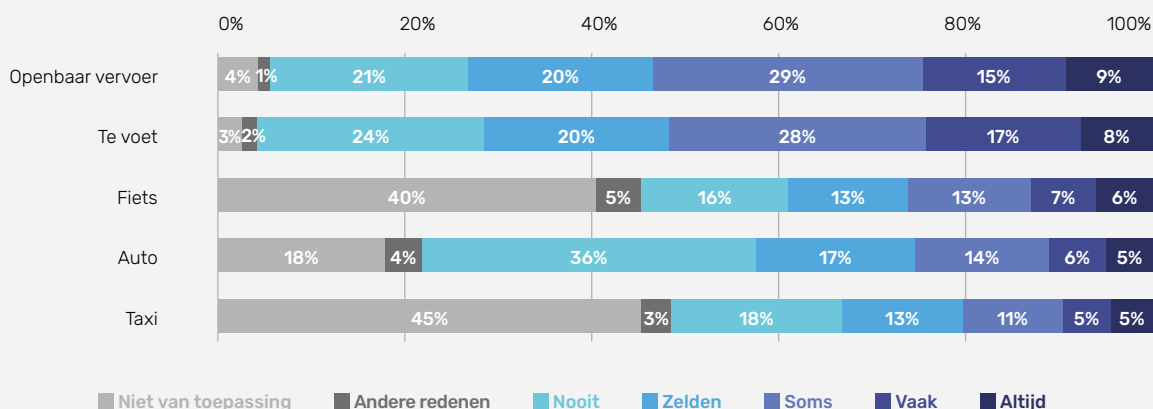
Wat de verschillende soorten locaties betreft, zegt 52% van de pendelaars dat ze geen specifieke locatie vermijden uit angst voor onveiligheid.

De meest problematische plaatsen, genoemd door meer dan 20% van de pendelaars, zijn stations en (pre)metrostations (29%), parken en groene ruimtes (25%) en feestelijkheden in de openbare ruimte (23%). Voetgangerszones worden genoemd door 18% van de respondenten, gevolgd door winkelgalerijen en -straten (14%) en tot slot particuliere plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek (13%).

De resultaten zijn redelijk consistent over de socio-demografische kenmerken van de respondenten heen^[1]. De vermijdingsfrequentie is hoger onder pendelaars met een negatief beeld van de veiligheid in het BHG, die zich onveiliger voelen, en pendelaars die vaker werden geconfronteerd met probleemsituaties of daar vaker getuige van zijn geweest, en ook onder pendelaars die slachtoffer zijn geweest van meer feiten.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de verplaatsingswijzen die worden gemeden.

Figuur 27: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor agressie, diefstal of overlast? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

We stellen vast dat 58% van de pendelaars zegt ze niet te mijden uit angst voor onveiligheid (agressie, diefstal of overlast). Het gaat hier vaker om pendelaars tussen 35 en 44 jaar (68%), bedienden/ambtenaren (61%) en mensen die al meer dan 10 jaar naar het BHG komen (64%).

Als we analyseren volgens het profiel van de respondenten, stellen we vast dat de resultaten voor de verschillende verplaatsingswijzen over de hele lijn gelden voor de socio-demografische variabelen^[1].

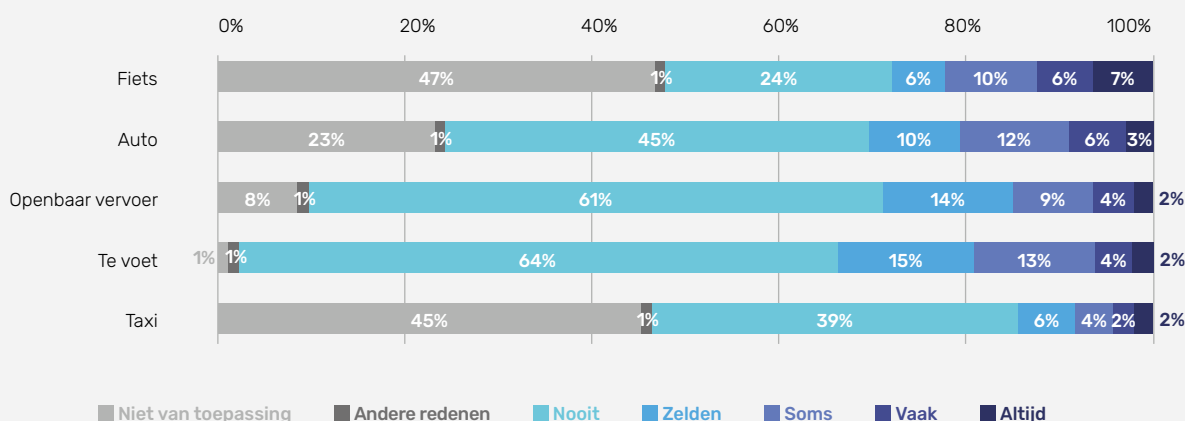
Een laatste vraag was bedoeld om te achterhalen welke

verplaatsingswijzen de respondenten zegden te mijden uit angst voor een ongeval.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de verplaatsingswijzen die worden gemeden.

66% van de pendelaars verklaart geen enkele verplaatsingswijze te mijden uit angst voor ongevallen (*i.e.* ze duiden noch 'soms' noch 'vaak' noch 'altijd' aan). Dit zijn vaker respondenten van 45 jaar en ouder. Het gevoel hangt ook af van de verplaatsingswijze.

Figuur 28: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels

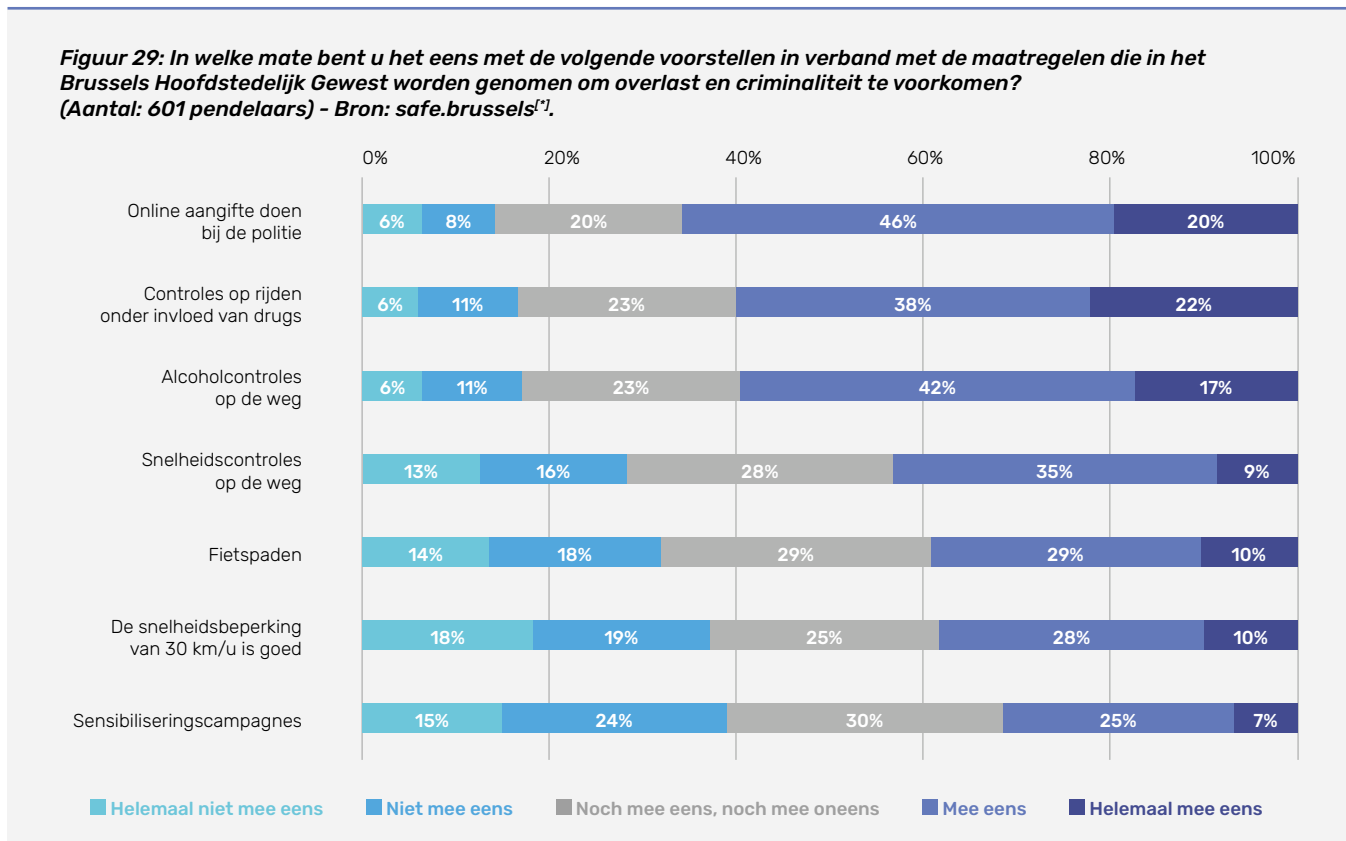

8. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Mate van instemming met bepaalde preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Aan de respondenten werd gevraagd om verschillende maatregelen te beoordelen die in het BHG zijn genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen.

De resultaten staan in de figuur *infra*.

We zien verschillen tussen de profielen van de respondenten.

Ten eerste was 36% van de respondenten het met geen enkel voorstel oneens en was 15% van de respondenten het met geen enkel voorstel eens. Pendelaars met een negatief beeld en een groter onveiligheidsgevoel zijn het vaker oneens.

Er zijn verschillen afhankelijk van waar pendelaars vandaan komen (gewest), hun reden om naar het BHG te komen en hun verplaatsingswijze ter plaatse:

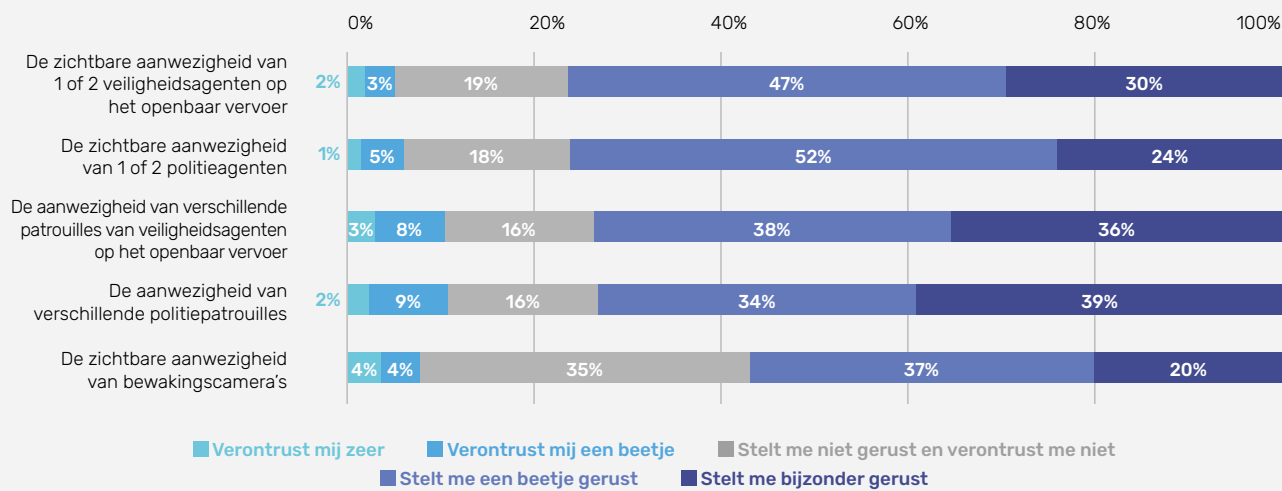
- Nederlandstaligen zijn meer overtuigd van de volgende maatregelen dan Franstaligen: fietspaden, snelheidsbeperking van 30 km/u, sensibiliseringscampagnes.
- pendelaars die niet alleen om professionele maar ook om andere redenen naar het BHG komen, zijn het vaker eens met de volgende maatregelen: online aangifte doen bij de politie, controles op rijden onder invloed van drugs, snelheidscontroles op de weg, sensibiliseringscampagnes.
- respondenten die zich met het openbaar vervoer verplaatsen in het BHG zijn het vaker eens met de volgende maatregelen: online aangifte doen bij de politie, controles op rijden onder invloed van drugs, alcoholcontroles op de weg, snelheidscontroles op de weg.

Impact op het veiligheidsgevoel

De respondenten werd gevraagd om voor een reeks maatregelen de impact op hun veiligheidsgevoel te beoordelen.

De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 30: Welke impact hebben de volgende maatregelen op uw veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

Het geruststellende aspect van de maatregelen varieert naargelang het profiel van de respondenten^[1]:

- het neemt lineair toe met de leeftijd: hoe ouder de respondenten, hoe meer de maatregelen geruststellen;
- neemt op lineaire wijze positief toe met de anciënniteit in het BHG;
- is meer aanwezig bij vrouwen.

B. SLACHTOFFERSCHAP

1. Algemeen overzicht

Aan de respondenten werd een reeks feiten voorgelegd om hun ervaringen met slachtofferschap vast te stellen. De resultaten staan in de tabel *infra*.

73% van de bevroegde pendelaars geeft aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête minstens één keer slachtoffer te zijn geweest van een feit in het BHG. Gemiddeld komt dat overeen met 1,2 feiten over het jaar.

Pendelaars waren vooral slachtoffer van belaging op straat (20%), psychologisch geweld buiten de familiale sfeer (19%), discriminatie (12%), vandalisme (11%), diefstal van persoon-

lijke bezittingen (zonder geweld) (10%) en fysiek geweld (ook 10%).

Als we de verschillende soorten diefstal samenvoegen, stellen we vast dat 20% van de bevroegden het slachtoffer was geweest van minstens één van die soorten diefstal in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de feiten waarvan de pendelaars in het afgelopen jaar minstens één keer het slachtoffer waren.

Tabel 20: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

FEITEN (IN DE 12 MAANDEN VOORAFGAAND AAN DE ENQUÊTE)		TOTAAL
Belaging op straat		20,0%
Psychologisch geweld		18,6%
Discriminatie		11,8%
Vandalisme		10,8%
Diefstal van persoonlijke bezittingen zonder geweld		10,3%
Fysiek geweld		9,5%
Poging tot oplichting		8,9%
Diefstal uit een voertuig		6,3%

Oplichting		5,7%
Seksueel geweld (aanschurken, handtastelijkheden, strelingen en verkrachting)		3,8%
Diefstal van een gemotoriseerd voertuig (auto, motor ...)		3,5%
Diefstal van persoonlijke bezittingen met fysiek geweld of bedreiging		3,3%
Diefstal van een fiets (al dan niet elektrisch)		2,9%
Diefstal van een step (al dan niet elektrisch)		2,3%
Politiegeweld (bijv. beledigingen, slagen, bedreigingen)		2,1%
Van geen enkel feit het slachtoffer geweest		52,4%

Meer dan de helft van de pendelaars (52%) was van geen enkel feit het slachtoffer geweest in het BHG in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. Als we kijken naar de verschillen tussen de profielen van pendelaars die niet het slachtoffer waren van een feit, zien we een aantal significante verschillen. We stellen onder meer vast dat er een hoger aandeel is van mensen die slechts twee dagen per

week naar het BHG komen (60%) en die er alleen komen voor het werk (56%), evenals pendelaars die zich met de fiets verplaatsen in het BHG. Die respondenten hebben een relatief goed (neutraal en positief) beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich significant minder vaak onveilig. Die variabelen zijn positief gecorreleerd.

2. Poly-slachtofferschap

Laten we het profiel van de respondenten die slachtoffer waren van minstens één feit van naderbij bekijken volgens de verschillende variabelen (48% van de totale steekproef)^[1]. Statistisch gezien zijn er geen significante verschillen naar geslacht, leeftijd, gewest of vervoermiddel om naar het BHG te gaan.

Tabel 21: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	V	M	18-24	25-34	35-44	45-64	65 EN OUDER
Geen slachtoffer	52,4%	50,5%	54,2%	58,9%	43,7%	54,1%	54,8%	40,7%
Slachtoffer van 1 feit	17,0%	17,6%	16,6%	11,6%	21,9%	15,7%	16,4%	18,0%
Poly-slachtofferschap	30,7%	31,9%	29,1%	29,4%	34,4%	30,2%	28,8%	41,4%
Aantal	601	282	316	28	102	170	279	23

	TOTAAL	WALLONIË	VLAANDE-REN	LOW-MED	HIGH	ARBEI-DERS	BEDIENDE AMBTENAAR	ZELFSTAN-DINGEN
Geen slachtoffer	52,4%	52,9%	52,1%	47,5%	54,0%	41,8%	55,6%	42,7%
Slachtoffer van 1 feit	17,0%	18,1%	16,4%	15,5%	17,5%	2,6%	18,9%	14,9%
Poly-slachtofferschap	30,7%	29,1%	31,5%	37,0%	28,5%	55,6%	25,5%	42,4%
Aantal	601	214	387	152	449	57	472	44

	TOTAAL	2 DAGEN	3 DAGEN EN MEER	ALLEEN WERK	WERK EN MEER	BHG<1	BHG 1 TOT 5	BHG 6 TOT 10	BHG>10
Geen slachtoffer	52,4%	60,1%	46,0%	56,3%	40,8%	56,2%	46,9%	60,1%	52,8%
Slachtoffer van 1 feit	17,0%	14,7%	18,8%	14,6%	23,9%	13,7%	16,4%	17,4%	17,8%
Poly-slachtofferschap	30,7%	25,2%	35,2%	29,1%	35,3%	30,1%	36,7%	22,5%	29,4%
Aantal	601	271	330	449	152	47	180	87	287

	TOTAAL	TREIN NAAR BRUSSEL	OPENBAAR VERVOER NAAR BRUSSEL	ANDERE NAAR BRUSSEL	MOTOR IN BRUSSEL	OPENBAAR VERVOER IN BRUSSEL	FIETS IN BRUSSEL	TEVOET IN BRUSSEL
Geen slachtoffer	52,4%	54,5%	35,8%	50,7%	48,9%	48,6%	31,2%	56,0%
Slachtoffer van 1 feit	17,0%	16,2%	23,8%	17,5%	16,3%	21,3%	17,3%	18,1%
Poly-slachtofferschap	30,7%	29,4%	40,4%	31,8%	34,8%	30,0%	51,5%	25,9%
Aantal	601	397	33	171	259	303	59	257

3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel

Zoals *supra* vermeld, hangt de perceptie van (on)veiligheid in het BHG samen met het feit dat men slachtoffer is geweest van een feit in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête (zie ook de tabel *infra*).

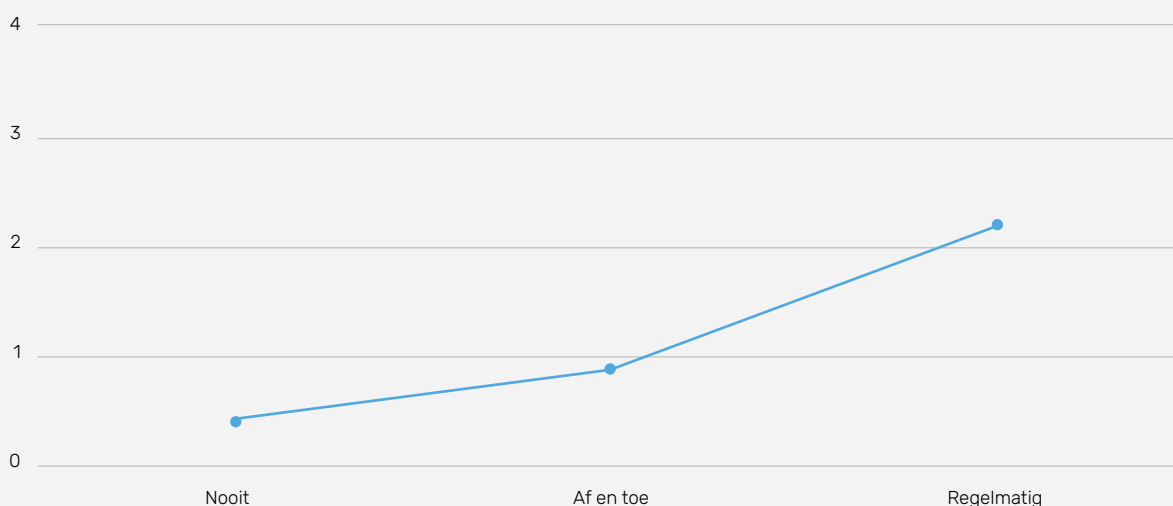
Tabel 22: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	VEILIG -	VEILIG =	VEILIG +	ONVEILIG ++	ONVEILIG +	ONVEILIG -
Geen slachtoffer	52,4%	36,4%	64,7%	64,7%	25,5%	58,8%	80,4%
Slachtoffer van 1 feit	17,0%	18,4%	16,8%	14,2%	16,5%	18,1%	10,1%
Poly-slachtofferschap	30,7%	45,2%	18,6%	21,1%	58,0%	23,2%	9,5%
Aantal	601,00	262	212	119	150	397	54

De grafiek hieronder toont hoe het onveiligheidsgevoel (x-as) groeit volgens het aantal feiten waar de respondenten slachtoffer van waren (y-as). We stellen vast dat respondenten die:

- zich nooit onveilig voelen, niet het slachtoffer zijn geweest van een feit
- zich af en toe onveilig voelen, het slachtoffer zijn geweest van gemiddeld één feit
- zich regelmatig onveilig voelen, het slachtoffer zijn geweest van gemiddeld twee feiten.

Figuur 31: Evolutie van het onveiligheidsgevoel naargelang het aantal feiten waar iemand slachtoffer van was. (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

4. Focus op discriminatie / belaging

Er werden bijkomende vragen gesteld aan slachtoffers van discriminatie en belaging op straat. De resultaten staan in de volgende delen.

Discriminatie

11,8% van de respondenten was minstens één keer het slachtoffer van discriminatie (3,5% wenste geen antwoord te geven). Significante positieve verschillen werden waargenomen bij respondenten met het volgende profiel:

- zelfstandigen
- pendelaars die ook voor andere zaken dan werk naar Brussel komen

Slachtoffers van discriminatie hebben een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich vaker onveilig.

Aan de respondenten werd gevraagd of ze in de afgelopen 12 maanden meer dan eens discriminatie hadden ervaren^[1]. In de meeste gevallen (ongeveer 7 op de 10 gevallen) worden de slachtoffers van discriminatie herhaaldelijk gediscrimineerd.

Respondenten werd gevraagd of ze een klacht hadden ingediend naar aanleiding van die discriminerende feit(en), en het bleek dat dat heel zelden het geval was: meer dan 8 op de 10 respondenten (81%) had geen klacht ingediend bij de politie of een andere instantie.

Tabel 23: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? In welk kader vond de discriminatie plaats? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

	TOTAAL	
Voor toegang tot het openbaar vervoer	32	5,3%
Bij mijn dagelijkse activiteiten (school, supermarkt enz.)	29	4,8%
Voor toegang tot andere goederen en diensten (gezondheidszorg, financiële diensten, horeca, winkels enz.)	15	2,5%
Op het werk	12	2,0%
Bij het zoeken naar werk	8	1,3%
Bij het zoeken naar een woning	5	0,8%
Andere	3	0,5%
Niet van toepassing	530	88,2%

Volgens de slachtoffers van discriminatie zijn de drie belangrijkste redenen 'raciale' criteria, geslacht en taal. De antwoorden staan in de tabel *infra*.

Tabel 24: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Wat was volgens u de reden voor de discriminatie? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

	TOTAAL	
Zogeheten 'raciale' criteria	35	5,8%
Geslacht	28	4,7%
Taal	19	3,2%
Religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen	12	2,0%

Fysieke of genetische kenmerken	10	1,7%
Leeftijd	10	1,7%
Politieke overtuigingen	5	0,8%
Vermogen (het feit van al dan niet over financiële middelen te beschikken)	5	0,8%
Seksuele geaardheid	5	0,8%
Sociale afkomst (behoren tot een bepaalde sociale klasse)	3	0,5%
Gezondheidstoestand (huidige of toekomstige)	3	0,5%
Geboorte (gebaseerd op de afstamming van een van de ouders)	3	0,5%
Handicap (mentaal of fysiek)	2	0,3%
Burgerlijke staat (relatiestatus (gehuwd zijn enz.))	1	0,2%
Andere	1	0,2%
Niet van toepassing	530	88,2%

Tabel 25: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Of welke manier(en) hebt u zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd gevoeld? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels^[1].

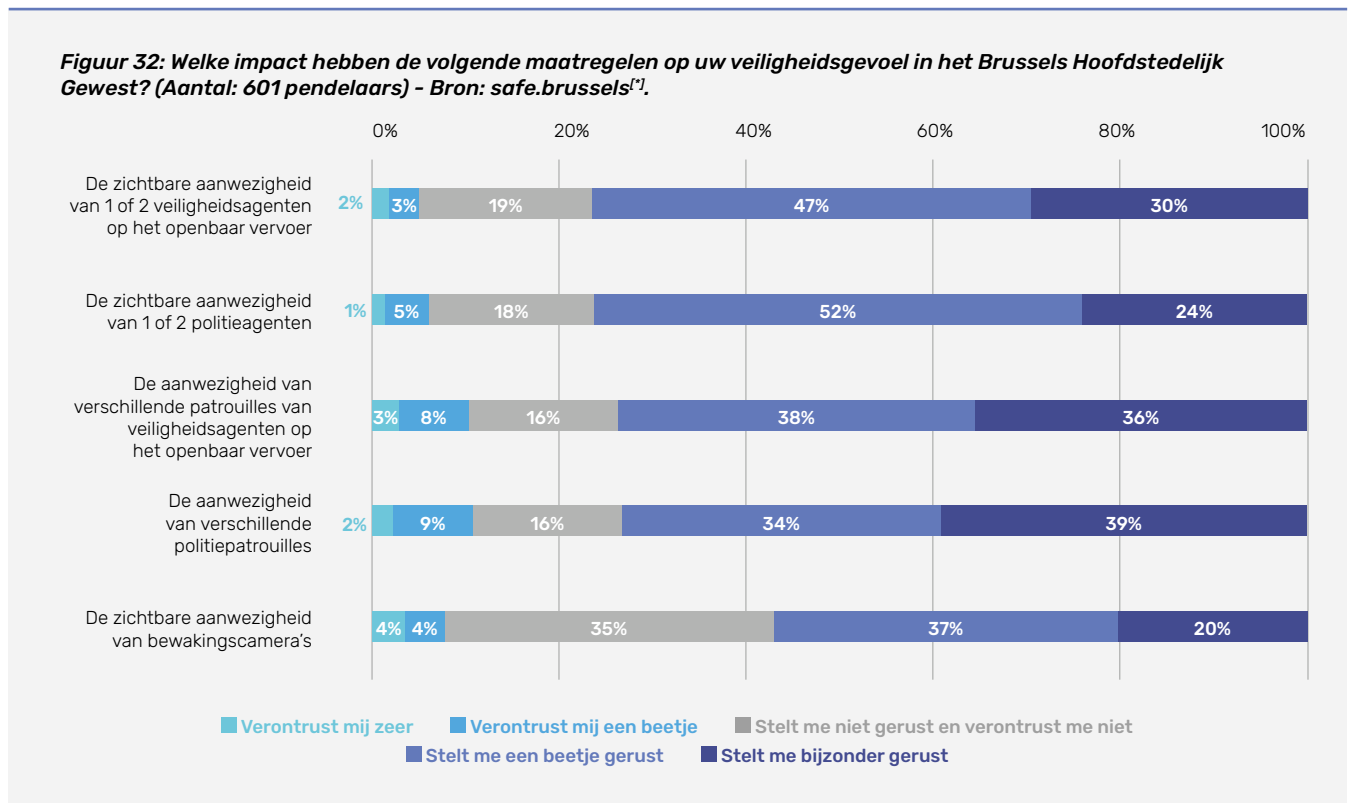
	TOTAAL	
Door discriminerende opmerkingen	41	6,8%
Door ongelijke behandeling, achterstelling, bevoordeling van bepaalde groepen	27	4,5%
Door geweld of agressief gedrag	21	3,5%
Door bedreigingen	19	3,2%
Door me genegeerd of buitengesloten te voelen	16	2,7%
Omwille van een negatief imago / stigma (bijv. in de media)	7	1,2%
Door vernieling, beschadiging van bezittingen	6	1,0%
Het was meer een gevoel dan een voorval	5	0,8%
Door roddels	5	0,8%
Niet van toepassing	530	88,2%
Door discriminerende opmerkingen	41	6,8%

Belaging op straat

20% van de respondenten was minstens één keer het slachtoffer van belaging op straat (4% wenste geen antwoord te geven)^[1]. Significante positieve verschillen werden waargenomen bij respondenten met het volgende profiel:

- vrouwen
- pendelaars die met de trein komen
- pendelaars die minstens drie keer per week naar de hoofdstad reizen

De slachtoffers van belaging hebben een negatiever beeld van de veiligheid in het BHG en voelen zich vaker onveilig.

De verschillende voorgestelde maatregelen worden door bijna 9 op de 10 pendelaars als geruststellend beschouwd (13% van de pendelaars vindt geen enkele maatregel geruststellend). Er zijn zeer weinig significante verschillen in het profiel van de respondenten.

C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP

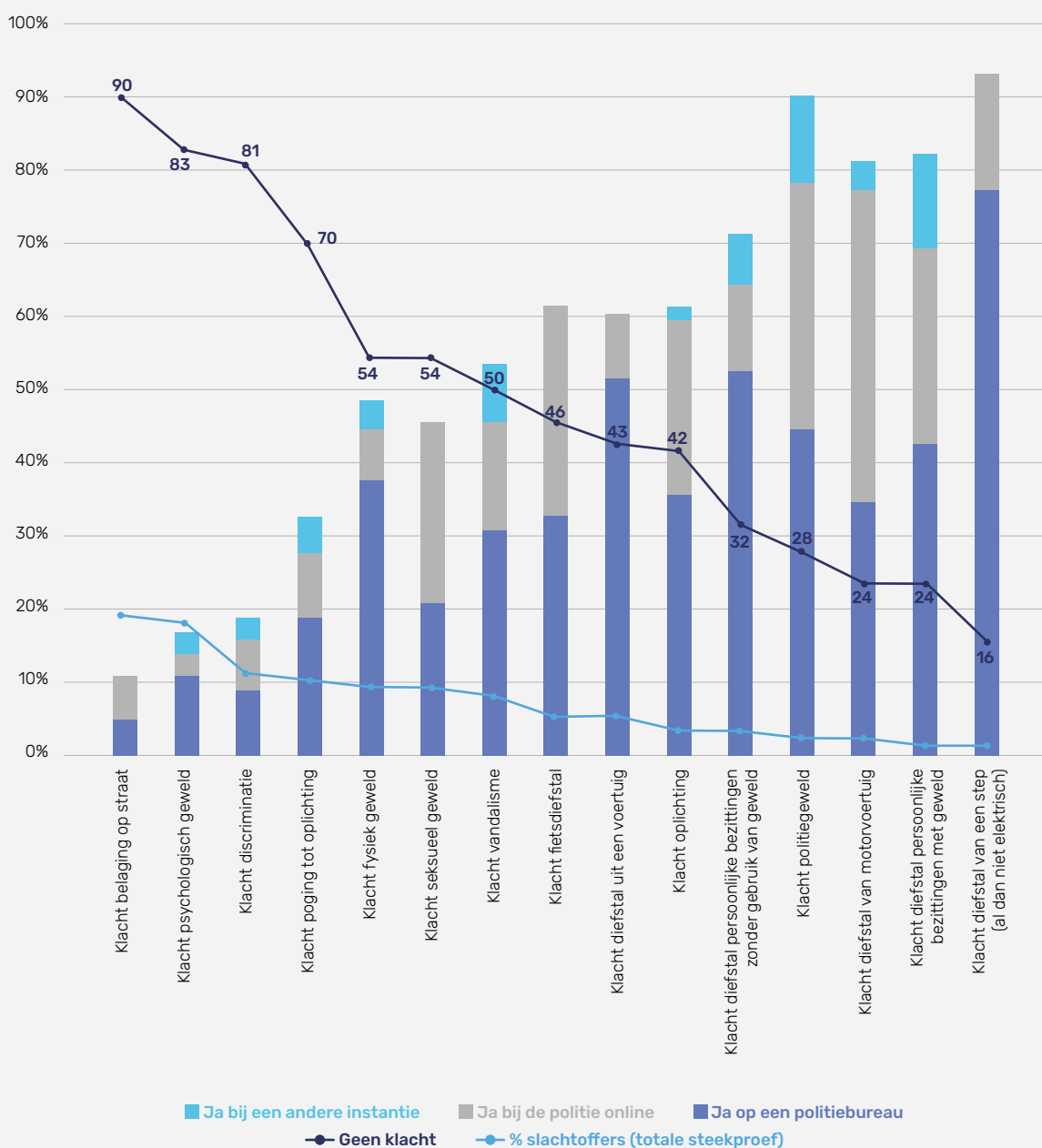
1. Aangifte van de feiten

Of een klacht wordt ingediend, hangt af van het soort feit waar de respondenten het slachtoffer van waren.

De meerderheid van de betrokken pendelaars diende geen klacht in voor de volgende feiten: belaging op straat (90%), psychologisch geweld buiten de familiale sfeer (83%), discriminatie (81%), poging tot oplichting (70%).

De feiten die door de meerderheid van de respondenten werden gemeld (% klachten > 50%) waren diefstal van een (al dan niet elektrische) step, diefstal van persoonlijke bezittingen met gebruik van fysiek geweld, diefstal van een motorvoertuig, geweld door de politie, diefstal van persoonlijke bezittingen zonder geweld, fraude en oplichting, diefstal uit een voertuig, fietsdiefstal.

Figuur 33: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie

52% van de totale steekproef was geen slachtoffer geweest van een feit en had dus geen klacht ingediend. Van de slachtoffers heeft 60% geen klacht ingediend (i.e. nooit klacht ingediend). Als we die twee bij elkaar optellen, komen we voor de totale steekproef uit op 70,8% van de respondenten die nooit een klacht heeft ingediend (waarvan 29% slachtoffers en 52% niet-slachtoffers). Daartegenover zei 19% van de bevroegde Brusselaars dat ze een klacht hadden ingediend. Als we alleen naar de slachtoffers kijken, stijgt dit cijfer naar 40%.

Redenen om aangifte te doen bij de politie

De belangrijkste redenen om een klacht in te dienen bij de politie zijn (% van totale steekproef):

— identificatie/bestrafing van de daders	8%
— omdat het belangrijk is om klacht in te dienen	7%
— om mezelf te beschermen, om te voorkomen dat zoiets nog eens gebeurt	6%
— om vergoed te worden door de daders	6%
— om vergoed te worden door de verzekering	5%
— op advies van de omgeving	2%

De tabel *infra* beschrijft de redenen voor het indienen van een klacht voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit.

Tabel 26: U hebt eerder verklaard het slachtoffer te zijn geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten waarvoor u klacht hebt ingediend bij de politie. Kunt u zeggen waarom u klacht hebt ingediend bij de politie? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Zodat de daders worden geïdentificeerd en gestraft	8%	17%
Omdat ik vind dat het belangrijk is om aangifte te doen	7%	15%
Om mezelf te beschermen, om te voorkomen dat zoiets nog eens gebeurt	6%	13%
Om een vergoeding, schadeloosstelling te krijgen van de daders	6%	13%
Om een schadevergoeding te krijgen van mijn verzekering	5%	10%
Omdat mijn omgeving het me sterk heeft aangeraden	2%	3%
Andere	1%	2%
Respondenten die nooit een klacht hebben ingediend	81%	60%
Slachtoffer van minstens één feit	48%	100%
Aantal	601	286

Tevredenheid over het onthaal bij de aangifte bij de politie

Er werd de respondenten ook gevraagd om het onthaal bij de politie te beoordelen toen ze aangifte deden. 44% van de respondenten was tevreden, terwijl 11% aangaf ontevreden te zijn (16% deed geen uitspraak) (zie tabel *infra*).

Tabel 27: Hoe beoordeelt u de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 113 pendelaars die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL
Zeer tevreden	19%
Tevreden	25%
Niet tevreden, noch ontevreden	19%
Ontevreden	6%

Zeer ontevreden	5%
Geen antwoord	16%
Klacht ingediend, maar niet bij de politie	10%
Totaal 'heeft klacht ingediend' (n=113)	100%
Totaal tevreden	44%
Totaal ontevreden	11%

Redenen om geen aangifte van de feiten te doen bij de politie

Algemeen gaven de respondenten die het slachtoffer waren geweest van minstens één feit waarvoor ze geen aangifte hadden gedaan bij de politie als reden daarvoor op dat ze er het nut niet van inzagen. De volgende antwoorden werden het vaakst gekozen (% van de totale steekproef):

— "Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben"	36%
— "Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht"	14%
— "Ik heb het zelf opgelost"	11%
— "Ik had geen tijd of geen zin"	9%
— "Dat is geen zaak voor de politie"	8%
— "Ik heb er op dat moment niet aan gedacht om een klacht in te dienen"	8%

De tabel *infra* geeft de redenen om geen klacht in te dienen voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit.

Tabel 28: U hebt eerder verklaard het slachtoffer te zijn geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten waarvoor u geen klacht hebt ingediend. Kunt u zeggen waarom u geen klacht hebt ingediend? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben	22%	46%
Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht	10%	20%
Ik had geen tijd of geen zin	9%	19%
Ik heb er op dat moment niet aan gedacht om een klacht in te dienen	8%	17%
Ik was bang dat ze me niet zouden geloven, me niet vriendelijk zouden ontvangen, niet naar me zouden luisteren	7%	16%
Dat is geen zaak voor de politie	5%	10%
Het onthaal bij de politie was slecht	4%	8%
Ik schaamde me	3%	6%
Ik wist niet waar ik een klacht kon indienen	3%	7%
Ik heb het zelf opgelost	2%	5%
Ik was bang voor represailles en/of om de situatie erger te maken	2%	5%
Het was moeilijk voor me om erover te praten en het steeds opnieuw te beleven	1%	2%
De politie heeft het me afgeraden	1%	2%
Ik heb moeite om me verstaanbaar te maken (taalbarrière)	1%	2%
Andere	1%	3%
Respondenten die klacht hebben ingediend	19%	40%
Slachtoffers van minstens één feit (aantal)	48%	100%
Aantal	601	286

3. Ervaren impact

Als we alle respondenten samen nemen, zegt 48% het slachtoffer te zijn geweest van een bepaald feit in het BHG in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. 29% van alle respondenten zegt dat ze een 'emotionele, psychologische impact' ondervonden als gevolg van het feit waar ze slachtoffer van waren, 10% vermeldt een 'financiële impact' en 7,5% een 'fysieke impact of impact op de gezondheid'. 11% van de respondenten zegt ook dat ze geen van bovenstaande zaken hadden ervaren¹⁾.

De emotionele impact uit zich vooral in:

— zich minder veilig voelen	23%
— een verlies van vertrouwen in vreemden	15%
— angstsymptomen en/of paniekaanvallen, depressie	4,5%
— het voorval keer op keer opnieuw beleven	2%
— slaapproblemen	3%

D. BESCHERMINGSMAATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID

1. Persoonlijke veiligheid

74% van de respondenten heeft maatregelen genomen om zichzelf te beschermen (26% zegt geen bijzondere maatregelen te hebben genomen om zichzelf te beschermen). Dat geldt meer voor vrouwen, respondenten van 45 jaar en ouder en Walen.

De maatregelen zijn de volgende:

— Ik kom niet meer in bepaalde buurten die ik als risicovol beschouw	60%
— Meestal is er iemand bij mij als ik buiten ga	26%
— Ik kom minder of helemaal niet meer buiten	18%
— Ik draag een zelfverdedigingsspray bij me	9%
— Ik draag een blank wapen bij me	4%
— Ik probeer Brussel te vermijden	1%
— Ik heb lessen in zelfverdediging gevolgd	0,3%
— Andere	2%
— Ik neem geen bijzondere maatregelen om mezelf te beschermen	26%

29% van de pendelaars die maatregelen had genomen om zichzelf te beschermen (22% van de totale steekproef), had dat gedaan na een geweldsfeit. 71% had die maatregelen genomen, maar niet als direct gevolg van een geweldsfeit (52% van de totale steekproef).

2. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten

Ter afsluiting van de enquête werd de respondenten gevraagd wat er volgens hen zou moeten worden gedaan of verbeterd om zich veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het was een open vraag, zonder voorgesteld antwoord.

De resultaten werden geklasseerd op basis van de antwoorden van de pendelaars. Ze worden vermeld in de tabel *infra*.

Tabel 29: Wat zou er volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: safe.brussels.

	PENDELAARS
Meer politieagenten, meer veiligheidsagenten zichtbaar	35,0%
Strenger zijn (in termen van de wet)	16,2%
Meer controles	6,4%
Sensibilisering, preventie	5,6%
Respondenten die racistische opmerkingen gaven (immigratie verminderen, buitenlanders het land uitzetten enz.)	4,9%
Meer toezicht, meer bewakingscamera's	4,6%
De netheid verbeteren	4,2%
De stadsverlichting verbeteren	4,2%

Meer politieagenten op het openbaar vervoer	2,5%
De criminaliteit bestrijden	1,5%
Mobiliteit: infrastructuur verbeteren, wetgeving opstellen, controleren	1,4%
Armoede bestrijden	1,3%
Meer tolerantie, respect	1,2%
Strijden tegen drugs, alcohol in de openbare ruimte	1,1%
Betere juridische opvolging	1,0%
Andere	15,5%
Ik weet het niet	18,8%
Aantal	601

Op preventief vlak werd onder meer het volgende genoemd (door minstens 5% van de respondenten):

- grotere en meer zichtbare aanwezigheid van agenten in uniform (politieagenten, veiligheidsagenten)
- sensibiliseringsacties, preventie

Op het vlak van repressie noemden de respondenten vooral striktere naleving van de wet en de wens voor meer controles. We kunnen ook nog vermelden dat er onder de antwoorden van de pendelaars een niet te verwaarlozen aandeel racistische of discriminerende overwegingen was (5% van de antwoorden).

DEEL 3 TOERISTEN

Dit deel behandelt alle resultaten van de derde gewestelijke veiligheidsenquête 'natuurlijke personen' in verband met de toeristen⁴⁶.

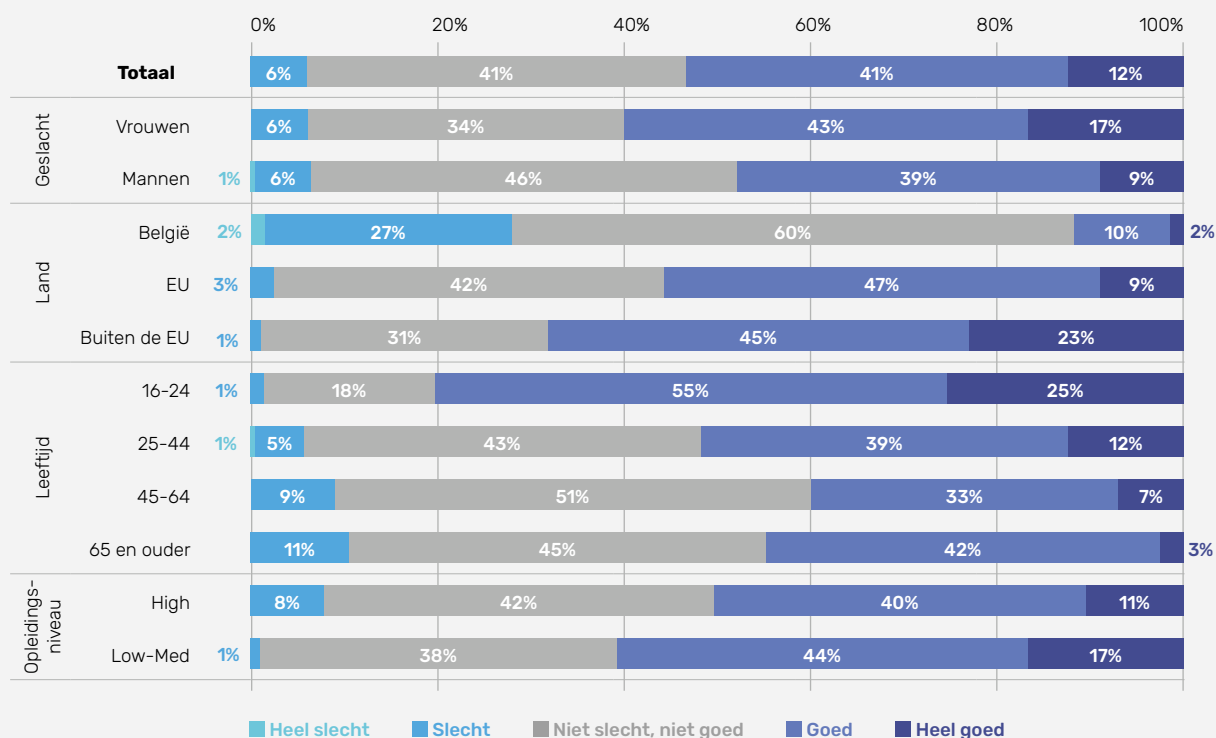

A. VEILIGHEIDSGEVOEL

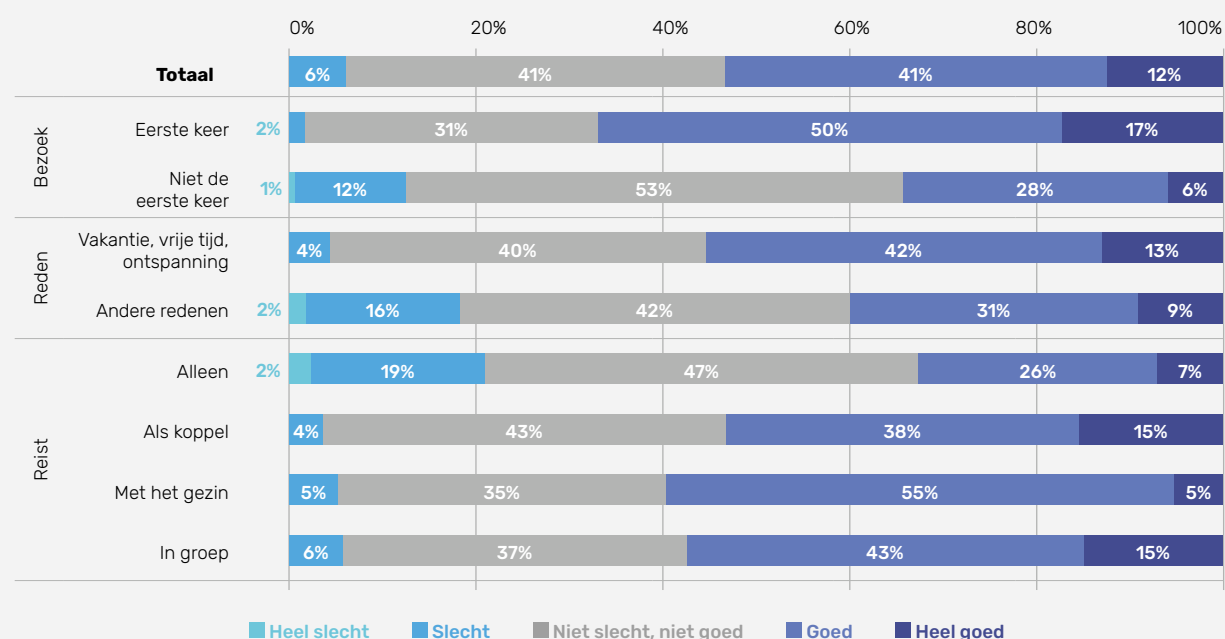
1. Beoordeling van de veiligheid

In totaal gaf 53% van de toeristen aan een 'goed' of zelfs 'heel goed' beeld te hebben van de veiligheid in het BHG. Aan de andere kant heeft 6% van de toeristen een 'slecht' of 'heel slecht' beeld, en 41% een vrij neutraal beeld ('niet slecht niet goed').

Figuur 34: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Toeristen) [1/2]
(Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

Figuur 35: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Toeristen)
(Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

Er is geen grote verandering ten opzichte van de vorige enquête (2020): 8% van de toeristen had in 2020 een negatief beeld en 71% een positief beeld (tegenover 53% in 2022). In 2022 is het beeld iets minder positief en meer neutraal (41% tegenover 21% in 2020).

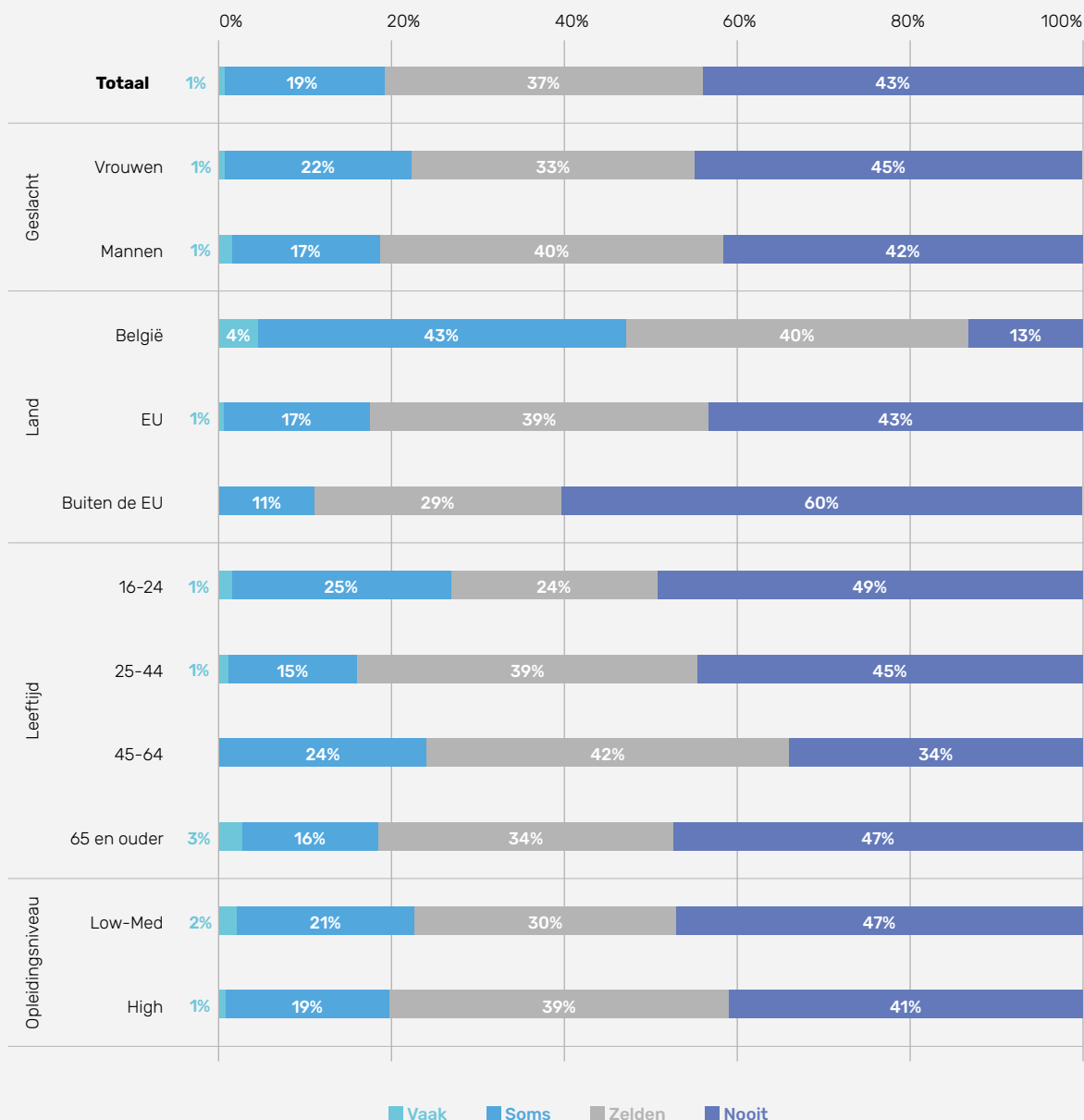
De perceptie van het veiligheidsgevoel in het BHG varieert, afhankelijk van het profiel van de respondenten. Het positieve gevoel van veiligheid is meer uitgesproken bij niet-Europese staatsburgers (68%), jongeren (80% bij de 16-24-jarigen, 51% bij de 25-44-jarigen, 40% bij de 45-64-jarigen),

mensen die voor het eerst in het gewest waren, in een context van vakantie en vrije tijd en mensen die niet alleen reizen. Belgische toeristen hebben een negatiever beeld (29% tegenover 12% positief).

2. Frequentie van het onveiligheidsgevoel

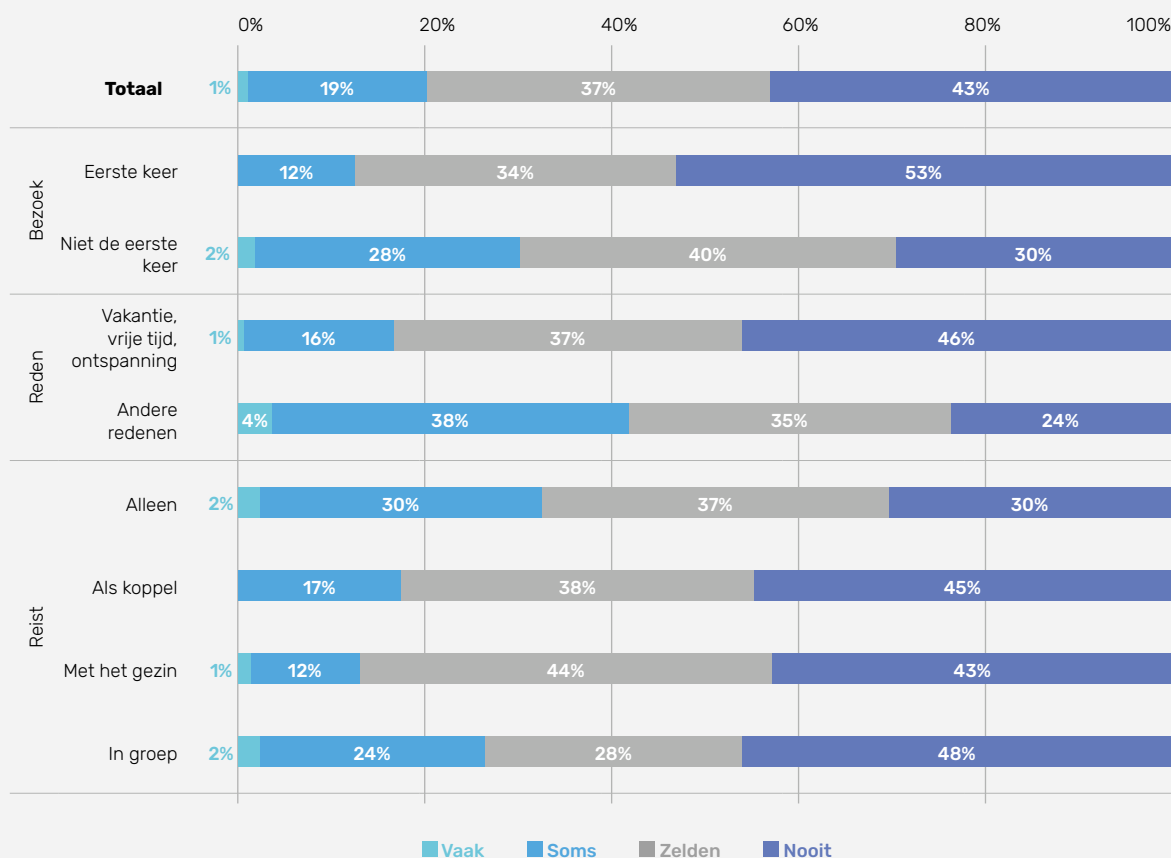
In het BHG verklaart 80% van de toeristen zich "nooit" (43%) of "zelden" (37%) onveilig te voelen, 19% zegt "soms" en 1% "vaak" of zelfs 'altijd'.

Figuur 36: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [1/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels¹⁷.

Figuur 37: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [2/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

De frequentie van het onveiligheidsgevoel in het BHG varieert afhankelijk van het profiel van de respondenten^[1]. We kunnen vaststellen dat:

- Belgische toeristen voelen zich onveilig(er) dan andere toeristen (43% 'soms'),
- dit geldt ook voor toeristen die het BHG al hebben bezocht (28%),
- en toeristen die om andere redenen dan vrije tijd komen (38%).

In vergelijking met het onderzoek in 2020 (ook al was de vraag in 2020 lichtjes verschillend) zien we in dit onderzoek dat het onveiligheidsgevoel duidelijk minder aanwezig is, want 'vaak' en 'altijd' werden minder geantwoord.

Net als bij de inwoners is er een correlatie tussen de frequentie van onveiligheid en het gevoel van veiligheid^[1]: respondenten die zich vaker onveilig voelen, hebben een negatieve perceptie van veiligheid in het BHG. Bovendien heeft slachtoffer zijn geweest van een feit in de afgelopen 12 maanden ook een impact op het (on)veiligheidsgevoel. Daarnaast is de frequentie van onveiligheid ook gecorreleerd met het feit van geconfronteerd te zijn geweest met bepaalde probleemsituaties in de openbare ruimte en getuige te zijn geweest van agressie, diefstal of belaging.

3. Verandering van het veiligheidsgevoel

Aan de toeristen werd een specifieke vraag gesteld om het verschil in veiligheidsgevoel voor en na hun verblijf te bepalen. De meerderheid van de respondenten zegt dat hun beeld van de veiligheid in het BHG hetzelfde is gebleven (63%).

De verandering van het onveiligheidsgevoel in het BHG varieert afhankelijk van het profiel van de respondenten. We

zien dat de respondenten voor wie de situatie verslechterd is, vaker Belgische toeristen zijn, 65-plussers, alleenreizenden, mensen die al eens in het BHG zijn geweest en mensen die om andere redenen dan ontspanning komen. Daarnaast zien we hieronder ook meer slachtoffers en meer toeristen die werden geconfronteerd met een of meer probleemsituaties of daar getuige van zijn geweest.

4. Meest gevreesde feiten

De respondenten konden in antwoord op een open vraag opgeven waar ze het meest bang voor zijn in het BHG.

Twee feiten springen eruit: 'diefstal' (36%) en 'agressie' (18%). De volgende tabel geeft de feiten waar de toeristen in het BHG het meest bang voor zijn⁴⁷. Algemeen zien we dat het aantal angsten veel lager is dan dat bij de inwoners en pendelaars.

Toeristen vermelden veel minder vaak (9,5%) een gevoel van onveiligheid ten opzichte van daklozen. Bepaalde feiten of noden (terroristische aanslagen, te weinig politieagenten, verkeersveiligheid enz.), tijdstippen (nacht, avond) of groepen mensen ('buitenlanders') worden ook vermeld. Meer dan een op de vijf toeristen (22,4%) zegt geen bijzondere angsten te hebben.

Tabel 30: Voor welke feiten bent u persoonlijk het meest bang in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [2/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

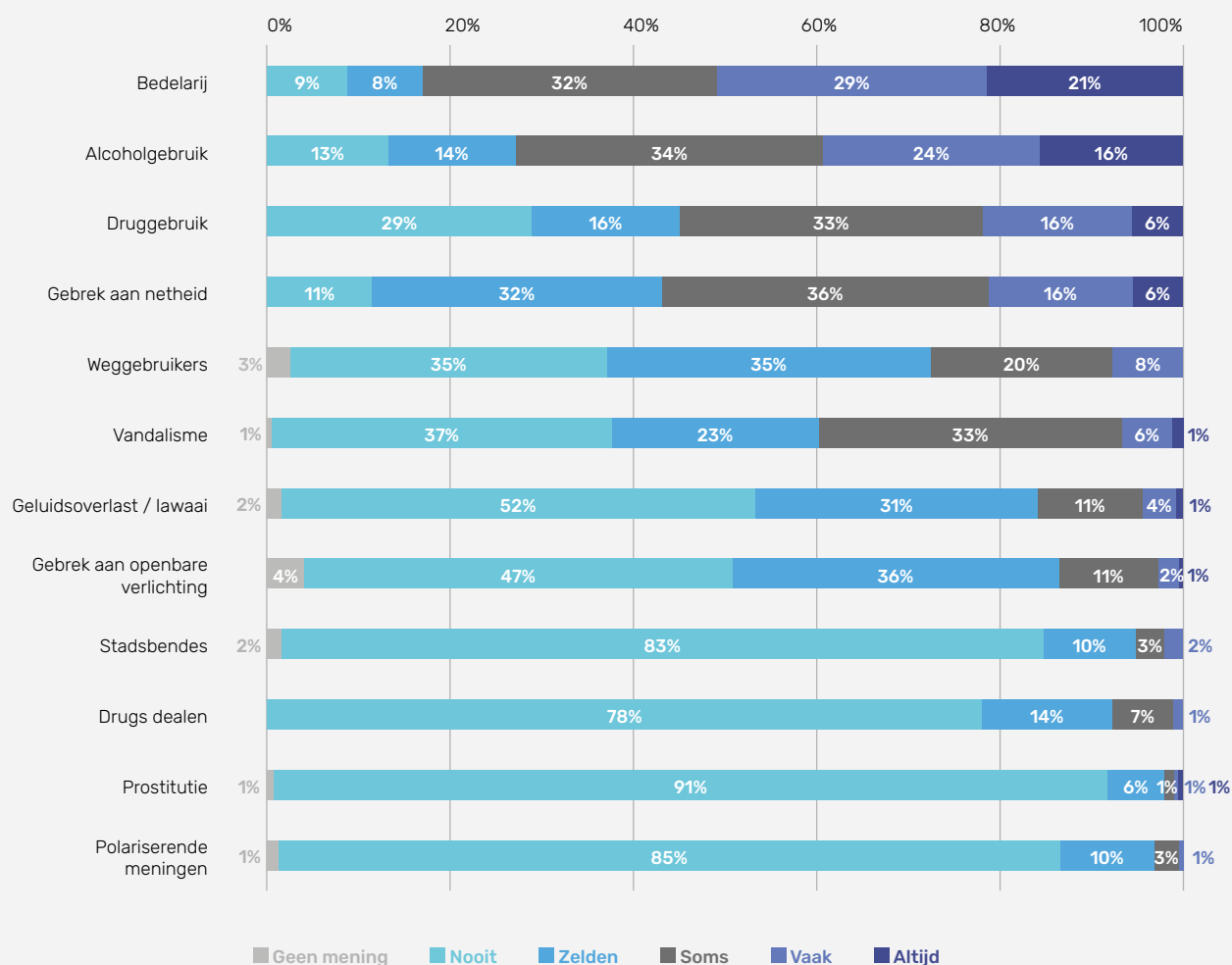
	TOTAAL
Bestolen worden	35,6%
Aangevallen worden, agressie	18,4%
Daklozen	9,5%
Drugshandel, drugsgebruik, alcoholgebruik	6,5%
Stations, metrostations	4,5%
De avond, de nacht	2,2%
Beledigd worden, verbale agressie	2,2%
Terroristische aanvallen	1,7%
Te weinig politieagenten	1,5%
Buitenlanders	1,5%
Verkeersveiligheid	1,5%
Gebrek aan netheid	1,5%
Bendes	1,2%
Seksuele agressie, seksistische opmerkingen	1,2%
Bepaalde buurten	1,2%
Rellen	1,0%
Andere	8,2%
Ik weet het niet - Geen antwoord	1,2%
Niets in het bijzonder	22,4%
Aantal	402
Totaal antwoorden (%)	123,0%

Er zijn geen grote verschillen naargelang het profiel van de respondenten.

5. Frequentie van geconfronteerd te worden met probleemsituaties

De respondenten kregen een lijst met probleemsituaties voorgelegd om te weten te komen hoe vaak ze ermee waren geconfronteerd⁴⁸. De grafiek *infra* toont de frequentie van confrontatie met de verschillende probleemsituaties.

Figuur 38: Hoe vaak werd u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest persoonlijk geconfronteerd met de volgende situaties? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels⁴⁹.

De overgrote meerderheid van de respondenten (90% van de toeristen) was regelmatig ('altijd' of 'vaak') geconfronteerd geweest met minstens één van de feiten.

Als we vergelijken met de inwoners en pendelaars stellen we vast dat de frequentie van confrontatie aanzienlijk lager is. Respondenten kwamen het meest ('altijd' en 'vaak') in aanraking met het volgende: bedelarij (50%), gebruik in de

openbare ruimte van alcohol (40%) of drugs (22%) en een gebrek aan netheid (22%).

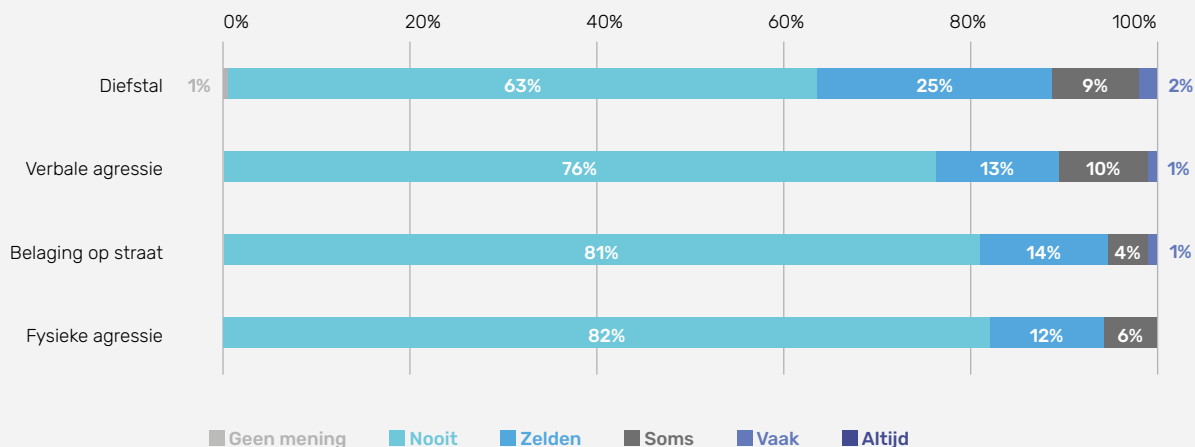
De profielen van respondenten die vaker werden geconfronteerd met de verschillende situaties waren⁴⁹: oudere toeristen (45 jaar en ouder), Belgen, alleenreizenden, mensen die al eens in het gewest waren geweest en mensen die om andere redenen dan vrije tijd/vakantie reisden.

6. Getuige zijn van slachtofferschap

Aan de respondenten werd ook gevraagd hoe vaak ze getuige waren geweest van verbale of fysieke agressie, belaging op straat of diefstal⁵⁰. De getuigen vermelden vooral diefstal (11%) en verbale agressie (11%). 5% van de respondenten zei getuige te zijn geweest van belaging op straat, 6% van fysieke agressie⁵¹ (zie grafiek *infra*). Het is interessant om te

zien dat dezelfde profielen van toeristen ook getuige zijn van kwalijke situaties. We zien een profiel van toeristen ontstaan dat zich onderscheidt van de andere in termen van veiligheidsperceptie: Belgen, toeristen die al eerder in het BHG zijn geweest, toeristen die alleen reizen, toeristen die naar het BHG gaan om andere redenen dan alleen vrije tijd.

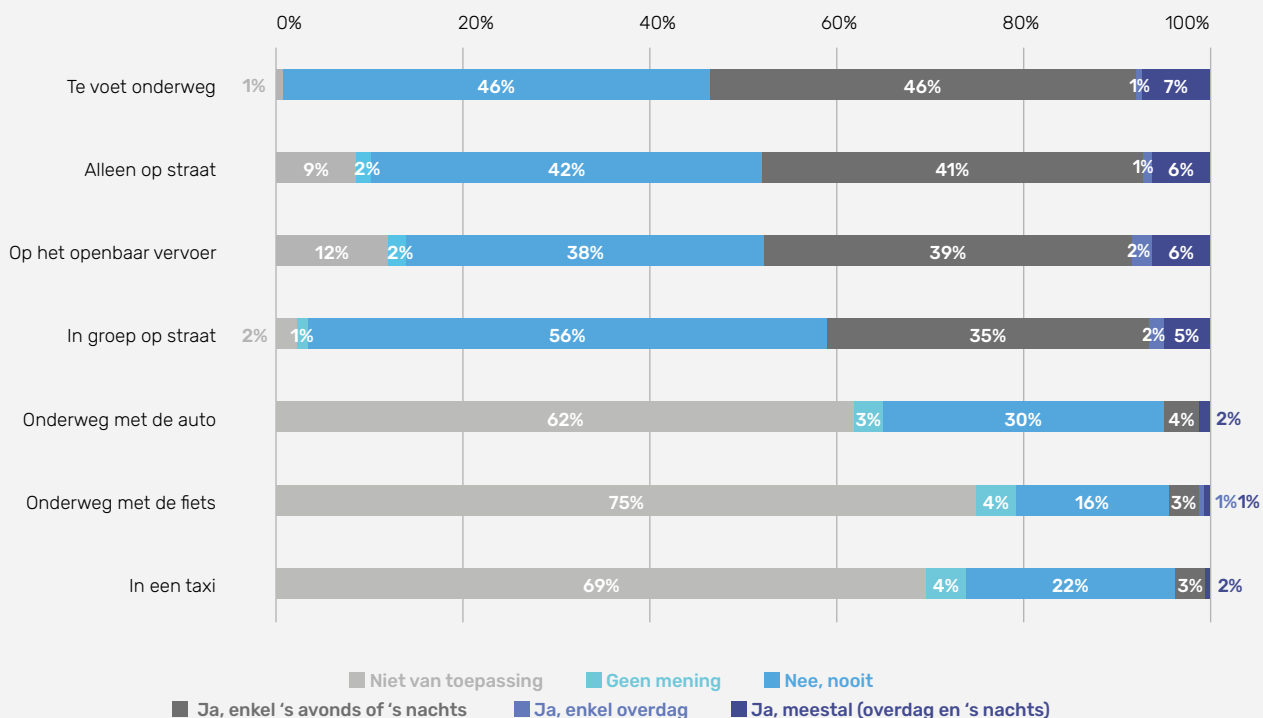
Figuur 39: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

7. Elementen die bijdragen aan het onveiligheidsgevoel

Er werd een vraag gesteld over onveiligheid in verband met ‘bang zijn voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag’, waarbij verschillende situaties en het moment van de dag waarop dat zou kunnen gebeuren uitvoerig werden beschreven. De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 40: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen ‘s avonds of ‘s nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

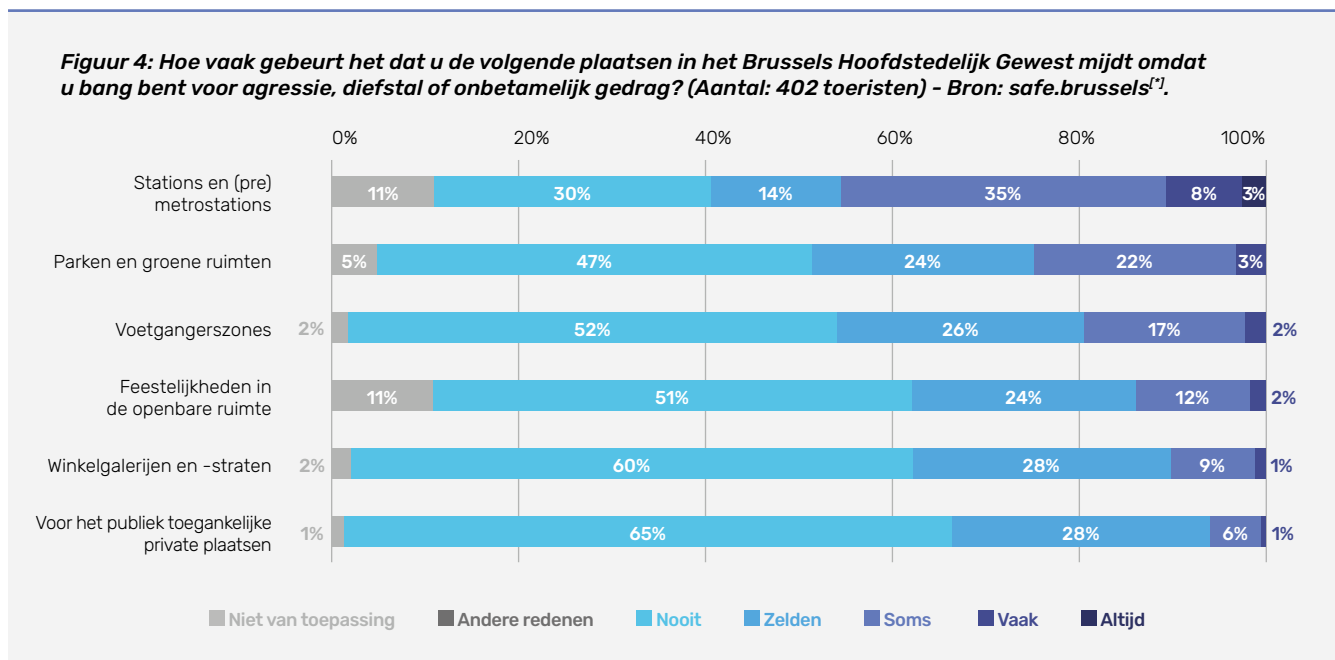

31% van de toeristen zegt zich nooit onveilig te voelen (overdag en/of ‘s avonds) wanneer ze zich verplaatsen in het BHG. We zien zeer weinig significante verschillen tussen de verschillende socio-demografische variabelen^[1].

8. Vermijdingsgedrag

Er werd een reeks vragen gesteld om te achterhalen welke plaatsen en verplaatsingswijzen de respondenten zegden te mijden uit angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de plaatsen die worden gemeden.

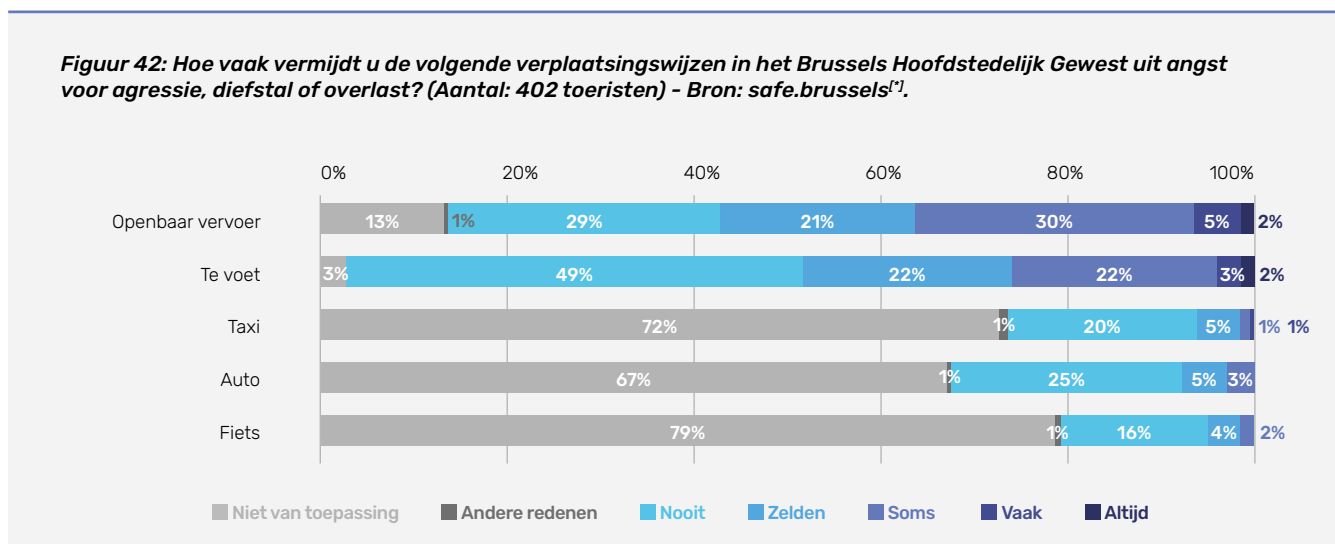

Wat de verschillende soorten locaties betreft, zegt 86% van de toeristen dat ze geen specifieke locatie vermijden uit angst voor onveiligheid.

De meest problematische locaties, genoemd door meer dan

10% van de toeristen, zijn stations en (pre)metrostations (11). De andere plaatsen worden zeer weinig vermeld.

De figuur *infra* geeft de resultaten voor de verplaatsingswijzen die worden gemeden.

We stellen vast dat 55% van de toeristen zegt ze niet te mijden uit angst voor onveiligheid (agressie, diefstal of overlast)⁵¹. Er moet echter worden opgemerkt dat een aanzienlijk deel van de verplaatsingswijzen niet door toeristen wordt gebruikt.

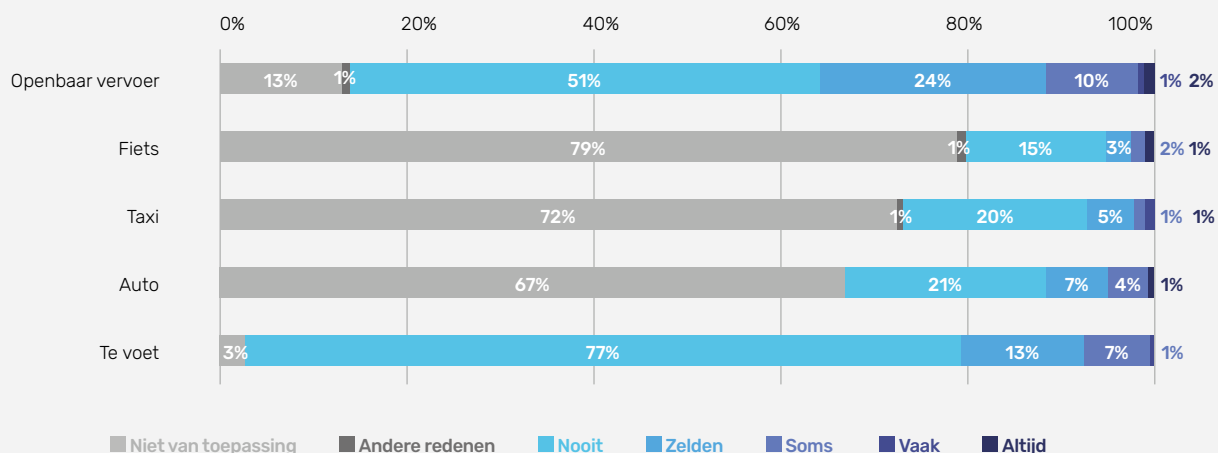
Als we de antwoorden analyseren volgens het profiel van de respondenten, stellen we vast dat mensen ouder dan 45, Belgen, alleenreizenden, mensen die om andere dan gezins- of professionele redenen reizen, mensen die al eens

in het gewest geweest zijn, vaker bepaalde verplaatsingswijzen vermijden uit angst voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag^[1].

Een laatste vraag was bedoeld om te achterhalen welke verplaatsingswijzen de respondenten zegden te mijden uit angst voor een ongeval.

Dat waren er zeer weinig. We kunnen niet zeggen dat de angst voor een ongeval onderweg toeristen tegenhoudt.

Figuur 43: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

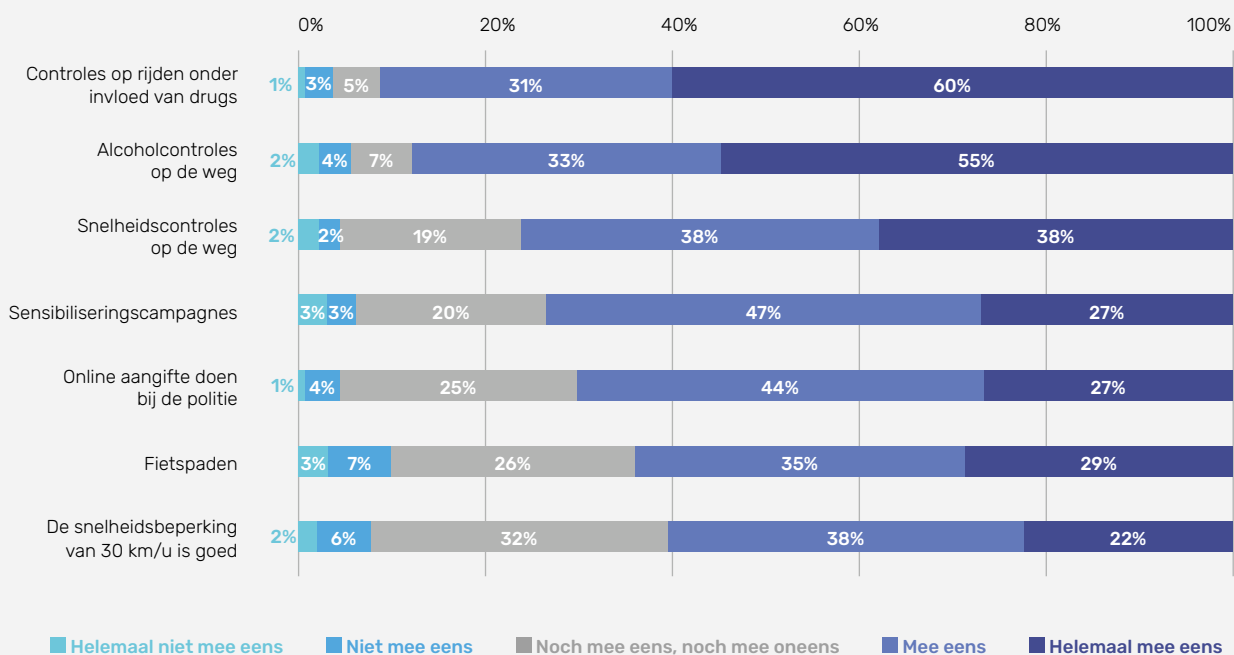
9. Beoordeling en effecten van preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Mate van instemming met bepaalde preventiemaatregelen tegen overlast en criminaliteit

Aan de respondenten werd gevraagd om verschillende maatregelen te beoordelen die in het BHG zijn genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen.

De resultaten staan in de figuur *infra*.

Figuur 44: In welke mate bent u het eens met de volgende voorstellen in verband met maatregelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

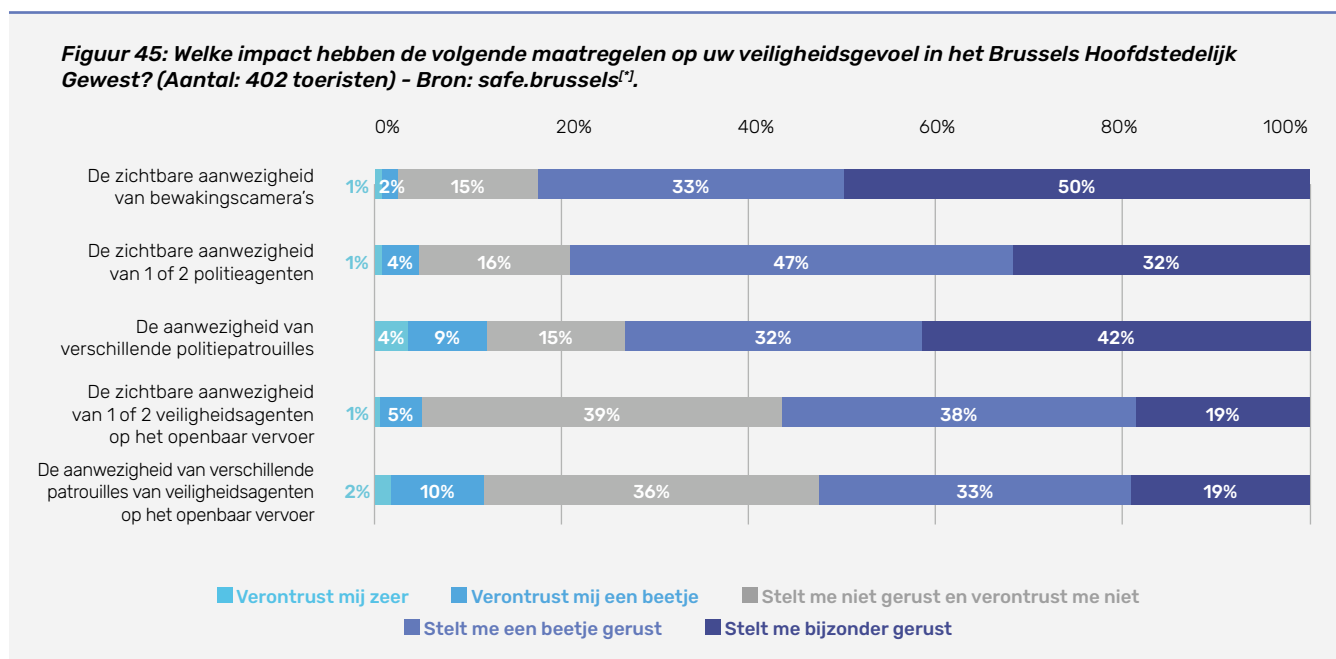
De resultaten zijn redelijk gelijk over de profielen heen.

Alle zeven voorgedragen maatregelen werden gunstig onthaald door meer dan de helft van de respondenten. De drie maatregelen met de meeste voorstanders hebben betrekking op de verkeersveiligheid: controles op rijden onder invloed van drugs, alcoholcontroles en snelheidscontroles.

Impact op het veiligheidsgevoel

De respondenten werd gevraagd om voor een reeks maatregelen de impact op hun veiligheidsgevoel te beoordelen.

De resultaten staan in de figuur *infra*.

Alle voorgestelde voorstellen stelden de meerderheid van de respondenten gerust (een instemmingspercentage tussen 52% en 83%). De aanwezigheid van patrouilles, bestaande uit politieagenten of bewakers, verontrust sommige toeristen een beetje (12%, en jongeren tussen 16 en 24 jaar meer, met 22%).

B. SLACHTOFFERSCHAP

1. Algemeen overzicht

Aan de respondenten werd een reeks feiten voorgelegd om hun ervaringen met slachtofferschap vast te stellen. De resultaten staan in de tabel *infra*.

13% van de bevroegde toeristen geeft aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête minstens één keer slachtoffer te zijn geweest van een feit in het BHG.

Toeristen waren in beperkte mate slachtoffer van psycho-

logisch geweld (2,7%), belaging op straat (2,5%), diefstal van persoonlijke bezittingen (zonder geweld) (2,5%) en discriminatie (2,2%). Van de andere feiten was in de bevroegde steekproef telkens minder dan 2% het slachtoffer.

De tabel hierna geeft een overzicht van de feiten waarvan de toeristen in het afgelopen jaar minstens één keer het slachtoffer waren.

Tabel 31: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels^[1].

FEITEN (IN DE 12 MAANDEN VOORAFGAAND AAN DE ENQUÊTE)		TOTAAL
Psychologisch geweld		2,7%
Belaging op straat		2,5%
Diefstal van persoonlijke bezittingen zonder geweld		2,5%
Discriminatie		2,2%
Poging tot oplichting		1,7%
Fysiek geweld		1,5%

Oplichting		1,0%
Vandalisme		1,0%
Diefstal van een fiets (al dan niet elektrisch)		1,0%
Diefstal van persoonlijke bezittingen met fysiek geweld of bedreiging		0,7%
Poging tot diefstal van persoonlijke bezittingen op de verblijfplaats		0,7%
Internetfraude		0,7%
Seksueel geweld (aanschurken, handtastelijkheden, strelingen en verkrachting)		0,7%
Diefstal uit een voertuig		0,7%
Diefstal van een step (al dan niet elektrisch)		0,7%
Politiegeweld (bijv. beledigingen, slagen, bedreigingen)		0,5%
Diefstal van een gemotoriseerd voertuig (auto, motor ...)		0,5%
Diefstal van persoonlijke bezittingen op de verblijfplaats		0,5%
Geen van deze		87,3%

Bijna 9 van de 10 toeristen (87%) zijn niet het slachtoffer geweest van een feit in het BHG in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Als we kijken naar de profielen van de toeristen die niet het slachtoffer zijn geworden van een feit, zien we een aantal significante verschillen. We zien meer de profielen van buitenlandse toeristen (waaronder nog meer toeristen van buiten Europa), toeristen die voor het eerst komen en toeristen die komen in een context van vakantie.

13% van de toeristen was slachtoffer van minstens één feit tijdens hun verblijf in het BHG. Psychologisch geweld, bela-

ging op straat en discriminatie zijn de feiten die het meest voorkomen. Diefstal van persoonlijke bezittingen (zakkenrollerij) komt ook voor. We stellen vast dat de slachtoffers vaker Belgische toeristen zijn, die alleen reizen, in een professionele of familiale context (dus niet op vakantie), en die hier al eerder geweest zijn. Ze hebben een negatiever beeld, voelen zich onveilig, hebben het beeld dat het veiligheidsgevoel afgenomen is, werden geconfronteerd met meer probleemsituaties en zijn vaker getuige geweest van agressie, diefstal of belaging.

2. Poly-slachtofferschap

Laten we het profiel van de respondenten die slachtoffer waren van minstens één feit van naderbij bekijken volgens de verschillende variabelen (van de 51 slachtoffers waren er 27 slachtoffer van één feit en 24 slachtoffer van 2 of meer feiten)^[1].

Tabel 32: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	V	M	16-24	25-44	45-64	65 EN OUDER
Geen slachtoffer	87,3%	88,3%	86,9%	87,3%	86,0%	86,0%	97,4%
Slachtoffer van 1 feit	6,7%	7,2%	5,9%	8,5%	6,7%	7,0%	2,6%
Poly-slachtofferschap	6,0%	4,4%	7,2%	4,2%	7,3%	7,0%	
Aantal	402	180	221	71	193	100	38

	TOTAAL	BELGIË	EU	BUITEN DE EU	ALLEEN	ALS KOPPEL	MET HET GEZIN	IN GROEP
Geen slachtoffer	87,3%	72,1%	87,6%	93,4%	69,8%	89,7%	90,9%	87,4%
Slachtoffer van 1 feit	6,7%	8,8%	7,0%	6,6%	9,3%	5,1%	7,8%	8,0%
Poly-slachtofferschap	6,0%	19,1%	5,5%		20,9%	5,1%	1,3%	4,6%
Aantal	402	68	201	91	43	195	77	87

3. Impact van het slachtofferschap op het veiligheidsgevoel

Zoals *supra* vermeld, hangt de perceptie van (on)veiligheid in het BHG samen met het feit dat men slachtoffer is geweest van een feit in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête (zie ook de tabel *infra*).

Tabel 33: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	VEILIG +	VEILIG =	VEILIG -	ONVEILIG--	ONVEILIG -	ONVEILIG --
Geen slachtoffer	82,8%	92%	84%	68%	75%	82%	95%
Slachtoffer van 1 feit	72,9%	6%	7%	8%		8%	5%
Poly-slachtofferschap	56,7%	2%	9%	24%	25%	10%	1%
Aantal	402	214	163	25	4	225	173

4. Focus op discriminatie / belaging

Er werden bijkomende vragen gesteld aan slachtoffers van discriminatie en belaging op straat. De resultaten staan in de volgende delen.

Discriminatie

Negen respondenten waren het slachtoffer geweest van discriminatie (2,2% van alle toeristen), één keer (zes toeristen) of meerdere keren (drie toeristen). Statistisch gezien waren de Belgische toeristen het vaakst het slachtoffer van discriminatie.

De discriminatie had zich voorgedaan in de volgende situaties:

- voor toegang tot andere goederen en diensten (gezondheidszorg, financiële diensten, horeca, winkels enz.) (n=5)
  - voor toegang tot het openbaar vervoer (n=3)
  - bij dagelijkse activiteiten (bijv. naar de markt gaan (n=2))
- De redenen die werden aangehaald voor de discriminatie zijn:
- seksuele geaardheid (n=4)
  - seksuele identiteit (n=3)
  - taal (n=2)
  - zogeheten 'raciale' criteria (n=2)
  - fysieke of genetische kenmerken (n=1)

De slachtoffers hadden de discriminatie ervaren als volgt:

- discriminerende opmerkingen (n=8)
- bedreigingen (n=4)
- agressief, gewelddadig gedrag (n=4)
- zich genegeerd of buitengesloten voelen (n=3)
- ("het was meer een gevoel dan een voorval" (n=1))

Geen van de slachtoffers had klacht ingediend.

Belaging op straat

10 toeristen (2,5%) gaven aan dat ze het slachtoffer waren geweest van belaging op straat. Bij de helft van hen was dat eenmalig, maar bij de andere helft gebeurde het herhaaldelijk. Geen van de slachtoffers had klacht ingediend.

C. REACTIE IN GEVAL VAN SLACHTOFFERSCHAP

1. Aangifte van de feiten

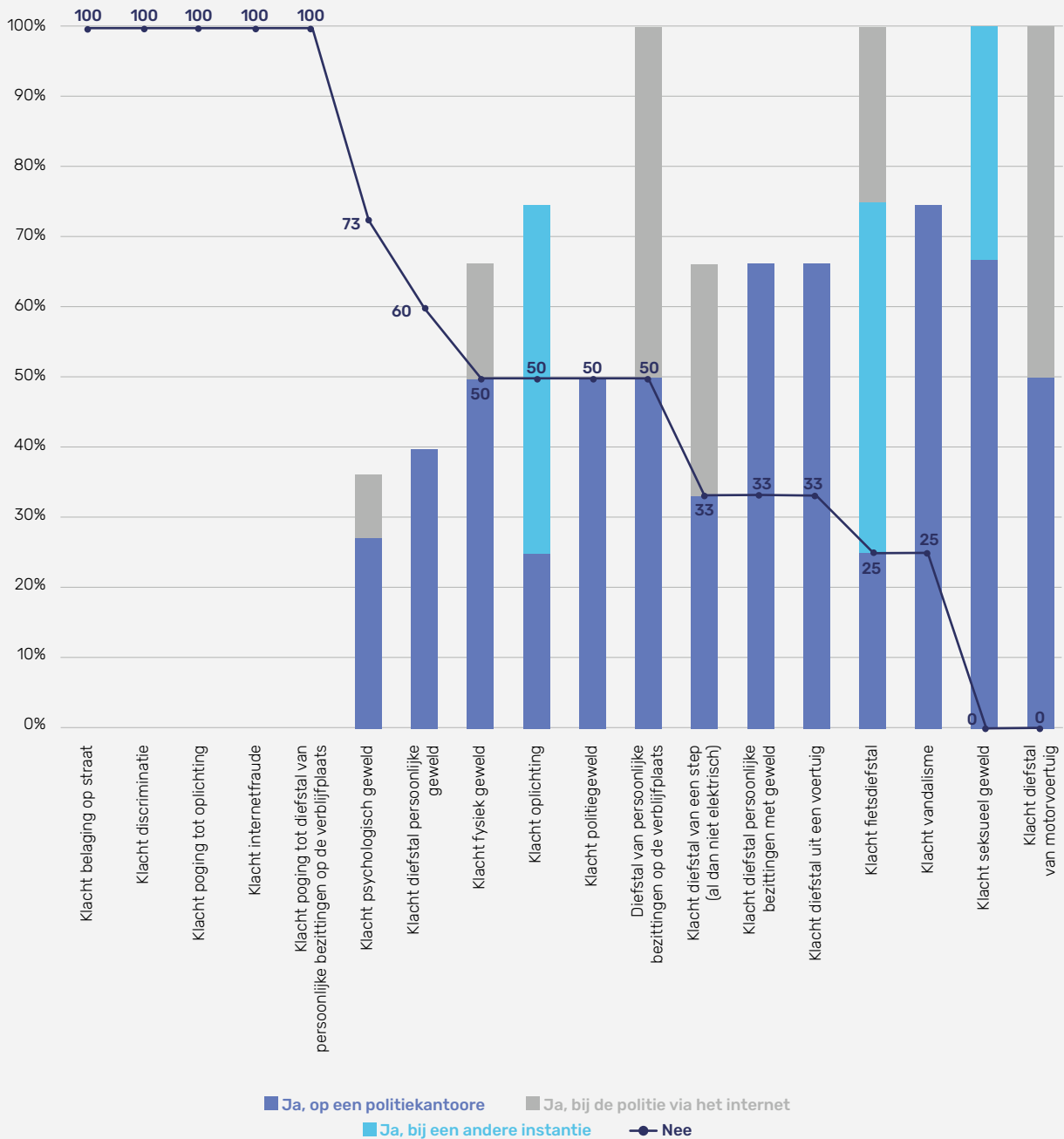
Of een klacht wordt ingediend, hangt af van het soort feit waar de respondenten het slachtoffer van waren.

Van de 51 slachtoffers dienden er 19 een klacht in bij de politie. Sommige feiten werden nooit geregistreerd via een klacht. Over het algemeen kunnen we zeggen dat het gaat om feiten die vergelijkbaar zijn met die voor de andere doel-

groepen. Het gaat om belaging op straat, discriminatie, poging tot oplichting, internetfraude en poging tot diefstal van persoonlijke bezittingen op hun verblijfplaats.

Aan de andere kant werden bepaalde feiten altijd aangegeven bij de politie. Het gaat om seksueel geweld en diefstal van een motorvoertuig.

Figuur 46: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

2. Redenen om (geen) aangifte te doen bij de politie

87% van de totale steekproef was geen slachtoffer geweest van een feit en had dus uiteraard geen klacht ingediend. Van de slachtoffers heeft 63% geen klacht ingediend (i.e. nooit klacht ingediend). Als we die twee bij elkaar optellen, komen we voor de totale steekproef uit op 95% van de respondenten die nooit een klacht heeft ingediend (waarvan 8% slachtoffers en 87% niet-slachtoffers).

Redenen om aangifte te doen bij de politie

De redenen die worden aangehaald om een klacht in te dienen zijn bijna dezelfde als die van pendelaars en inwoners: om te proberen de daders te identificeren (en te straffen), om te voorkomen dat de dader het opnieuw doet, voor schadeloosstelling of vergoeding (door de verzekering of door de daders).

De tabel *infra* beschrijft de redenen om aangifte te doen voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit⁵².

Tabel 34: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Zodat de daders worden geïdentificeerd en gestraft	3,5%	27%
Om uzelf te beschermen, om te voorkomen dat zoiets nog eens gebeurt	2,5%	20%
Om een schadevergoeding te vragen aan uw verzekering (of bank)	1,7%	14%
Om een vergoeding, schadeloosstelling te krijgen van de dader(s)	1,0%	8%
Omdat u vindt dat het belangrijk is om aangifte te doen	0,7%	6%
Respondenten die nooit aangifte hebben gedaan	95%	63%
Slachtoffers van minstens één feit	12,7%	100
Aantal	402	51

Tevredenheid over het onthaal bij de politie

Er werd de respondenten ook gevraagd wat ze vonden van het onthaal bij de politie toen ze aangifte kwamen doen. 44% van de respondenten was tevreden, terwijl 11% aangaf ontevreden te zijn (16% deed geen uitspraak) (zie tabel *infra*).

Tabel 35: Wat vond u van de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 19 toeristen die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) - Bron: safe.brussels.

	TOTAAL
Zeer tevreden	5%
Tevreden	26%
Niet tevreden, noch ontevreden	37%
Ontevreden	21%
Zeer ontevreden	5%
Geen antwoord	5%
Klacht ingediend, maar niet bij de politie	10%
Totaal 'heeft klacht ingediend' (n=19)	100%
Totaal tevreden	31%
Totaal ontevreden	26%

Redenen om de feiten niet aan te geven bij de politie

Algemeen gaven de respondenten die het slachtoffer waren geweest van minstens één feit waarvoor ze geen aangifte hadden gedaan bij de politie als reden daarvoor op dat ze er het nut niet van inzagen. De volgende antwoorden werden het vaakst gekozen (% van de totale steekproef):

- “Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben” 34%
- “Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht” 34%
- “Ik heb het zelf opgelost” 12%

De tabel *infra* beschrijft de redenen om aangifte te doen voor de totale steekproef en voor de slachtoffers van minstens één feit.

Tabel 36: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan geen aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u geen aangifte hebt gedaan? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels

	TOTAAL	SLACHTOFFERS
Ik zag het nut er niet van in, het zou tot niets gediend hebben	4,2%	33%
Dat is geen zaak voor de politie	3,2%	25%
Ik heb het zelf opgelost	2,5%	16%
Ik heb de indruk dat er geen gevolg wordt gegeven aan de klacht	2,0%	16%
Ik had geen tijd of geen zin	1,5%	12%
Ik was bang voor represailles en/of om de situatie erger te maken	1,2%	10%
Het onthaal bij de politie was slecht	0,5%	4%
Ik schaamde me	0,5%	4%
Ik kan me moeilijk verstaanbaar maken (taalbarrière)	0,5%	4%
Ik was bang dat ze me niet zouden geloven, me niet vriendelijk zouden ontvangen, niet naar me zouden luisteren	0,5%	4%
Ik heb er op dat moment niet aan gedacht om een klacht in te dienen	0,2%	2%
De politie heeft het me afgeraden	0,2%	2%
Respondenten die aangifte hebben gedaan	4,7%	37%
Slachtoffers van minstens één feit	12,7%	100%
Aantal	402	51

3. Ervaren impact

Als we alle respondenten samen nemen, zegt 13% het slachtoffer te zijn geweest van een bepaald feit in het BHG in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. 9% van alle respondenten zegt dat ze een ‘emotionele, psychologische impact’ ondervonden als gevolg van het feit waar ze slachtoffer van waren, 1,2% vermeldt een ‘financiële impact’ en 0,5% een ‘fysieke impact of impact op de gezondheid’. 3% van de respondenten zegt ook dat ze geen van bovenstaande zaken hadden ervaren^[*].

De emotionele impact uit zich vooral in:

- zich minder veilig voelen 7%
- een verlies van vertrouwen in vreemden 4,5%
- het voorval keer op keer opnieuw beleven 3,5%

D. BESCHERMINGSMAATREGELEN EN NODEN OP HET VLAK VAN VEILIGHEID

1. Persoonlijke veiligheid

75% van de respondenten heeft maatregelen genomen om zichzelf te beschermen (25% zegt geen bijzondere maatregelen te hebben genomen om zichzelf te beschermen).

De maatregelen zijn de volgende:

— Ik kom niet meer in bepaalde buurten die ik gevaarlijk vind	62%	— Ik draag een blank wapen bij me	0,5%
— Meestal is er iemand bij mij als ik naar buiten ga	41%	— Andere	4%
— Ik draag een zelfverdedigingsspray bij me	8%	— Ik neem geen bijzondere maatregelen om mezelf te beschermen	25%

19% van de toeristen die maatregelen hadden genomen om zichzelf te beschermen (14% van de totale steekproef), had dat gedaan na een geweldsfeit. 81% had die maatregelen genomen, maar niet als direct gevolg van een geweldsfeit (60% van de totale steekproef).

2. Mogelijke verbeteringen om het veiligheidsgevoel te vergroten

Ter afsluiting van de enquête werd de respondenten gevraagd wat er volgens hen zou moeten worden gedaan of verbeterd om zich veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het was een open vraag, zonder antwoordsuggesties.

De resultaten werden geklasseerd op basis van de antwoorden van de toeristen. Ze worden vermeld in de tabel *infra*.

Tabel 37: Wat zou volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: safe.brussels.

	TOERISTEN
Meer politieagenten, meer veiligheidsagenten zichtbaar	20,6%
Betere zorg voor daklozen, bedelaars	7,0%
Strenger zijn	4,0%
Betere bewaking van stations, metrostations	3,0%
Berisping bij drugs- en alcoholgebruik op straat	2,5%
Bewakingscamera's in de straten	2,2%
Meer controles	2,2%
Meer repressie	2,2%
Sensibilisering, preventie	2,0%
De netheid verbeteren	1,2%
De stadsverlichting verbeteren	0,7%
Een noodnummer aanmaken	0,5%
De verkeersveiligheid verbeteren	0,5%
Steps beter controleren	0,5%
Andere	10,0%
Ik weet het niet	45,2%
Aantal	402

Op preventief vlak werd het volgende genoemd (door minstens 5% van de respondenten):

- grotere, meer zichtbare aanwezigheid van agenten in uniform (politieagenten, veiligheidsagenten)
- betere zorg voor daklozen en bedelaars

Op het vlak van repressie noemden de respondenten vooral een striktere naleving van de wet.

CONCLUSIE

Dit document presenteert de resultaten van de gewestelijke veiligheidsenquête die tussen eind 2022 en begin 2023 werd uitgevoerd onder steekproeven van drie doelgroepen die aanwezig zijn in het BHG.

Zoals beschreven in de inleiding van dit document, kunnen dankzij de enquêtes van zelfgerapporteerd slachtofferschap en naar veiligheidsgevoel gegevens over de slachtoffers worden ingezameld die in de officiële bronnen nog niet veel voorkomen. Ze geven tot op zekere hoogte ook een beeld van het vertrouwen dat de inwoners hebben in de actoren van de preventie- en veiligheidsketen. Ze kunnen ook helpen een aantal factoren te identificeren die het individuele onveiligheidsgevoel en de bezorgdheden over veiligheid voeden, om zo een beter inzicht te krijgen in de veiligheidsbehoeften en in de mogelijke gevolgen van slachtofferschap voor de individuele personen.

Dit document, dat de resultaten van de uitgevoerde enquête beschrijft, draagt bij aan een beter begrip van de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Een diepgaande analyse, zowel op kwantitatief als kwalitatief niveau, is nodig om meer gedetailleerde vaststellingen te doen, genuanceerde conclusies te trekken en aanbevelingen te doen om het overheidsbeleid op het gebied van preventie en veiligheid te oriënteren. Het is ook noodzakelijk om deze resultaten te vergelijken met andere beschikbare gegevens, studies en onderzoeken (bv. de veiligheidsmonitor van de federale politie, statistieken van politie en gerecht, institutionele gegevens, kwalitatieve studies, wetenschappelijke literatuur, feedback van veldwerkers enz.) om een beeld te krijgen dat het meest trouw is aan de realiteit van de doelgroepen die aanwezig zijn in het BHG.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Groeperingen en hercoderingen

Om de analyses uit te voeren, werden bepaalde variabelen omgezet en gehercodeerd.

- Veiligheidsgevoel [*Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in?*]:
  - positief: [*Goed*] + [*Zeer goed*]
  - neutraal: [*Niet slecht niet goed*]
  - negatief: [*Slecht*] + [*Zeer slecht*]
- Frequentie van het onveiligheidsgevoel [*Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?*]:
  - regelmatig: [*Altijd*] + [*Vaak*]
  - af en toe: [*Soms*] + [*Zelden*]
  - nooit] (origineel item)
- Leeftijd: leeftijden werden gehercodeerd volgens categorieën die variëren afhankelijk van de doelgroepen:
  - Inwoners en pendelaars: 16-24 jaar⁵³, 25-34 jaar, 35-44 jaar, 45-64 jaar, 65 jaar en ouder
  - Toeristen: 16-24 jaar, 25-44 jaar, 45-64 jaar, 65 en ouder
- Geslacht: het antwoord [*Anders*] werd niet meegenomen in de analyses. De respondenten werden opgenomen in het totaal maar in de resultaten wordt voor die geslachts-categorie geen detailantwoord gegeven omdat het aantal respondenten te laag was.

- Verplaatsingswijze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest [*Welke verplaatsingswijze(n) gebruikt u in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (meerdere antwoorden mogelijk)*]:
  - gemotoriseerd voertuig (als bestuurder): [*mijn eigen auto*], [*een deelauto (Cambio, ...)*], [*andere*] (motor/scooter)
  - [*openbaar vervoer*] (origineel item)
  - fiets: [*mijn eigen fiets*], [*een deelfiets (Villo, ...)*], [*mijn eigen step*], [*een deelstep*]
  - [*te voet*] (origineel item)⁵⁴

Voor de toeristen werd die variabele niet gehercodeerd omdat ze onvoldoende discriminant is⁵⁵.

- Vervoerswijze om naar het BHG te gaan: die vraag werd alleen gesteld aan de pendelaars, met één antwoordmogelijkheid:
  - [*trein*] (origineel item)
  - [*openbaar vervoer (tram, metro of bus)*] (origineel item)
  - andere: hieronder vallen auto, motor, vrachtwagen, bestelwagen, fiets
- De Brusselse gemeenten werden gegroepeerd in 5 clusters⁵⁶ (alleen voor de inwoners).

Figuur 47: Clusters van de Brusselse gemeenten- BPV/OBPV. Bron: Belfius

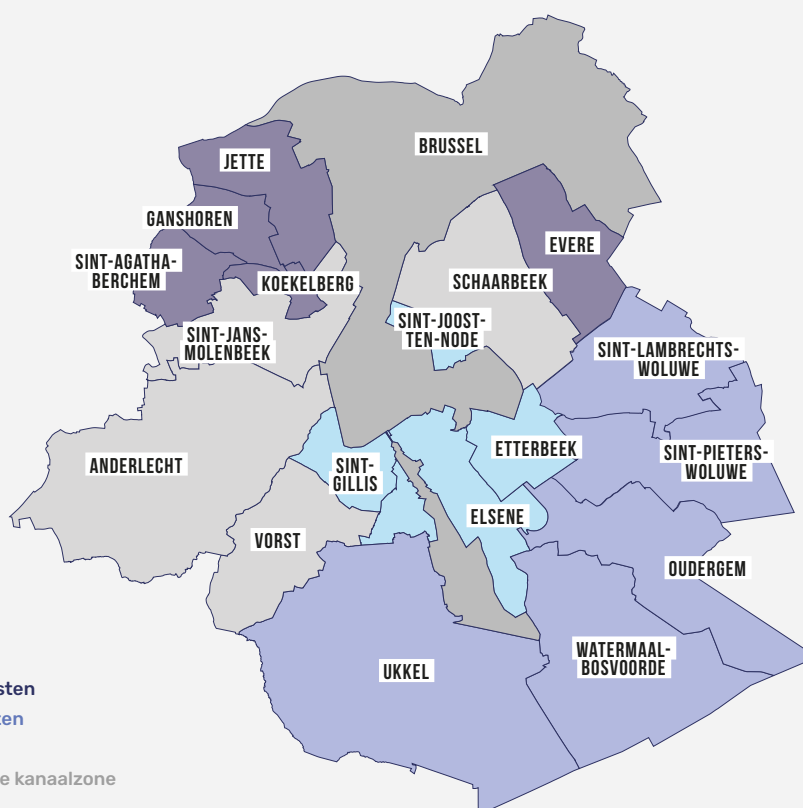
■ **Cluster 1**
Ganshoren, Evere, Koekelberg, Jette, Sint-Agatha-Berchem

■ **Cluster 2**
Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Oudergem, Watermaal-Bosvoorde, Ukkel

■ **Cluster 3**
Etterbeek, Elsene, Sint-Gillis, Sint-Joosse-ten-Noode

■ **Cluster 4**
Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek, Vorst, Schaarbeek

■ **Cluster 5**
Brussel

■ Residentiële gemeenten van het noordoosten

■ Residentiële gemeenten van het zuidwesten

■ Gemeenten van de eerste gordel

■ Gemeenten in industriële reconversie in de kanaalzone

■ Brussel Stad

- Hoogste diploma: het niveau van het diploma werd gecodeerd aan de hand van de Europese ISCED-classificatie^{57 58}:
  - laaggeschoold of LOW: geen diploma of diploma lager onderwijs, algemeen lager secundair onderwijs, of secundair technisch, kunst- of beroepsonderwijs
  - middengeschoold of MEDIUM: algemeen hoger secundair onderwijs, hoger secundair beroepsonderwijs of hoger secundair technisch/kunstonderwijs
  - hooggeschoold of HIGH: graduaat, kandidatuur, bachelor, licentie, postgraduaat, master, master na master of doctoraat
- Gezinssituatie: we hebben de verschillende profielen heringedeeld in 4 categorieën volgens de aanwezigheid van kind(eren) (ook al is dat maar af en toe) en het aantal volwassene(n) in het huis. Mensen die op kot zitten of medehuurders werden niet meegenomen in de analyses. Die respondenten werden opgenomen in het totaal maar in de resultaten wordt voor die categorie geen detailantwoord gegeven omdat het aantal respondenten te laag was. De geanalyseerde subcategorieën zijn bijgevolg:
  - alleenstaande (één volwassen bewoner) zonder kinderen
  - alleenstaande (één volwassen bewoner) met kind(eren)
  - koppel zonder kinderen
  - koppel met kind(eren)
- De beroepssituatie werd ook heringedeeld, op de volgende wijze:
  - werkend (op werkende leeftijd en met een beroepsactiviteit, ook al is het maar deeltijds): [*bediende/ambtenaar*] + [*zelfstandige*]
  - werkloos (op werkende leeftijd maar zonder beroepsactiviteit): student, werkzoekende, in arbeidsongeschiktheid, rentenier of werkloos
  - inactief: gepensioneerd en vervroegd gepensioneerd
- Verblijfsduur in het BHG:
  - Minder dan 5 jaar: respondenten die minder dan 1 jaar in het gewest wonen en degenen die 1 tot 5 jaar in het gewest wonen werden samengevoegd omdat het aantal respondenten voor de categorie 'minder dan 1 jaar' laag was (73 respondenten, of 2,8%).
  - 5 tot 10 jaar (origineel item)
  - Meer dan 10 jaar (origineel item)
- Aantal feiten van slachtofferschap: er werd een numerieke variabele gecreëerd op basis van het aantal feiten waarvan de respondenten verklaarden dat ze slachtoffer waren geweest (op basis van een lijst van 25 feiten voor de inwoners, 15 feiten voor de pendelaars en 18 feiten voor de toeristen):
  - niet-slachtoffer: slachtoffer van 0 feiten
  - slachtoffer van 1 feit
  - slachtoffer van 2 of meer feiten
- De frequentie van confrontatie met bepaalde probleemsituaties in het BHG: er werden 13 situaties voor de inwoners en pendelaars en 12 voor de toeristen geëvalueerd en de respondenten konden voor hun antwoorden een keuze maken uit: 'Nooit', 'Zelden', 'Soms', 'Vaak', 'Altijd' en 'Geen mening'. Het doel daarvan was om subgroepen van individuen te creëren om eventuele verschillen op basis van hun ervaringen aan te tonen.
  - Er werden twee numerieke variabelen gecreëerd op basis van het aantal feiten waarmee de respondenten waren geconfronteerd:
    - een dichotome variabele: telt het aantal probleemsituaties waarmee respondenten waren geconfronteerd, ook al was dat maar zelden. Ieder antwoord heeft een waarde van 1, behalve 'nooit' en 'geen mening' die een waarde nul hebben). Dat geeft een score van 0 tot 13 (12 voor de toeristen).
    - een gewogen variabele: telt voor elke situatie een gewogen waarde volgens de frequentie, aan de hand van de volgende scores: 'nooit' en 'geen mening' = 0, 'zelden' en 'soms' = 1, 'vaak' en 'altijd' = 3). Het resultaat is een score van 0 tot 39 (de frequentie werd niet gebruikt voor de toeristen omdat het minder relevant is om de antwoorden 'zelden' en 'vaak' te vergelijken voor korte verblijven dan voor een periode van 12 maanden).
  - Voor elke methode werd de verdeeldheid van die 2 nieuwe variabelen geanalyseerd zodat 3 groepen konden worden gemaakt met ervaringen die voldoende verschillen. (In tegenstelling tot het vormen van groepen van vergelijkbare grootte, bijvoorbeeld).
  - De groepen zijn als volgt samengesteld:
    - voor de inwoners
      - dichotome variabele: laag (0-4), gemiddeld (5-10), hoog (11-13)
      - gewogen variabele: laag (0-9), gemiddeld (10-24), hoog (25-39)
    - voor de pendelaars
      - dichotome variabele: laag (0-6), gemiddeld (7-10), hoog (11-13)
      - gewogen variabele: laag (0-12), gemiddeld (13-25), hoog (26-39)
    - voor de toeristen
      - dichotome variabele: laag (0-4), gemiddeld (5-7), hoog (8-12)
  - Na vergelijking van de verschillende methoden stellen we geen verschillen vast in termen van significantie. Dat betekent dat de significanties die bijvoorbeeld voorkomen bij respondenten die 'weinig' waren geconfronteerd met gebeurtenissen via de dichotome methode, dat ook waren met de gewogen methode, voor de inwoners en de pendelaars. De analyses werden voor elke vraag uitgevoerd met de 2 methoden. In dit rapport hebben we ervoor gekozen om de methode van de frequentie van confrontatie te gebruiken voor de inwoners en de pendelaars en de dichotome variabele voor de toeristen

(omdat voor die doelgroep de frequentie niet relevant is).

- Getuige zijn van agressie, diefstal of belaging: die vraag werd op dezelfde manier gesteld als de confrontatie met een probleemsituatie, en dezelfde aanpak werd gebruikt voor de hercodering. De scores variëren van 0 tot 4 voor de dichotome variabele en van 0 tot 12 voor de gewogen variabele.
  - De groepen die worden gecreëerd als gevolg van die omzetting kunnen als volgt worden beschreven
    - voor de inwoners
      - dichotome variabele: laag (0), gemiddeld (1-3), hoog (4)
      - gewogen variabele: laag (0-1), gemiddeld (2-5), hoog (6-12)
    - voor de pendelaars
      - dichotome variabele: laag (0), gemiddeld (1-3), hoog (4)
      - gewogen variabele: laag (0-2), gemiddeld (3-6), hoog (7-12)
    - voor de toeristen
      - dichotome variabele: laag (0), gemiddeld (1), hoog (2-4)
- Voor de pendelaars werden de redenen om naar het BHG te gaan gehergroepeerd om te komen tot 2 subgroepen die elkaar uitsluiten:
  - (uitsluitend) om professionele redenen
  - andere redenen (naast professionele redenen): vrije tijd, familie, studies
- De nationaliteit van de toeristen: er werden 3 geografische categorieën gecreëerd: Belgisch, EU, niet-EU
- Voornaamste reden voor verblijf (slechts één antwoord mogelijk)
  - vrije tijd, vakantie, ontspanning (origineel item)
  - andere redenen (anders dan vrije tijd, vakantie of ontspanning): congres, seminarie, conferentie, Erasmus, professionele redenen, familiebezoek en andere redenen
- Waargenomen verandering van het veiligheidsgevoel in het BHG van de toeristen:
  - positief: sterk verbeterd en licht verbeterd
  - neutraal: hetzelfde gebleven / onveranderd
  - negatief: licht verslechterd en sterk verslechterd

Bijlage 2. Multivariate analyse

Er werden verschillende multivariate analyses uitgevoerd in een poging om de factoren te begrijpen die het veiligheidsgevoel verklaren. De resultaten van de factoranalyses en meervoudige regressie-analyses worden toegelicht in de betreffende delen.

Om de methodologische vertekeningen en hun impact te analyseren, werden bovendien ANOVA omnibus testen⁵⁹ toegepast op bepaalde kernvragen in de enquête:

- beoordeling van de veiligheid (ordinaire variabele)
- frequentie van het onveiligheidsgevoel (ordinaire variabele)
- aantal feiten van zelfgerapporteerd slachtofferschap (numerieke variabele)

Bij elk van die analyses kan het volgende worden vastgesteld:

- de verschillen tussen de methoden bleken significanter te zijn dan de variabelen⁶⁰ 'geslacht', 'leeftijd' en 'opleidingsniveau';
- uit die analyses kwam ook een interactie-effect tussen geslacht en methodologie naar voren. Het verschil tussen mannen en vrouwen als het gaat om gevoel van veiligheid (of van onveiligheid) lijkt te verdwijnen wanneer de antwoorden online worden ingezameld;
- online zeggen respondenten dat ze zich minder veilig voelen, aan de telefoon zeggen ze dat ze zich meer veilig voelen en bij de face-to-face enquêtes melden ze significant minder feiten van slachtofferschap.

Als een gevolg daarvan werden drie opties overwogen:

- 1) de resultaten laten zoals ze zijn, zoals bij de eerdere edities;
- 2) een weging uitvoeren zodat elke methodologie gelijk vertegenwoordigd is (elke methodologie geldt als 33%);
- 3) een weging uitvoeren zodat elke methodologie gelijk vertegenwoordigd is en er tegelijkertijd voor zorgen dat elke deelsteekproef representatief is voor de populatie in het BHG in termen van leeftijd en geslacht (elke methodologie vormt een representatieve deelsteekproef van de populatie in het BHG en geldt als 33%).

Aangezien de verschillende methodologieën werden gecombineerd om verschillende profielen te bereiken, was de derde optie niet haalbaar omdat de wegingsfactoren te groot zouden zijn geweest.

De geselecteerde vragen werden geanalyseerd volgens de eerste twee opties en de resultaten werden vergeleken. De verschillen tussen de twee opties bleken binnen de foutmarge te liggen. Daarom werd de eerste optie toegepast, net als in de eerdere edities.

Bijlage 3. Beschrijving van de steekproef: Inwoners

GESLACHT	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
V	1.389	1.369
M	1.274	1.294
LEEFTIJD	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
16-24	347	360,1
25-34	523	548,2
35-44	505	534,8
45-64	816	785
65 en ouder	472	435
ENQUÊTEMETHODE	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
CAWI	1.166	1.145,2
CATI	953	959,1
CAPI	544	558,6
CLUSTER	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
Cluster 1	373	360
Cluster 2	624	550
Cluster 3	468	488
Cluster 4	791	855
Cluster 5	407	410
GEZINSSITUATIE	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
alleenstaande (één volwassen bewoner) met kind(eren)	286	286,5
alleenstaande (één volwassen bewoner) zonder kinderen	668	661,8
koppel met kind(eren)	738	746,2
koppel zonder kinderen	526	505,7
Andere	445	462,9
EIGENAAR VS HUURDER	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
huurder	1.443	1.462,9
eigenaar	1.220	1.200,1
BEROEPSCATEGORIE	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
werkend	1.340	1359,4
werkloos	509	513,9
student	313	326,6
inactief	501	463,1
VERBLIJFSDUUR IN HET BHG	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
0-5 jaar	369	382,8
6-10 jaar	276	284,1
> 10 jaar	2.018	1996,1
VERPLAATSWIJZE IN HET BHG	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
te voet	55,2%	24,6%
Andere	10,9%	4,9%
openbaar vervoer (bus, tram, metro, trein)	78,0%	34,9%
gemotoriseerd voertuig	52,5%	23,8%
fiets / step	21,8%	11,8%
Totaal	2.663	2.663

Bijlage 4. Beschrijving van de steekproef: pendelaars

GESLACHT	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
V	288	290,1
M	310	307,1
Andere	3	3,3
LEEFTIJD	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
16-24	28	29,7
25-34	86	90,3
35-44	148	149,5
45-64	316	310,6
65 en ouder	23	20,9
GEWEST	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
Waals Gewest	288	266,1
Vlaams Gewest	313	334,9
VERVOERSWIJZE OM NAAR HET BHG TE GAAN	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
Openbaar vervoer (metro, tram, bus)	32	33,4
Trein	396	399,3
Andere	173	168,2
REDEN OM NAAR HET BHG TE KOMEN	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
(uitsluitend) om professionele redenen	447	451,2
Andere	154	149,7
AANTAL JAAR PENDELEN NAAR HET BHG	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
< 1 jaar	45	43,6
1 tot 5 jaar	170	180,2
6 tot 10 jaar	84	81,8
> 10 jaar	302	295,4
Totaal	601	601

Bijlage 5. Beschrijving van de steekproef: toeristen

GESLACHT	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
V	288	290,1
M	310	307,1
Anders	3	3,3
LEEFTIJD	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
16-24	28	29,7
25-34	86	90,3
35-44	148	149,5
45-64	316	310,6
65 en ouder	23	20,9
GEWEST	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
Waals Gewest	288	266,1
Vlaams Gewest	313	334,9
VERVOERSWIJZE OM NAAR HET BHG TE GAAN	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
Openbaar vervoer (metro, tram, bus)	32	33,4
Trein	396	399,3
Andere	173	168,2
REDEN OM NAAR HET BHG TE KOMEN	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
(uitsluitend) om professionele redenen	447	451,2
Andere	154	149,7
AANTAL JAAR PENDELEN NAAR HET BHG	WERKELIJK AANTAL	GEWOGEN AANTAL
< 1 jaar	45	43,6
1 tot 5 jaar	170	180,2
6 tot 10 jaar	84	81,8
> 10 jaar	302	295,4
Totaal	601	601

LIJST VAN TABELLEN

- Tabel 1: Aantal vragenlijsten per doelpopulatie en per filter.
- Tabel 2: Steekproef van inwoners per gemeente.
- Tabel 3: Steekproef van inwoners per cluster met de wegingswaarden (cluster*geslacht; cluster*leeftijd).
- Tabel 4: Steekproef pendelaars naar gewest, geslacht en leeftijd.
- Tabel 5: Steekproef toeristen naar land van herkomst, geslacht en leeftijd.
- Tabel 6: Illustratie die aangeeft hoe de tabellen moeten worden gelezen.
- Tabel 7: (Inwoners) (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 8: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 9: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1]. * < 6 jaar bundelt de respondenten ' < 1 jaar ' en ' 1 tot 5 jaar '
- Tabel 10: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 11: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 12: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? In welk kader vond de discriminatie plaats? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 13: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Wat was volgens u de reden voor de discriminatie? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 14: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Of welke manier(en) hebt u zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd gevoeld? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 15: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvoor aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 16: Wat vond u van de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 777 inwoners die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 17: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan geen aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u geen aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 18: Wat zou volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 19: Voor welke feiten bent u persoonlijk het meest bang in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Pendelaars) (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 20: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 21: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 22: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels.
- Tabel 23: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? In welk kader vond de discriminatie plaats? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 24: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Wat was volgens u de reden voor de discriminatie? (meerdere antwoorden mogelijk) (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 25: Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van discriminatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Of welke manier(en) hebt u zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd gevoeld? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Tabel 26: U hebt eerder verklaard het slachtoffer te zijn geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten waarvoor u klacht hebt ingediend bij de politie. Kunt u zeggen waarom u klacht hebt ingediend bij de politie? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels.

- Tabel 27: Hoe beoordeelt u de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 113 pendelaars die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 28: U hebt eerder verklaard het slachtoffer te zijn geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten waarvoor u geen klacht hebt ingediend. Kunt u zeggen waarom u geen klacht hebt ingediend? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 29: Wat zou er volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 30: Voor welke feiten bent u persoonlijk het meest bang in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [2/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^(*).
- Tabel 31: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^(*).
- Tabel 32: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 33: Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 34: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u aangifte hebt gedaan bij de politie? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 35: Wat vond u van de houding en het gedrag van de persoon met wie u sprak? U bent: (Aantal: 19 toeristen die zeiden dat ze een klacht hadden ingediend) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 36: U hebt hiervoor aangegeven dat u het slachtoffer bent geweest van een of meer van de in deze vragenlijst beschreven feiten en dat u daarvan geen aangifte heeft gedaan bij de politie. Kunt u zeggen waarom u geen aangifte hebt gedaan? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Tabel 37: Wat zou volgens u moeten worden gedaan of verbeterd om u veiliger te voelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.

LIJST VAN FIGUREN

- Figuur 1: Illustratie die aangeeft hoe de grafieken moeten worden gelezen.
- Figuur 2: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Inwoners) [1/2] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 3: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Inwoners) (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 4: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [1/2] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 5: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [2/2] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 6: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont? (Inwoners) [1/3] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 7: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont? (Inwoners) [2/3] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 8: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld in de buurt waar u woont / op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Inwoners) [3/3] (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 9: Hoe vaak werd u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest persoonlijk geconfronteerd met de volgende situaties? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 10: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 11: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen 's avonds of 's nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 12: Hoe vaak gebeurt het dat u de volgende plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mijdt omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 13: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor agressie, diefstal of overlast? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 14: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 15: In welke mate bent u het eens met de volgende voorstellen in verband met maatregelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 16: Welke impact hebben de volgende maatregelen op uw veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 17: Evolutie van het onveiligheidsgevoel naargelang het aantal feiten waar iemand slachtoffer van was. (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Figuur 18: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 2.663 inwoners) – Bron: Safe.brussels.
- Figuur 19: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Pendelaars) [1/2] (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 20: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Pendelaars) (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 21: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Pendelaars) [1/2] (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 22: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Pendelaars) [2/2] (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 23: Hoe vaak werd u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest persoonlijk geconfronteerd met de volgende situaties? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 24: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 25: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen 's avonds of 's nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 601 pendelaars) – Bron: Safe.brussels^[1].

- Figuur 26: Hoe vaak gebeurt het dat u de volgende plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk gebied mijdt omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 27: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor agressie, diefstal of overlast? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 28: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels.
- Figuur 29: In welke mate bent u het eens met de volgende voorstellen in verband met de maatregelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 30: Welke impact hebben de volgende maatregelen op uw veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 31: Evolutie van het onveiligheidsgevoel naargelang het aantal feiten waar iemand slachtoffer van was. (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels.
- Figuur 32: Welke impact hebben de volgende maatregelen op uw veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 33: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van [...] in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 601 pendelaars) - Bron: Safe.brussels.
- Figuur 34: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? (Toeristen) [1/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 35: Hoe schat u algemeen de veiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in? [2/2] (Toeristen) (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 36: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [1/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 37: Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Toeristen) [2/2] (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 38: Hoe vaak werd u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest persoonlijk geconfronteerd met de volgende situaties? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 39: Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest getuige van de volgende situaties, zonder dat u zelf slachtoffer was? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 40: Voelt u zich in de volgende situaties wel eens onveilig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? Als u zich onveilig voelt in een van die situaties, gelieve dan te verduidelijken of dat alleen 's avonds of 's nachts zo is of ook overdag. Het is ook mogelijk dat u zich nog nooit in een dergelijke situatie hebt bevonden. (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 41: Hoe vaak gebeurt het dat u de volgende plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mijdt omdat u bang bent voor agressie, diefstal of onbetamelijk gedrag? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 42: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor agressie, diefstal of overlast? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 43: Hoe vaak vermijdt u de volgende verplaatsingswijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit angst voor een ongeval? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Figuur 44: In welke mate bent u het eens met de volgende voorstellen in verband met maatregelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden genomen om overlast en criminaliteit te voorkomen? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 45: Welke impact hebben de volgende maatregelen op uw veiligheidsgevoel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels^[1].
- Figuur 46: Hebt u voor die feiten klacht ingediend bij de politie en/of een andere instantie? Als u meermaals het slachtoffer bent geweest van eenzelfde feit, antwoord dan voor het meest recente feit. * (Aantal: 402 toeristen) - Bron: Safe.brussels.
- Figuur 47: Clusters van de Brusselse gemeenten - BPV/BOPV. Bron: Belfius

VOETNOTEN/ REFERENTIES

[*] Deze gegevens zijn opvraagbaar bij het Observatorium van safe.brussels

- 1 Over het 'veiligheidsgevoel' kunnen verschillende soorten vragen worden gesteld, met verschillende doeleinden. In dit soort enquête kunnen bepaalde vragen betrekking hebben op: de perceptie van veiligheid of onveiligheid; de perceptie van het directe of indirecte risico van de respondent om slachtoffer te worden; de mate van bezorgdheid die de omgeving, de veiligheidsproblemen of het risico om slachtoffer te worden wekken bij de respondent; de reactie of gevolgen die de onveiligheid teweegbrengt bij de respondent. Zie met name: [Les enquêtes de victimation à l'échelle internationale](#), CIPC (2006); ROCHE S., "Expliquer le sentiment d'insécurité: pression, exposition, vulnérabilité et acceptabilité", in *Revue française de science politique*, 1998, Vol. 48, nr. 2; Robert, P., & Zauberman, R. (2018). *Le sentiment d'insécurité et les politiques de sécurité*.
- 2 Onder 'slachtofferschap' wordt verstaan dat de respondent binnen een vooraf bepaalde periode het slachtoffer is geweest van een misdrijf tegen zijn of haar persoon of bezittingen, ongeacht of hiervan al dan niet aangifte werd gedaan bij de politie. Zie met name: [Les enquêtes de victimation à l'échelle internationale](#), CIPC (2006).
- 3 Robert, Philippe en Renée Zauberman. *Mesurer la délinquance*. Presses de Sciences Po, 2011
- 4 Zauberman, Renée, Sophie Névanen en Emmanuel Didier. "L'acteur et la mesure. Le comptage de la délinquance entre données administratives et enquêtes", *Revue française de sociologie*, vol. 50, nr. 1, 2009, pp. 31-62.
- 5 Burssens, Dieter. (2023). *Trends in criminaliteit. De crime drop internationaal en in België*, Onderzoeksrapport, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie. Operationele Directie Criminologie. Collectie van onderzoeksrapporten en onderzoeksnota's, nr. 57a, p.8-9.
- 6 Estival A., Filatriau O. *La mesure statistique de la délinquance*, AJ Pénal, nr. 224, p. 224-231 (2019).
- 7 *Ibid.* Burssens, Dieter. (2023) p. 11-12.
- 8 De Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) is een politiedatabank waarin feiten worden geregistreerd op basis van processen-verbaal die voortvloeien uit de missies van de gerechtelijke en bestuurlijke politie. Zij laat toe om tellingen uit te voeren op verschillende statistische variabelen, zoals het aantal geregistreerde feiten, de modus operandi, de voorwerpen gehanteerd bij het misdrijf, de gebruikte vervoermiddelen, de pleegplaatsen enz.
- 9 De federale politiediensten spannen zich in om ook gegevens over de slachtoffers te bezorgen: de wet van 18 maart 2014 betreffende het politiebureau (BS, 28 maart 2014) de zgn. 'ANG-wet', maakt het mogelijk de wijze van registratie uit te breiden tot gegevens met betrekking tot het slachtoffer, een werkwijze die momenteel in ontwikkeling is binnen de federale politie.
- 10 P. Robert, M.-L. Pottier en R. Zauberman, *Les enquêtes de victimation et la connaissance de la délinquance*, *Bulletin de méthodologie sociologique*, 2003.
- 11 Philippe Robert, Marie-Lys Pottier en Renée Zauberman, *Les enquêtes de victimation et la connaissance de la délinquance*, *Bulletin de méthodologie sociologique* 80 (2003) (geraadpleegd op 11 december 2023).
- 12 Zauberman, Renée, "Les enquêtes de victimation. Une brève histoire, quelques usages", *Idées économiques et sociales* vol. 181, nr. 3, 2015, pp. 8-21.
- 13 Slachtofferschap is "het feit dat de respondent binnen een bepaalde periode slachtoffer is geweest van een misdrijf tegen zijn persoon of bezittingen." - *Ibid.* CIPC, *Les enquêtes de victimation à l'échelle internationale 2006* p. 17.
- 14 ROCHE S., "Expliquer le sentiment d'insécurité: pression, exposition, vulnérabilité et acceptabilité", in *Revue française de science politique*, 1998, Vol. 48, nr.2, p. 303.
- 15 Zie [RESULTATEN VAN DE GEWESTELIJKE VEILIGHEIDSENQUÊTE 2018 - KATERN 2 - Over het onveiligheidsgevoel en het slachtofferschap ervaren door inwoners, pendelaars en toeristen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#), BPV.
- 16 Zie [RESULTATEN VAN DE GEWESTELIJKE VEILIGHEIDSENQUÊTE 2020 - KATERN 4 - Resultaten van de gewestelijke veiligheidsenquête 2020 - Inwoners, pendelaars, toeristen](#), Safe.brussels (2022).
- 17 Christophe Mincke, "Onveiligheid en onveiligheidsgevoel in Brussel", in *Brussels Studies* [online], *Collection générale*, nr. 39, online geplaatst op 28 juni 2010, geraadpleegd op 7 december 2021; geraadpleegd op: <https://doi.org/10.4000/brussels.772>.
- 18 *Ibid.* Estival A., Filatriau O., p. 228.
- 19 Zauberman Renée, Robert Philippe. *Les enquêtes de victimation en Europe*, in *Économie et statistique*, nr. 448-449, 2011, pp. 89-105.
- 20 OBPV (Brussel Preventie & Veiligheid), [Resultaten van de gewestelijke veiligheidsenquête 2018 - Onveiligheidsgevoel en slachtofferschap ervaren door inwoners, pendelaars en toeristen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#), Brussel, 2019..
- 21 Brussels Observatorium voor Preventie en Veiligheid, [Resultaten van de gewestelijke veiligheidsenquête 2020. Onveiligheidsgevoel en slachtofferschap van inwoners, pendelaars en toeristen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest \(Katern 4 van het Observatorium\)](#). Brussel: Brussel Preventie & Veiligheid, 2022.
- 22 Bron: BISA & Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium) (Rijksregister)
- 23 Bron: BISA arbeidsmarktsituatie in het BHG in 2021.
- 24 Bron: FOD Economie (Jaarverslag 2021: Brussels Observatorium voor Toerisme) <https://www.visit.brussels/content/dam/visitbrussels/pdf-brochures/presse/studies/jaarverslagen/Rapport%20annuel%202021%20NL.pdf>
- 25 <https://incidence.be/>
- 26 <https://www.aq-rate.com/>
- 27 Een screener bevat een aantal vragen om te controleren of een respondent in aanmerking komt.

- 28 Quota zijn verhoudingen die worden berekend op basis van de werkelijke populatie om ervoor te zorgen dat de steekproef representatief is voor de bestudeerde populatie.
- 29 Computer Assisted Web Interviews
- 30 Computer Assisted Telephone Interview
- 31 Computer Assisted Personal Interview
- 32 késako
- 33 De quota zijn gebaseerd op de werkelijke Brusselse bevolking om een representatieve steekproef te garanderen. De enquêteur kreeg bijvoorbeeld de opdracht om een vrouwelijke inwoner van Vorst van 30-44 jaar te interviewen.
- 34 Belfius Research, Sociaaleconomische typologie van de gemeenten - 2017, 2018 ([CLUSTER_BXL_FR_INT.pdf \(belfius.be\)](#))
- 35 Oorspronkelijke doelstelling: 2.500
- 36 BISA (perspective.brussels): bevolking van 16 jaar en ouder op 1 januari 2022.
- 37 De foutmarge is het maximale verschil tussen de resultaten die zijn waargenomen voor de steekproef en het resultaat voor dezelfde vraag als die was gesteld aan de gehele referentiepopulatie.
- 38 Oorspronkelijke doelstelling: 600.
- 39 Bron: BISA arbeidsmarktsituatie in het BHG in 2021
- 40 Oorspronkelijke doelstelling: 400.
- 41 Ter herinnering: de inwoners zijn gedefinieerd als de personen vanaf 16 jaar die verblijven in particuliere huishoudens in het BHG, ongeacht hun nationaliteit.
- 42 De categorieën in de tabel werden door minstens 3% van de inwoners genoemd. Zaken die door minder respondenten werden genoemd waren: *wapens; bendes; jongeren; politiegeweld; racisme* (tussen 1% en 2% van de inwoners); *onbetamelijk gedrag; gebrek aan verlichting; rellen; drugsdealers; criminaliteit; delinquentie; oplichting; discriminatie; gewapende overvallen; terroristische aanvallen* (minder dan 1% van de inwoners).
- 43 De respondenten die 'nooit' hebben geantwoord op elk item van de vraag zijn opgenomen in de tabellen hieronder 'Geen onveilig gevoel'.
- 44 Ter herinnering: de personen die minstens twee dagen per week in het BHG werken en buiten het BHG wonen (in Vlaanderen of Wallonië).
- 45 De categorieën die in deze tabel zijn opgenomen, zijn vermeld door ten minste 1,5% van de pendelaars. De categorieën die door een kleiner aantal respondenten zijn genoemd, zijn: dronken personen; donkere straten; personen onder invloed van drugs; geweld; delinquentie; vreemdelingen; vandalisme (tussen 1 en 1,5% van de pendelaars). Andere categorieën die niet werden opgenomen, zijn genoemd door minder dan 1% van de pendelaars.
- 46 Ter herinnering: personen die gewoonlijk buiten het BHG wonen en die op het tijdstip van de enquête ten minste één nacht (en minder dan één jaar) in het BHG hebben doorgebracht.
- 47 Ter herinnering: de personen die minstens twee dagen per week in het BHG werken en buiten het BHG wonen (in Vlaanderen of Wallonië).
- 48 Het item 'rellen' stond niet in de lijst voor de toeristen.
- 49 Om de verschillen in toeristenprofielen weer te geven, houden we rekening met respondenten die minstens persoonlijk met de voorgelegde feiten waren geconfronteerd, al was het maar 'soms' (i.e. 'soms' + 'vaak' + 'altijd'). Voor inwoners en pendelaars hielden we rekening met respondenten die 'vaak' en 'altijd' aangaven (dus zonder 'soms') omdat de gegevensbanken groot genoeg waren om genuanceerde analyses te maken.
- 50 Net als bij de vorige vraag hebben we de respondenten die 'soms' zeiden meegeteld, in tegenstelling tot bij de inwoners en pendelaars.
- 51 Net als bij de vorige vraag hebben we de respondenten die 'soms' zeiden meegeteld, in tegenstelling tot bij de inwoners en pendelaars.
- 52 Ter herinnering: de aantallen zijn te klein voor een betrouwbare extrapolatie of interpretatie: slechts 19 respondenten waren slachtoffer van minstens één feit.
- 53 Voor de pendelaars werden personen vanaf 18 jaar bevraagd.
- 54 Voor de inwoners hebben we de respondenten die zich te voet verplaatsen niet afzonderlijk beschouwd omdat er onvoldoende discriminatie was: 33 respondenten verplaatsen zich uitsluitend te voet (1,2%) 321 ondervraagde toeristen verplaatsen zich met het openbaar vervoer (79,9%), 271 te voet (67,4%) en 245 respondenten gebruiken beide verplaatsingswijzen (60,9%).
- 55 321 ondervraagde toeristen verplaatsen zich met het openbaar vervoer (79,9%), 271 te voet (67,4%) en 245 respondenten gebruiken beide verplaatsingswijzen (60,9%).
- 56 Belfius Research, Sociaal-economische typologie van gemeenten - 2017, 2018 (<https://research.belfius.be/fr/typologie-des-communes/>, geraadpleegd op 13/12/2023).
- 57 [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED))
- 58 Het onderscheid tussen LOW en MEDIUM wordt alleen gemaakt bij de inwoners. Voor de pendelaars en toeristen hebben we die 2 categorieën samengevoegd omwille van een te laag aantal in de categorie 'LOW'.
- 59 Analyses uitgevoerd met *jamovi2* software.
- 60 De selectie van die variabelen is willekeurig en wordt klassiek gebruikt in dit type benadering.

Contact

safe.brussels
Tel : +32 (0)2 507.99.11
contact@safe.brussels
De Lignestraat 40 - 1000 Brussel
www.safe.brussels

Verantwoordelijke uitgever

Sophie LAVAUX, directeur-generaal
de Lignestraat 40
B-1000 Brussel

D/2024/14.168/10

© safe.brussels 2024. Alle rechten voorbehouden

Het geheel of gedeeltelijk kopiëren van deze publicatie is enkel toegestaan onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de bron duidelijk wordt vermeld als volgt: *Observatory, Resultaten van de Gewestelijke Veiligheidsenquête 2022. Inwoners, pendelaars en toeristen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Cahier van het Observatorium* nr. 7, Brussel: safe.brussels, 2024.